

รายงานการวิจัยเรื่อง
การใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดพิษณุโลก และสุโขทัย
Public Land Used of Phitsanulok and Sukhaothai

รศ.ดร.อุไรวรรณ วิจารณ์กุล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พ.ศ. 2549

คำนำ

รายงานการวิจัยการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดพิษณุโลก และสุโขทัย โดยเน้นการศึกษาพื้นที่ดินสาธารณะใน 9 ตำบลคือตำบล บ้านกร่าง พันเสา แม่ระกา วังพิกุล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย เป็นการศึกษาสภาพการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะของแต่ละตำบล ซึ่งคณะนักวิจัยได้ทำการสำรวจและสัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้เข้าใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์ งานวิจัยนี้จึงเป็นการรายงานผลการสำรวจในช่วงปีพุทธศักราช 2549 ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณอำนาจ น่วมเจริญ และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

คณะผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปริมาณ ขอบเขต ลักษณะประเภท และรูปแบบการเข้าใช้ประโยชน์ของพื้นที่ดินสาธารณะของจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย โดยศึกษารายละเอียดใน 5 ตำบลของจังหวัดพิษณุโลกซึ่งได้แก่ ตำบลบ้านกร่าง ตำบลพันเสา ตำบลแม่ระกา ตำบลวังพิกูล ตำบลดินทองและใน 4 ตำบลของจังหวัดสุโขทัยซึ่งได้แก่ ตำบลคลองยาง ตำบลศรีศรีรีมาศ ตำบลป่ากุมเกาะ และตำบลย่านยาว วิธีการศึกษาเริ่มด้วยการศึกษาบริบทของพื้นที่สาธารณะในตำบล จากเอกสาร ประกาศ พระราชบัญญัติทางหลวง พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดิน ศึกษาขนาดและขอบเขตจากการสำรวจพื้นที่ และศึกษาจากแผนที่ต่างๆ ทำการศึกษาขอบเขตของพื้นที่สาธารณประโยชน์ โดยใช้เครื่องจีพีเอสวัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ และศึกษารูปแบบการใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์จากการการสัมภาษณ์สำรวจและถ่ายภาพตามสภาพจริง

ผลการศึกษาพบว่าจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย มีที่ดินสาธารณะที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จำนวนทั้งสิ้น 1,197 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 95,227 ไร่ 1,824 งาน 58,546.50 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.90 % ของพื้นที่จังหวัดทั้ง 2 จังหวัด ซึ่งเป็นที่สาธารณะที่มีสภาพเป็นหนอง คลอง บึง 799 แปลง รวมเป็นพื้นที่ 37,322 ไร่ 1,266 งาน 39,230.7 ตารางวา คิดเป็น 66.75%ของจำนวนแปลงของพื้นที่สาธารณะรวมทั้ง 2 จังหวัด และมีสภาพเป็นพื้นดิน 398 แปลง รวมเป็นพื้นที่ 57,905 ไร่ 558 งาน 19,315.8 ตารางวา ในตำบลบ้านกร่าง ตำบลพันเสา ตำบลแม่ระกา ตำบลวังพิกูล ตำบลดินทอง ของจังหวัดพิษณุโลก และตำบลคลองยาง ตำบลศรีศรีรีมาศ ตำบลป่ากุมเกาะ และตำบลย่านยาว ของจังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่สาธารณประโยชน์รวมทั้งสิ้น 79 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 4,410 ไร่ 308.3 ตารางวา คิดเป็น 0.99% ของพื้นที่รวมทั้ง 9 ตำบล พื้นที่ดินสาธารณประโยชน์ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นบึง คลอง ซึ่งยังคงอยู่ในสภาพเดิม 54.4% ของพื้นที่สาธารณะทั้งหมดยังมิได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์เป็นอย่างอื่นเป็นพื้นที่ที่มีได้มีการบุกกรุดคิดเป็นพื้นที่ 2,399 ไร่ 211.3 ตารางวา พื้นที่สาธารณประโยชน์ที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ที่แตกต่างจากสภาพเดิม 2,011 ไร่ 97 ตารางวา หรือคิดเป็น 45.6% ของพื้นที่สาธารณะทั้งหมด ในพื้นที่สาธารณะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ มีผู้เข้าครอบครองพื้นที่ จำนวน 84 ราย ซึ่งในจำนวนนี้มีหน่วยงานราชการ 4 แห่ง ครอบครอง 42.3% ของพื้นที่สาธารณะทั้งหมด คิดเป็นพื้นที่ที่มีการครอบครอง 1,866 ไร่ 3 งาน 368 ตารางวา และ 3.3% ของพื้นที่สาธารณะทั้งหมด เป็นพื้นที่ที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันของคนในตำบลนั้นๆ รูปแบบของการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่สาธารณะ คือการเข้าใช้พื้นที่ทำการเกษตร ได้แก่การทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ เป็นที่ตั้งโรงเรียน ที่ตั้งหน่วยงานราชการ บ่อบำบัดน้ำเสีย ที่เก็บกักน้ำ และ สวนสาธารณะ

Abstract

The objectives of the study on public land used of Phitsanulok and Sukhothai were to study the amount, the border and the type of occupied public lands in 5 Tambols (Tumbol Bangrang, Tumbol Punsao, Tumbol Maeraka, Tumbol Wangpikul, Tumbol Dintong) of Phitsanulok and 4 Tambols (Tumbol Klonyang, Tumbol Srikireemas, Tumbol Pakumkao, Tumbol Yanyao) of Sukhothai. The research methods were the study on the context of each Tumbol by literature survey and the map analysis of the area. GPS was used to study the border of the public land. A field survey, photographing and deep interview were used to study the type of occupied land.

The result showed that Phitsanulok and Sukhothai had 1,197 public land areas which were documented. They occupied 95,227 Rai, 1,824 Ngan, 58,546.5 Cubic Va or 0.90% of the whole public land areas of two provinces. Among these public lands, 799 public land areas or 66.75% of the total numbers of public land areas of these two provinces were canals, ponds and swamps which cover the area of 37,322 Rai, 1,266 Ngan and 39,230.7 Cubic Va and 398 public land areas were pain land which cover the area of 57,905 Rai, 558 Ngan and 19,315.8 Cubic Va. There were 79 public land areas of 9 tambols which occupied 4,410 Rai, 308.3 Cubic Va or 0.99% of the whole area of 9 tambols. Most of public lands were canal and natural ponds which were 54.4% of the whole public land areas. They were still no occupied and were in the same condition as previous time. They were covered 2,399 Rai, 211.3 Cubic Va. The amount of public lands that were used and occupied were 2,011 Rai, 97 Cubic Va or 45.6% of the whole public land areas. Eighty four people which included 4 government offices had occupied public land of 42.3% of the whole public lands or 1,866 Rai, 3 Ngan, 368 Cubic Va. From the whole public land area 3.3% of them was common used by people in the community. The land was used for paddy field, crop planting, animal farms, school, local government offices, waste water treatment station, water reservoir and public gardens.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ii
บทคัดย่อ	iii
Abstract	iv
สารบัญ	v
สารบัญภาพ	x
สารบัญตาราง	xiii
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 เครื่องมือในการวิจัย	3
1.5 ทฤษฎี สมมติฐานหรือกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	3
1.6 ผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับและหน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	3
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ลักษณะ ประเภทของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน	4
2.1.1 ลักษณะประเภทของที่ดิน	4
2.1.2 ที่มาของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน	5
2.2 การดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่สาธารณประโยชน์	5
2.2.1 อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์	5
2.2.2 ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินจำแนกตามประเภทของที่ดิน	8
2.3 การใช้พื้นที่ดินทั้งประเทศไทยโดยรวม	9
2.4 การอนุญาตใช้ที่สาธารณะจังหวัดพิษณุโลก	9
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
3 วิธีดำเนินการวิจัย	12
3.1 การศึกษาบริบท	12
3.2 การศึกษา ขนาดและขอบเขต	12

3.3	ศึกษาลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์	15
3.4	ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย	15
4	ผลการวิจัย	15
4.1	พื้นที่สาธารณะจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย	16
4.2	พื้นที่สาธารณะตำบลบ้านกร่าง	18
4.2.1	บริบทของตำบลบ้านกร่าง	18
4.2.2	ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ที่ดิน สาธารณประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง	19
4.2.2.1	ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง หนองชุมพล หมู่ 6	22
4.2.2.1.1	ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล	22
4.2.2.1.2	พิกัดที่สาธารณประโยชน์หนองชุมพล	23
4.2.2.1.3	การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล	25
4.2.2.2	ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ หมู่ 4 และหมู่ 6	28
4.2.2.2.1	ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ	28
4.2.2.2.2	พิกัดที่สาธารณประโยชน์หนองอำปรีอ	29
4.2.2.2.3	การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ	30
4.2.2.3	ที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน หมู่ 10	34
4.2.2.3.1	ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน	34
4.2.2.3.2	พิกัดที่สาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน	34
4.2.2.3.3	การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน	36
4.2.2.4	ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง	37
4.3	พื้นที่สาธารณะตำบลพันเสา	38
4.3.1	บริบทของตำบลพันเสา	38
4.3.2	ปริมาณ ขอบเขต ประเภท ลักษณะ การเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลพันเสา	40
4.3.2.1	ที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1	42
4.3.2.1.1	ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1	42
4.3.2.1.2	พิกัดที่สาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1	43
4.3.2.1.3	การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1	45
4.3.2.2	ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหมานั่งหมู่ที่ 11	46
4.3.2.2.1	ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหมานั่งหมู่ที่ 11	46
4.3.2.2.2	พิกัดที่สาธารณประโยชน์หนองหมานั่งหมู่ที่ 11	47

4.3.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหานหมู่ที่ 11	49
4.3.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลพันเสา	50
4.4 พื้นที่สาธารณะตำบลแม่ระกา	51
4.4.1 บริบทของตำบลแม่ระกา	51
4.4.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลแม่ระกา	53
4.4.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์นาหลวง	55
4.4.2.2 ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน	55
4.4.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน	55
4.4.2.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์หนองบอน	57
4.4.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน	57
4.4.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลแม่ระกา	57
4.5 พื้นที่สาธารณะตำบลวังพิกูล	60
4.5.1 บริบทของตำบลวังพิกูล	60
4.5.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลวังพิกูล	61
4.5.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1	62
4.5.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1	62
4.5.2.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1	64
4.5.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1	64
4.5.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลวังพิกูล	64
4.6 พื้นที่สาธารณะตำบลคันทอง	67
4.6.1 บริบทของตำบลคันทอง	67
4.6.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลคันทอง	69
4.6.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9	71
4.6.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9	71
4.6.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลคันทอง	73
4.7 พื้นที่สาธารณะตำบลคลองยาง	77
4.7.1 บริบทของตำบลคลองยาง	77

4.7.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภท และลักษณะการเข้าใช้ ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลคลองยาง	80
4.7.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4	82
4.7.2.1.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4	82
4.7.2.1.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4	83
4.7.2.1.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4	85
4.7.2.2 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2 หนองปึกกระทุง	86
4.7.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2	86
4.7.2.2.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2	87
4.7.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2	89
4.7.2.3 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 7	90
4.7.2.3.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 7	90
4.7.2.3.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 7	91
4.7.2.3.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 7	93
4.7.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลคลองยาง	94
4.8 พื้นที่สาธารณะตำบลศรีคีรีมาศ	95
4.8.1 บริบทของตำบลศรีคีรีมาศ	95
4.8.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลศรีคีรีมาศ	98
4.8.2.1 ขนาดและขอบเขตของพื้นที่สาธารณประโยชน์ตำบลศรีคีรีมาศ	98
4.8.2.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลศรีคีรีมาศ	100
4.8.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลศรีคีรีมาศ	102
4.9 พื้นที่สาธารณะ ตำบลป่ากุมเกาะ	105
4.9.1 บริบทของตำบลป่ากุมเกาะ	105
4.9.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลป่ากุมเกาะ	107
4.9.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 12 หนองซัง	109
4.9.2.1.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 12	109
4.9.2.1.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 12	110
4.9.2.1.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 12	112
4.9.2.2 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 12 หนองอียาน	113

	หน้า
4.9.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 12	113
4.9.2.2.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 12	114
4.9.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 12	116
4.9.2.3 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 9 หนองแม่ระวิง	117
4.9.2.3.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 9	117
4.9.2.3.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 9	118
4.9.2.3.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 9	120
4.9.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลป่ากุมเกาะ	121
4.10 พื้นที่สาธารณะตำบลย่านยาว	122
4.10.1 บริบทของตำบลย่านยาว	122
4.10.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลย่านยาว	125
4.10.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5 ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์	127
4.10.2.1.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	127
4.10.2.1.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	128
4.10.2.1.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	130
4.10.2.2 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5 ที่สาธารณะประจำหมู่บ้านหมู่ที่ 5	133
4.10.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	133
4.10.2.2.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	134
4.10.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	136
4.10.2.3 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2 หนองปลาหมอสาธารณประโยชน์	139
4.10.2.3.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	139
4.10.2.3.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	140
4.10.2.3.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	142
4.10.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลย่านยาว	143
5 สรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ	144
5.1 สรุป	144
5.2 อภิปราย	150
5.3 ข้อเสนอแนะ	155
บรรณานุกรม	156
ภาคผนวก	157

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1	แผนที่ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แสดงพื้นที่สาธารณประโยชน์	20
ภาพที่ 4.2	ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลบ้านกร่าง	21
ภาพที่ 4.3	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล ตำบลบ้านกร่าง	22
ภาพที่ 4.4	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล จากการวัดพิกัด	24
ภาพที่ 4.5	แผนผังแสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล	26
ภาพที่ 4.6	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล	27
ภาพที่ 4.7	ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ ตำบลบ้านกร่าง	28
ภาพที่ 4.8	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ จากการวัดพิกัด	29
ภาพที่ 4.9	แผนผังแสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ	32
ภาพที่ 4.10	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หนองอำปรีอ	33
ภาพที่ 4.11	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน จากการวัดพิกัด	35
ภาพที่ 4.12	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน	36
ภาพที่ 4.13	ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลพันเสา	39
ภาพที่ 4.14	แผนที่ตำบลพันเสา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก แสดงพื้นที่สาธารณประโยชน์	41
ภาพที่ 4.15	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1 ตำบลพันเสา	42
ภาพที่ 4.16	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1 จากการวัดพิกัด	44
ภาพที่ 4.17	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1	45
ภาพที่ 4.18	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหมานั่งหมู่ที่ 11 ตำบลพันเสา	46
ภาพที่ 4.19	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหมานั่ง หมู่ที่ 11 จากการวัดพิกัด	48
ภาพที่ 4.20	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 11	49
ภาพที่ 4.21	ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลแม่ระกา	52
ภาพที่ 4.22	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน ตำบลแม่ระกา	56
ภาพที่ 4.23	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน ตำบลแม่ระกา จากการวัดพิกัด	58
ภาพที่ 4.24	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน ตำบลแม่ระกา	59
ภาพที่ 4.25	ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลวังพิถูล	61
ภาพที่ 4.26	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิถูล	63
ภาพที่ 4.27	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิถูล จากการวัดพิกัด	65
ภาพที่ 4.28	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิถูล	66

ภาพที่ 4.29 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลดินทอง	69
ภาพที่ 4.30 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9 ตำบลดินทอง	70
ภาพที่ 4.31 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9 ตำบลดินทอง จากการวัดพิกัด	72
ภาพที่ 4.32 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9	74
ภาพที่ 4.33 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลคลองยาง	79
ภาพที่ 4.34 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ ตำบลคลองยาง	81
ภาพที่ 4.35 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4	82
ภาพที่ 4.36 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4 จากการวัดพิกัด	84
ภาพที่ 4.37 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4	85
ภาพที่ 4.38 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2	86
ภาพที่ 4.39 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2 จากการวัดพิกัด	88
ภาพที่ 4.40 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2	89
ภาพที่ 4.41 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 7	90
ภาพที่ 4.42 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 3 หมู่ที่ 7 จากการวัดพิกัด	92
ภาพที่ 4.43 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 3 หมู่ที่ 7	93
ภาพที่ 4.44 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลศรีศรีราม	97
ภาพที่ 4.45 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ ตำบลศรีศรีราม	99
ภาพที่ 4.46 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1 ตำบลศรีศรีราม จากการวัดพิกัด	101
ภาพที่ 4.47 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1	103
ภาพที่ 4.48 แผนผังแสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1	104
ภาพที่ 4.49 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลป่ากุมเกาะ	106
ภาพที่ 4.50 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ ตำบลป่ากุมเกาะ	108
ภาพที่ 4.51 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 12 หนองซัง	109
ภาพที่ 4.52 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 1 หมู่ที่ 12 จากการวัดพิกัด	111
ภาพที่ 4.53 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 12 หนองซัง	112
ภาพที่ 4.54 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 12 หนองอียาน	113
ภาพที่ 4.55 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 2 หมู่ที่ 12 จากการวัดพิกัด	115
ภาพที่ 4.56 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 12 หนองอียาน	116
ภาพที่ 4.57 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 9 หนองแม่ระวิง	117
ภาพที่ 4.58 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 3 หมู่ที่ 9 จากการวัดพิกัด	119
ภาพที่ 4.59 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 3 หมู่ที่ 9 ทุ่งแม่ระวิง	120

หน้า

ภาพที่ 4.60 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลย่านยาว	124
ภาพที่ 4.61 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ ตำบลย่านยาว	126
ภาพที่ 4.62 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	127
ภาพที่ 4.63 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 1 หมู่ที่ 5 ตำบลย่านยาว จากการวัดพิกัด	129
ภาพที่ 4.64 แผนที่แสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	131
ภาพที่ 4.65 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	132
ภาพที่ 4.66 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	133
ภาพที่ 4.67 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 2 หมู่ที่ 5 ตำบลย่านยาว จากการวัดพิกัด	135
ภาพที่ 4.68 แผนที่แสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	137
ภาพที่ 4.69 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	138
ภาพที่ 4.70 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	139
ภาพที่ 4.71 แผนที่จากการแปลผลการวัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	141
ภาพที่ 4.72 ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	142

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 5.1 สภาพในอดีตและสภาพปัจจุบันที่ดินสาธารณะใน 9 ตำบล
ของจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย

154

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาหลักที่สำคัญของประเทศไทย 3 ประการคือ ปัญหาความยากจน ปัญหาสุขภาพจิต และปัญหาการทุจริตมิชอบ เป็นปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลทุกสมัยได้ดำเนินการวางนโยบายในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ จนกระทั่งรัฐบาลในสมัยหนึ่งได้ประกาศการทำสงครามกับความยากจน มุ่งแก้ปัญหาความยากจนให้หมดสิ้นจากประเทศไทย โดยวิธีการที่ช่วยให้ประชาชนที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจมีแนวทางเพิ่มรายได้ เพิ่มกำลังการผลิต เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น และได้มีการให้ขึ้นทะเบียนผู้ประสบปัญหาความยากจนไว้ เพื่อจัดหาอาชีพและที่ดินทำกินให้แก่ประชาชน ในการจัดที่ดินทำกินให้กับประชาชนนั้น รัฐบาลได้ให้กรมที่ดินนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นที่สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นสาธารณประโยชน์ ตัวอย่างเช่น ที่ชายดิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่รกร้างว่างเปล่า และที่ดินที่มีผู้เวนคืน หรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีที่มาหลายอย่างเช่น เกิดขึ้นโดยทางราชการประกาศหวงห้ามไว้ก่อนพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่า อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เกิดขึ้นโดยมีกฎหมายหวงห้าม เช่น มีพระบรมราชโองการหรือมีพระราชกฤษฎีกาหวงห้าม ตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478 เกิดขึ้นโดยการสงวนตามประมวลกฎหมายที่ดินประกาศใช้บังคับแล้ว เกิดขึ้นโดยสภาพ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ฝาย หนอง บึง บางที่มีสภาพอยู่โดยธรรมชาติ ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เกิดขึ้นโดยการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร เกิดขึ้นโดยมีผู้อุทิศ เกิดขึ้นโดยมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง ตามมาตรา 5 หรือมาตรา 6 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน เนื่องจากที่ดินสาธารณประโยชน์มีจำนวนจำกัด และเพื่อให้การใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์เป็นไปโดยสงบเรียบร้อยถูกต้อง กฎหมายจึงต้องกำหนดค้ำผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษา เพื่อมิให้มีบุคคลบุกรุกเข้าไปทำลาย หรือครอบครอง ถู้อเอาไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ที่ดินนั้นไว้สำหรับใช้ประโยชน์จนถึงอนุชนรุ่นหลังต่อไป จากประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 8 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือ

ทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น อำนาจหน้าที่การดูแลรักษา และ
 ดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ต้องเป็นหน้าที่ของอธิบดีกรม
 ที่ดิน ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ พระราชบัญญัติ
 ปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 มาตรา 122 บัญญัติว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์ คือที่เลี้ยง
 ปศุสัตว์ ที่สำคัญจัดไว้สำหรับราษฎรไปรวมเลี้ยงสัตว์ร่วมกันเป็นต้น ตลอดจน ถนนหนทางและที่
 อย่างอื่นซึ่งเป็นของกลางให้ราษฎรใช้ร่วมกัน เป็นหน้าที่ของกรมการอำเภอ ปัจจุบันนายอำเภอ
 จะต้องตรวจตรารักษาอย่าให้ผู้ใดกีดกัน เอาไปเป็นประโยชน์แต่เฉพาะตัว

บทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏคือการเฝ้าระวังเดือนกภัยให้กับสังคม ในกรณีที่ดิน
 สาธารณประโยชน์ซึ่งเป็นที่ที่ส่วนรวมใช้ร่วมกัน เพื่อผลทางด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความ
 ปลอดภัยของประชาชน ที่สาธารณะที่เป็นธารน้ำหลาก ที่ดินที่อยู่ในเขตต้นน้ำชั้นหนึ่ง ที่สาธารณะ
 เหล่านี้เป็นสินทรัพย์ที่มีผลกระทบต่อทางสังคมและคุณภาพชีวิตของคนอื่นๆ ในสังคม ไม่เหมาะสมที่
 รัฐบาลจะอนุญาตให้ที่สาธารณะเหล่านี้ตกอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ถ้ามี
 บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าครอบครองโดยมิชอบธรรม อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดินจน
 ผิดรูปไป ทำให้ผลประโยชน์ที่พลเมืองส่วนใหญ่จะได้รับสูญเสียดังกล่าว ทำให้ที่ดินผืนนั้นไม่เอื้อ
 ประโยชน์ต่อส่วนรวมอีกต่อไป และอาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือความ
 เสียหายต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิตของพลเมืองโดยรวมในระยะยาว ดังนั้น
 การศึกษาเรื่องการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดพิษณุโลก และสุโขทัย โดยเน้นการศึกษาใน
 รายละเอียดพื้นที่ดินสาธารณะตำบล บ้านกร่าง พันเสา แม่ระกา วังพิบูล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก
 ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย จะเป็นการนำมาซึ่งข้อมูลที่จะ
 เป็นประโยชน์ ในการให้ประชาชนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของการใช้ทรัพยากรที่ดิน ซึ่งจะทำให้
 ประชาชนโดยทั่วไปได้ประโยชน์ร่วมกันจากการใช้พื้นที่สาธารณะ เพื่อประโยชน์ของคนส่วนรวม
 และสอดคล้องกับการจัดการที่ทำกินของประชาชน

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาปริมาณและขอบเขตของพื้นที่ดินสาธารณะของตำบล บ้านกร่าง พันเสา
 แม่ระกา วังพิบูล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว
 จังหวัดสุโขทัย

(2) เพื่อศึกษาลักษณะ ประเภทของที่ดินสาธารณะของตำบล บ้านกร่าง พันเสา แม่ระกา
 วังพิบูล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัด
 สุโขทัย

(3) เพื่อศึกษาลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินสาธารณะของตำบล บ้านกร่าง พันเสา แม่ระกา วังพิบูล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่สาธารณะในจังหวัดพิษณุโลกเขตตำบล บ้านกร่าง แม่ระกา พันเสา วังพิบูล ดินทอง และจังหวัดสุโขทัยเขต ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว

1.4 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มีทั้งการศึกษาเอกสารทางราชการ เช่น หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จากแผนที่ต่างๆ แผนที่สภาพภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร แผนที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ เทคโนโลยีกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลกด้วยดาวเทียมในการวัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ การสำรวจพื้นที่และถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองตำบลบริหาร ส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้เข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่

1.5 ทฤษฎี สมมติฐานหรือกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

กรอบแนวความคิดของการวิจัย ที่ดินสาธารณะประโยชน์เป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ปัจจุบันสภาพแวดล้อม และสถานการณ์เปลี่ยนแปลง จึงควรมีการศึกษาสถานภาพของพื้นที่สาธารณะว่ายังคงถูกใช้เพื่อประโยชน์โดยรวมร่วมกันหรือไม่

1.6 ผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับและหน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ได้ข้อมูลที่เป็นหลักฐานทางราชการเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่สาธารณะของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ต่อไป

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ที่ดินสาธารณะ เป็นที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ที่สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หมายถึง หนังสือแสดงเขตของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดพิจิตร โลกและสุโขทัย จำเป็นต้องทำความเข้าใจลักษณะประเภทของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การดูแลรักษาและการดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่สาธารณประโยชน์ การใช้พื้นที่ดินทั้งประเทศไทยโดยรวม การอนุญาตใช้ที่สาธารณะจังหวัดพิจิตร โลก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ลักษณะ ประเภทของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

สาธารณสมบัติของแผ่นดินรวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

- (1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน
- (2) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ
- (3) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงทหาร สำนักงานราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์ (กรมที่ดิน, 2538)

2.1.1 ลักษณะประเภทของที่ดิน

ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินมี 2 ชนิดคือ ที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา กับที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดาได้แก่ ที่ดินที่รัฐถือไว้อย่างเอกชน เช่น ที่ราชพัสดุ ที่มีได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน

ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้แก่ ที่ดินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือที่ดินที่สงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

- (1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่าและที่ดินที่มีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน
- (2) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ
- (3) ที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่ตั้งสำนักงานของทางราชการ

2.1.2 ที่มาของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ที่มาของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเกิดขึ้นจาก

(1) ทางราชการประกาศหวงห้ามไว้ก่อนพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478

(2) การมีกฎหมายหวงห้าม เช่น มีพระราชกฤษฎีกาหวงห้าม ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478

(3) การสงวนตามกฎหมายที่ดินเมื่อประมวลกฎหมายที่ดินประกาศใช้บังคับแล้ว

(4) สภาพ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ห้วย บึง บางที่มีสภาพอยู่โดยธรรมชาติซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(5) การใช้ร่วมกันของราษฎร

(6) การมีผู้อุทิศ

(7) การมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง ตามมาตรา 5 หรือมาตรา 6 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

2.2 การดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่สาธารณประโยชน์

กฎหมายได้กำหนดผู้มีอำนาจหน้าที่ ในการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เพื่อให้การใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์เป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกัน เกิดความสงบเรียบร้อย ถูกต้อง ดูแลรักษาเพื่อมิให้มีผู้ใดบุกรุกเข้าไปทำลายหรือครอบครองถือเอาไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ที่ดินนั้นไว้สำหรับใช้ประโยชน์จนถึงอนุชนรุ่นหลัง

ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 8 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครอง ป้องกันได้ตามควรแก่กรณี อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ก็ได้ ดังนั้นจากบทบัญญัติดังกล่าว ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น อำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินต้องเป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมที่ดิน (กรมที่ดิน, 2538)

2.2.1 อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์

ปัจจุบันมีการออกกฎหมายหลายฉบับบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจในการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ ดังนี้

(1) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 มาตรา 122 บัญญัติว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์ คือที่เสียดังกล่าวไว้สำหรับราษฎรไปเสียดังกล่าวร่วมกัน เป็นต้นตลอดจนถนนหนทางและที่อย่างอื่นซึ่งเป็นของกลางให้ราษฎรใช้ด้วยกัน เป็นหน้าที่ของกรมการอำเภอ (ปัจจุบันเป็นหน้าที่ของนายอำเภอ) ต้องคอยตรวจตรารักษาอย่าให้ผู้ใดถือกันเอาไปเป็นประโยชน์แต่เฉพาะตัว

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 50 ลงวันที่ 18 มกราคม 2515 แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 แก้ไขมาตรา 117 และมาตรา 120 โดย บัญญัติใหม่ให้มีข้อความดังนี้ มาตรา 117 ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารสิ่งใดล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ และใต้ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ ประชาชนใช้ร่วมกัน หรือทะเลในน่านน้ำไทย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า มาตรา 120 ให้ กรมเจ้าท่ามีหน้าที่ดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเดินเรือ แม่น้ำ ลำคลอง และทะเลภายในน่านน้ำ ไทย ห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอก แก้ไขเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ทางเดินเรือ แม่น้ำ ลำคลอง และทะเลภายใน น่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพัน บาทและกรมเจ้าท่ามีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าว

(3) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 กำหนดให้ทางหลวงมี 6 ประเภท คือ ทางหลวง พิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงเทศบาล ทางหลวงสุขาภิบาล ทางหลวง สัมปทาน กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม มี อำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวงให้มีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันได้ตามควรแต่กรณี ในกรณีที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวงไว้ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นผู้อำนวยการ ทางหลวง อธิบดีกรมทางหลวงสำหรับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายสำหรับทางหลวงชนบท นายกเทศมนตรีสำหรับทางหลวงเทศบาล ประธานกรรมการสุขาภิบาลสำหรับทางหลวงสุขาภิบาล

(4) พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ให้กระทรวงการคลัง เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ ราชพัสดุ และในมาตรา 4 ได้บัญญัติที่ราชพัสดุว่า ที่ราชพัสดุหมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็น ทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังต่อไปนี้คือ ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้น ว่าที่ชายดลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

(5) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 ภายใต้กฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ ต้องทำให้เขตเทศบาล ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับที่สาธารณะคือ ให้มีและบำรุง ทางบก ทางน้ำ รักษา ความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูล มาตรา 53 ภายใต้บังคับของกฎหมายเทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาล รวมถึงกิจการตามที่ระบุไว้ ในมาตรา 50 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ มาตรา 56 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมี หน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาล รวมถึงกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53

(6) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 มาตรา 43 เมื่อได้มีพระราช กฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดินใช้บังคับแล้ว ถ้าในเขตโครงการจัดรูปแบบที่ดินนั้นมีที่ดิน

อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันและมีได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดรวมอยู่ด้วย ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตการจตุรูปที่ดินนั้น มีผลเป็นการถอดถอนสภาพ การเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวนี้ ทั้งนี้โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ที่ดินนั้นเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้ในการจตุรูปที่ดิน

ถ้าที่ดินใดถอนสภาพตามวรรคหนึ่งเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือเป็นที่ดินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ โดยคณะกรรมการจตุรูปที่ดินจังหวัดจัดให้ที่ดินตอนนั้นลงเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต่อไป ถ้าไม่อาจจัดที่ดินดังกล่าว ใช้เป็นที่สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต่อไปได้ ให้คณะกรรมการจตุรูปที่ดินจังหวัดจัดที่ดินแปลงอื่นให้แทน

เมื่อได้จัดที่ดินตอนใดคงเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือการจัดที่ดินแปลงอื่นให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะแทนตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการจตุรูปที่ดินจังหวัดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการจตุรูปที่ดินกลาง ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนที่สังเขปแสดงขอบเขตของที่ดินตอนนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

ถ้าในเขตโครงการจตุรูปที่ดินนั้น มีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามประมวลกฎหมายที่ดินและสภาพของที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยรวมอยู่ด้วย ให้ที่ดินนั้นเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้ในการจตุรูปที่ดิน

(7) พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร พ.ศ. 2518 มาตรา 26 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดินและให้สำนักงานปฏิรูปการเกษตร (ส.ป.ก.) มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมได้

ในกรณีที่ทางราชการยังต้องใช้ที่ดินตอนใดเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะต่อไปให้คณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อใช้ตามความจำเป็น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(4) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตที่ดินที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้สำนักงานปฏิรูปการเกษตร (ส.ป.ก.) มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมได้ (กรมที่ดิน, 2538)

2.2.2 ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินจำแนกตามประเภทของที่ดิน

(1) ประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่าและที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกัน เว้นแต่ที่ดินซึ่งอยู่ในเขตทางหลวงตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรืออยู่ในแนวเขตแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนอยู่ในเขตทางหลวง ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงหรืออยู่ในเขตโครงการจัดรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ขณะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่น ใช้อำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมที่ดินเกี่ยวกับที่รกร้างว่างเปล่า ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 890/2489 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2498 โดยให้ทบวงการเมืองต่อไปนี้ทำหน้าที่ เทศบาลในเขตเทศบาล สุขาภิบาลในเขตสุขาภิบาล จังหวัดในเขตจังหวัดนอกเขตสุขาภิบาล

(2) ประเภทที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ที่ดินประเภทนี้มีผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันแบ่งได้เป็น 4 พวกคือ

นายอำเภอท้องที่ ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 เว้นแต่ แม่น้ำลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ ทางหลวงบางประเภท

นายกเทศมนตรี สำหรับทางบก ทางน้ำในเขตเทศบาล

กรมเจ้าท่า สำหรับแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 50 พ.ศ. 2515 ขณะนี้อำนาจดังกล่าว กรมเจ้าท่าได้มอบหมายให้กับเทศบาลเมืองพัทยา นายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด เว้นแต่อำนาจในการอนุญาต ซึ่งเจ้าท่าสงวนไว้โดยจะเป็นผู้อนุญาตเอง

ผู้อำนวยการทางหลวง ตามพระราชบัญญัติทางหลวง เฉพาะทางหลวงตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535

(3) ประเภทที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ประเภทนี้กระทรวงการคลัง เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518

2.3 การใช้พื้นที่ดินทั้งประเทศไทยโดยรวม

กองงานเลขาธิการคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ กรมที่ดินได้ทำการสำรวจที่ดินในประเทศไทย เมื่อ 1 มิถุนายน 2543 ได้รายงานไว้ว่า พื้นที่ดินในประเทศไทย มีพื้นที่ทั้งหมดรวม 320.70 ล้านไร่ คิดเป็น 100% ประกอบด้วย ป่าสงวนแห่งชาติ 1,221 ป่ามีพื้นที่ 143.98 ล้านไร่ คิดเป็น 44.9% พื้นที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์ 98.61 ล้านไร่ คิดเป็น 30.7% พื้นที่นคมสร้างตนเองต่างๆ 31.84 ล้านไร่ คิดเป็น 9.9% พื้นที่สาธารณประโยชน์ 15.50 ล้านไร่ คิดเป็น 4.8% ที่ราชพัสดุและที่ทหาร 12.25 ล้านไร่ คิดเป็น 3.8% พื้นที่ถนน ทาง ห้วย หนอง คลอง บึง 10.96 ล้านไร่ คิดเป็น 3.4% พื้นที่จำแนกเป็นเขตป่าไม้ถาวร 157 ป่า มีพื้นที่ 4.06 ล้านไร่ คิดเป็น 1.3% ที่ดินรัฐวิสาหกิจและองค์กรศาสนา 3.50 ล้านไร่ คิดเป็น 1.1% (กรมที่ดิน, 2543)

2.4 การอนุญาตใช้ที่สาธารณะจังหวัดพิษณุโลก

ข่าวจากเดลินิวส์วันพฤหัสบดีที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2548 แรม 12 ค่ำเดือน 9 ปีระกา ตามนโยบายของรัฐบาลได้มีการประกาศ การทำสงครามกับความยากจน ที่มุ่งแก้ไขปัญหาคความยากจนให้สิ้นจากประเทศไทยในปี 2551 เพื่อต้องการช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจให้มีโอกาสที่จะเพิ่มรายได้ เพิ่มกำลังผลิต และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น โดยให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนไว้ เพื่อจัดหาอาชีพและที่ดินทำกินให้กับประชาชน จากปัญหาดังกล่าวรัฐบาลจึงได้ให้กรมที่ดินนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อดำเนินการตามนโยบายแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยกรมที่ดินได้จัดให้มีแผนปฏิบัติการ โครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศให้แล้วเสร็จภายใน 5 ปี ตามนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนของรัฐบาล ในพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่อยู่ในกลุ่มจังหวัดนาร่อง ที่ได้ดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อแก้ไขปัญหาคสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการของรัฐบาลและได้ดำเนินการจัดที่ดินสาธารณะประโยชน์ตามโครงการดังกล่าวให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในท้องที่อำเภอพรหมพิรามและอำเภอวัดโบสถ์รวม 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,974 ไร่ 59 ตารางวา ดังนี้ แปลงทุ่งนากลองสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 4 ตำบลวัดโบสถ์ แปลงคดงยางสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 2 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม แปลงค่นไร่อ้อยสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1, 4, 6 ตำบลลุดกเทียม อำเภอพรหมพิราม และแปลงทุ่งหนองจิกสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 2, 3 ตำบลท่าช้าง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ทาง

คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกินของรัฐ ได้มีมติอนุญาตให้ราษฎรใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะดังกล่าวตามนโยบายการแก้ไขปัญหาคความยากจน จึงได้มีการมอบโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรในพื้นที่อำเภอพรหมพิราม และอำเภอวัดโบสถ์จำนวนทั้งสิ้น 511 ครัวเรือน 656 แปลง เนื้อที่ 3,916 ไร่ 1 งาน 62 ตารางวา

ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ได้มีการกำหนดท้องที่เพื่อดำเนินการออกโฉนดที่ดินในทุกหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ รวม 9 อำเภอ โดยศูนย์อำนวยการเดินสำรวจที่ดินจังหวัดพิษณุโลก รวมผลการดำเนินการรังวัดทำแผนที่ และสอบสวนสิทธิเพื่อการออกโฉนดที่ดินในงบประมาณ 2547 ได้จำนวน 16,053 แปลง และแจกโฉนดที่ดินได้ 9,084 แปลง เนื้อที่ 46,636 ไร่ 3 งาน 73 ตารางวา ซึ่งในการแจกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎร ในครั้งนี้นับเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความยากจนด้านที่ดินทำกินของราษฎร จังหวัดพิษณุโลกที่ได้ขึ้นทะเบียนในการแก้ไขปัญหาความยากจนด้านที่ดินทำกินรวมทั้งสิ้นจำนวน 57,516 ราย ทางกรมที่ดินยังได้จัดทำแผนปฏิบัติการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศให้แล้วเสร็จภายใน 5 ปี โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2547 ผลการดำเนินการรังวัด ทำแผนที่และสอบสวนสิทธิเพื่อการออกโฉนดที่ดินไปแล้วจำนวน 619,587 แปลง เนื้อที่ 2,171,428 ไร่ 3 งาน 52 ตารางวา สำหรับปีงบประมาณ 2548 กรมที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดิน ตามนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ประจำปีงบประมาณ 2548 โดยมีเป้าหมายตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับ จำนวน 614,306 แปลง เนื้อที่ 1,305,042 ไร่ 3 งาน 57 ตารางวา และแจกโฉนดที่ดินแล้ว จำนวน 75,444 แปลง เนื้อที่ประมาณ 188,488 ไร่ 93 ตารางวา คิดเป็นมูลค่ารวม 94,369 ล้านบาท โครงการดังกล่าวช่วยให้ประชาชนที่ยากจนมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทวินทร์ ยอดสวัสดิ์ (2544) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเอง : กรณีศึกษานิคมสร้างตนเองรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยทำการศึกษาวិวัฒนาการการถือครองที่ดิน และการใช้ที่ดินโดยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงสำรวจ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ ศึกษาเชิงคุณภาพจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยราชการ และสัมภาษณ์เกษตรกรพร้อมการสังเกตและติดตามการปฏิบัติงานของเกษตรกร ศึกษาเชิงสำรวจแบบสอบถามสมาชิกนิคมรวม 90 ครัวเรือน ผลการเปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินก่อให้เกิด (1) ความแตกต่างทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรในเขตนิคม เนื่องจากผลการพัฒนาของรัฐไม่สามารถกระจายได้อย่างทั่วถึง (2) ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ที่เกิดจากการทำการเกษตรสมัยใหม่ (3) ผลกระทบจากฟาร์มปศุสัตว์ขนาดใหญ่ทำให้เกิดมลภาวะต่างๆ ต่อชุมชน (4) มีแนวโน้มการขายที่ดินมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ของนิคม

สามารถเปลี่ยนเป็นเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน(โฉนด)ได้ (5)มีการทำฟาร์มแบบสัญญาผูกพันมากขึ้น

กระทรวงเกษตร (2508) ได้สำรวจการใช้ที่ดินในประเทศไทย ประเทศไทยมีพื้นที่ทั้งหมด 320.7 ล้านไร่ ได้จำแนกการใช้ที่ดินไว้ดังนี้ เนื้อที่ถือครองครองทำการเกษตรประมาณ 75.6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 25.53 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ เนื้อที่ป่าไม้ประมาณ 180.6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 56.23 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ เนื้อที่ที่ยังมิได้จำแนกประเภท ประมาณ 63.3 ล้านไร่ หรือร้อยละ 19.71 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ เนื้อที่หนองบึงต่างๆ ประมาณ 1.7 ล้านไร่ หรือร้อยละ 0.53 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ

วิจิต หล่อจิระชุนท์กุล จิราวัลย์ จิตรถเวช เดือนเพ็ญ ชีรวรรณ วิวัฒน์ และโอม ศรีนิล (2545) ได้จำแนกเนื้อที่ออกเป็นเมืองหรือชนบท มีความสำคัญต่อนโยบายการปกครอง การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาพื้นที่ของประเทศ ได้พัฒนาตัวชี้วัดความเป็นเมืองที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ตั้งแต่เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มาจากศูนย์ข้อมูลการเงินท้องถิ่น ซึ่งจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยกรรมวิธีการทำเหมืองข้อมูล (data mining) ตัวแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถจำแนกประเภทขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น โดยมีข้อมูลถูกต้องมากกว่าร้อยละ 97

อุไรวรรณ วิจารณกุล และ สมศรี จินตนสนธิ (2548) ได้ศึกษาสภาพการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะของพื้นที่ตำบลคลองกระเจง จังหวัดสุโขทัย ได้มีการศึกษาปริมาณ ขอบเขตของพื้นที่ และลักษณะการเข้าประ โยชน์ที่ดินสาธารณะ วิธีการศึกษาคือการศึกษาบริบทของตำบลโดยการศึกษจากเอกสาร ศึกษาขนาดและขอบเขตของพื้นที่ต่าง ๆ และทำการศึกษารูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์โดยทำการสำรวจ สัมภาษณ์ผู้เข้าประ โยชน์ ซึ่งตำบลคลองกระเจงมีพื้นที่สาธารณประโยชน์ทั้งสิ้น 3 แปลง เนื้อที่รวม 858 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.2 ของพื้นที่ทั้งตำบล ตั้งแต่ปี 2469 และ ปี 2470 ได้มีประกาศหวงห้ามไว้ให้ ที่ดินทั้ง 3 แปลงเป็นที่สาธารณประโยชน์โดยสงวนไว้เพื่อเป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ประจำตำบล ขณะสำรวจได้มีผู้เข้าครอบครองพื้นที่จำนวน 100 ครอบครัว เข้าครอบครองพื้นที่รวม 759 ไร่ 4 งาน และองค์การบริหารส่วนตำบลใช้พื้นที่ 1 ไร่ ผู้เข้าครอบครองเป็นผู้อาศัยในหมู่บ้านคลองกระเจง หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 และผู้ที่อาศัยในตำบลท่าทอง ผู้ที่เข้าไปใช้เข้าไปในลักษณะการจับจอง ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ในทางราชการถือว่าผู้เข้าครอบครองเป็นผู้บุกรุก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยการใช้พื้นที่ดินสาธารณะประโยชน์จังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย มีพื้นที่ศึกษาที่ลงสำรวจใน 9 ตำบลของ 2 จังหวัดได้แก่ ตำบลบ้านกร่าง พันเสา แม่ระกา วังพิกุล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสาร หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แผนที่ การสำรวจพื้นที่ โดยใช้เทคโนโลยีกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลกด้วยดาวเทียม (Global Positioning System) หรือ จีพีเอส (GPS) ในการวิพากษ์ทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ดินสาธารณะประโยชน์ การชี้ขอบเขตที่ดินจากก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล การสัมภาษณ์ผู้เข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแปลผลผลลัพธ์ของการกำหนดตำแหน่ง ออกมาเป็นรูปแบบที่เป็นจุดตำแหน่ง แล้วลากเส้นเชื่อมโยงจุดตำแหน่ง จากนั้นจึงนำมาแปลผลและนำเสนอในรูปแบบของแผนที่ในการศึกษาปริมาณ ขอบเขต ลักษณะ ประเภท และการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินสาธารณะตำบลบ้านกร่าง พันเสา แม่ระกา วังพิกุล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูลมีวิธีการดังนี้

3.1 การศึกษาบริบท

การศึกษาบริบทของ พื้นที่ดินสาธารณะตำบลบ้านกร่าง พันเสา แม่ระกา วังพิกุล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย โดยการศึกษาจาก เอกสาร และการสำรวจพื้นที่ ศึกษาจากเอกสาร ประกาศของคณะปฏิวัติ พระราชบัญญัติทางหลวง พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตร พ.ศ. 2517 สำนักงานปฏิรูปการเกษตร (ส.ป.ก.) และกรมเจ้าท่าเป็นต้น

3.2 การศึกษา ขนาดและขอบเขต

การศึกษาขนาดและขอบเขตของที่ดินสาธารณะประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง พันเสา แม่ระกา วังพิกุล ดินทอง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย จากแผนที่ต่างๆ แผนที่สภาพภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหารซึ่งให้รายละเอียด ขอบเขตการปกครอง เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำ เขตชุมชน ระดับความสูงของภูมิประเทศ แผนที่ธรณีวิทยาของกรมทรัพยากรธรณี แผนที่ของกรมพัฒนาที่ดิน แผนที่ขอบเขตป่าไม้ของกรมป่าไม้ แผนที่ของกรมธนารักษ์ แผนที่กระจายฝนของกรมอุตุนิยมวิทยา แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ

ทำการศึกษาขอบเขตของพื้นที่สาธารณประโยชน์ โดยใช้เทคโนโลยีกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลกด้วยดาวเทียม (Global Positioning System) หรือ จีพีเอส (GPS) ในการวัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลบ้านกว้าง พันเสา แม่ระกา วังพิกุล ดินทอง จังหวัดพิจิตรโลก ตำบลคลองยาง ศรีคีรีมาศ ป่ากุ่มเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย ผลลัพธ์ของการกำหนดตำแหน่งออกมาเป็นรูปแบบที่เป็นจุดตำแหน่ง (Waypoints) แล้วลากเส้นเชื่อมโยงจุดตำแหน่ง (Routes) จากนั้นจึงนำมาแปลผลเขียนเป็นแผนที่ โดยวิธีการเขียนแผนที่จากการแปลผลมีดังนี้

3.2.1 วัดจุดพิกัดโดยเครื่องมือวัดพิกัด (GPS) ได้ค่า E 6 หลัก ค่า N 6 หลัก

ตัวอย่าง E 587869 N 1909970

3.2.2 แปลงอัตราส่วนของพื้นที่จากเซนติเมตรเป็นเมตร

ตัวอย่าง 1: 4,000 ซม. = 1:40 ม.

3.2.3 นำอัตราส่วนที่ได้ไปหารค่า E โดยหารตัวเลข 3 หลักท้าย

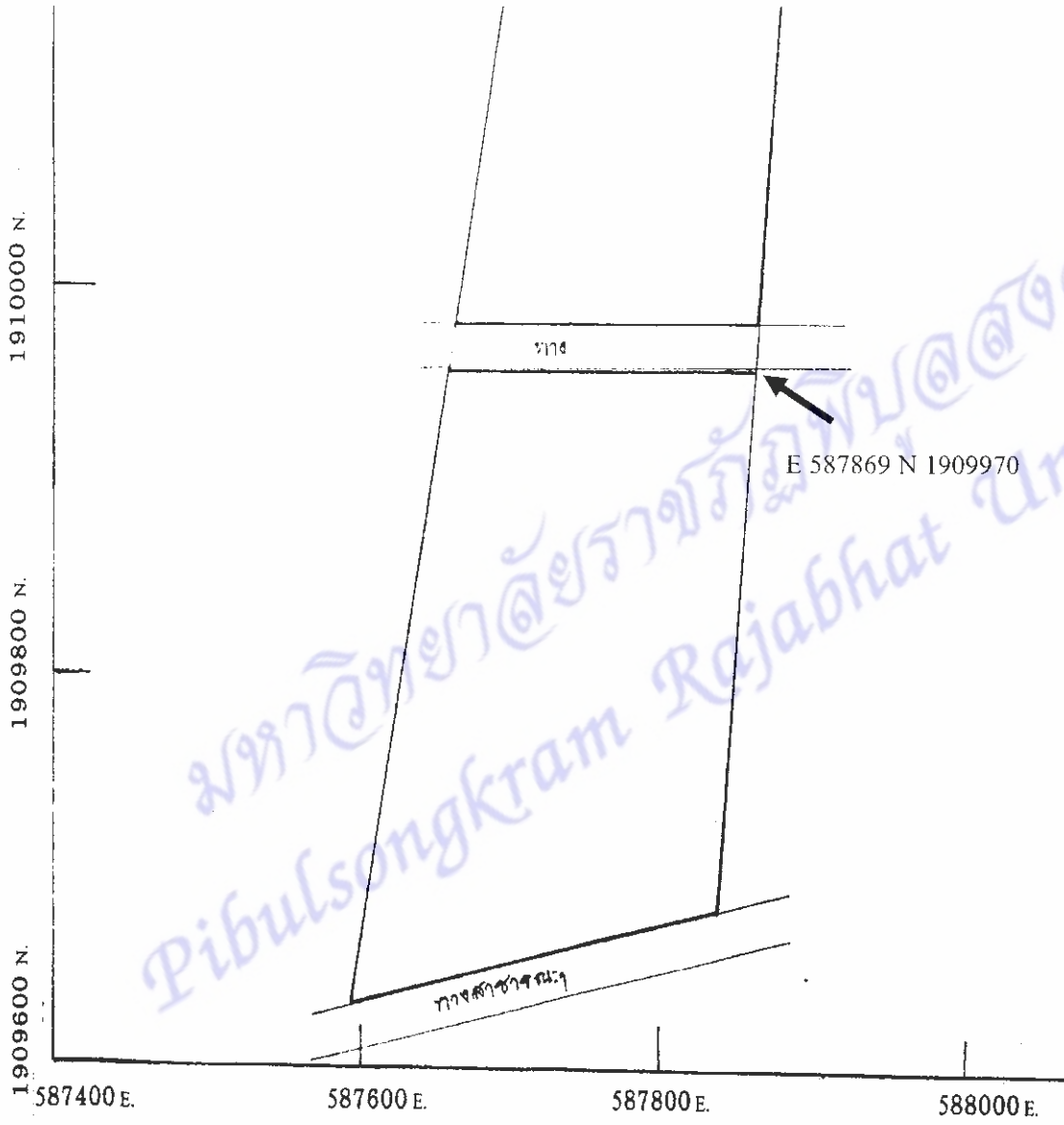
ตัวอย่าง E 587869 869/40 = 21.7

3.2.4 นำอัตราส่วนที่ได้ไปหารค่า N โดยหารตัวเลข 3 หลักท้าย

ตัวอย่าง N 1909970 970/40 = 24.2

3.2.5 เมื่อได้ค่า E และค่า N จึงนำไปกำหนดจุดในกระดาษกราฟแผนที่ โดยตัวเลข 3 หลักแรกของค่า E จะเป็นค่าเส้นพิกัด และ ตัวเลข 4 หลักแรกของค่า N จะเป็นค่าเส้นพิกัด

ตัวอย่าง

3.3 ศึกษาลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์

การศึกษารูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง พื้นที่สามแม่ระกา วังพิศูถ ดินทอง จังหวัดพิจิตรโลก ตำบลคลองยาง ศรีศรีมาศ ป่ากุมเกาะ และย่านยาว จังหวัดสุโขทัย โดยการสำรวจ สัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้เข้าใช้ประโยชน์ และบันทึกข้อมูล

3.4 ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การลงพื้นที่สำรวจ การสัมภาษณ์ ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ตุลาคม 2548 ถึง กันยายน 2549

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 พื้นที่สาธารณะจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย

ผลการวิจัยการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัย มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 17,411.892 ตารางกิโลเมตร หรือ 10,882,466 ไร่ คิดเป็น 10.25 % ของพื้นที่ภาคเหนือ และ 3.38 % ของพื้นที่ทั้งประเทศ จังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัยมีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 1,197 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 95,227 ไร่ 1,824 งาน 58,546.50 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.90 % ของพื้นที่จังหวัดทั้ง 2 จังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดพิษณุโลก มีเนื้อที่ 10,815.8 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,759,909 ไร่ คิดเป็น 6.37 % ของพื้นที่ภาคเหนือ และ 2.1 % ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 583 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 42,852 ไร่ 905 งาน 28,097.5 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.73 % ของพื้นที่จังหวัด (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก) จำนวนพื้นที่ที่ดินสาธารณะของแต่ละอำเภอมีดังต่อไปนี้

อำเภอวัดโบสถ์ มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 8 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 1,964 ไร่ 13 งาน 363.5 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.032 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอเมือง มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 48 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 2,948 ไร่ 145 งาน 2,857 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.042 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอชาติตระการ มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 18 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 407 ไร่ 27 งาน 899.2 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.007 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอบางระกำ มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 196 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 8,036 ไร่ 273 งาน 9,216.6 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.12 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอวังทอง มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 86 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 14,257 ไร่ 98 งาน 4,292.9 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.30 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอเนินมะปราง มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 8 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 344 ไร่ 8 งาน 408 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.006 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอนครไทย มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 69 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 822 ไร่ 112 งาน 3,332.7 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.013 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอพรหมพิราม มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 74 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 7,822 ไร่ 105 งาน 3,401.8 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.11 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอบางกระทุ่ม มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 76 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 6,252 ไร่ 124 งาน 3,325.8 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.10 % ของพื้นที่จังหวัด

จังหวัดสุโขทัย มีเนื้อที่ประมาณ 6,596.092 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,122,557 ไร่ คิดเป็น 3.88 % ของพื้นที่ภาคเหนือ และ 1.28 % ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 614 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 52,375 ไร่ 919 งาน 30,449 ตารางวา หรือคิดเป็น 1.17 % ของพื้นที่จังหวัด (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก) จำนวนพื้นที่ที่ดินสาธารณะของแต่ละอำเภอมีดังต่อไปนี้

อำเภอสรีรามาศ มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 116 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 4,238 ไร่ 184 งาน 5,289 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.10 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอบ้านด่านลานหอย มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 64 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 4,978 ไร่ 104 งาน 3,208 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.12 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอเมืองสุโขทัย มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 68 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 15,633 ไร่ 95 งาน 3,508 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.37 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอสรีนคร มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 13 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 1,878 ไร่ 14 งาน 592 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.04 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอสรีสำโรง มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 73 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 2,917 ไร่ 102 งาน 3,722 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.07 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอกงไกรลาศ มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 128 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 8,689 ไร่ 214 งาน 6,645 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.21 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอสวรรคโลก มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 69 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 12,143 ไร่ 80 งาน 3,142 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.29 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอทุ่งเสลี่ยม มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 68 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 1,520 ไร่ 103 งาน 3,516 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.03 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอสรีสัชนาลัย มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 15 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 379 ไร่ 23 งาน 827 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.009 % ของพื้นที่จังหวัด

เมื่อทำการศึกษาในรายละเอียดลึกลงไปใน 5 ตำบลของจังหวัดพิษณุโลกซึ่งได้แก่ ตำบลบ้านกร่าง ตำบลพันเสา ตำบลแม่ระกา ตำบลวังพิกุล และตำบลดินทอง จังหวัดพิษณุโลก และทำการศึกษาในรายละเอียด 4 ตำบลของจังหวัดสุโขทัยได้แก่ ตำบลคลองยาง ตำบลศรีศรีรามาศ ตำบลป่ากุมเกาะ และตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

4.2 พื้นที่สาธารณะตำบลบ้านกร่าง

4.2.1 บริบทของตำบลบ้านกร่าง

ตำบลบ้านกร่าง เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก การที่ตำบลนี้มีชื่อเรียกว่า ตำบลบ้านกร่าง เนื่องจากการที่แต่เดิมมีต้นกร่างท้าว ซึ่งเป็นไม้ยืนต้นอายุประมาณ 100 ปี สูงใหญ่ ขนาด 3 คนโอบและในขณะที่ทางราชการกำหนดพื้นที่ให้เป็นตำบล ชุนกร่าง เกรียงไกรทำหน้าที่ ปกครองดูแลอยู่ ชาวบ้านในเขตพื้นที่จึงได้ตั้งชื่อว่า "ตำบลบ้านกร่าง" ตำบลบ้านกร่างมี สิ่งที่เด่น ในตำบลนี้คือ วัดพระขาวชัยสิทธิ์และบึงแม่ระหันซึ่งเป็นบึงธรรมชาติขนาดใหญ่ องค์การบริหาร ส่วนตำบลตั้งอยู่ริมถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 สายพิษณุโลก-สุโขทัย ห่างจากที่ว่าการ อำเภอเมืองพิษณุโลก ไปทางทิศตะวันตก ประมาณ 7 กิโลเมตร ตำบลบ้านกร่างมีเนื้อที่ประมาณ 43.35 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 37,033 ไร่ พื้นที่สาธารณประโยชน์ทั้งหมด 533 ไร่ 159 ตารางวา คิดเป็น 1.4 % ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่สาธารณประโยชน์อยู่ในพื้นที่ดิน 4 แปลงคือ หนองชุมพลหรือหนองอำพล หนองบอน หนองอำปรีอ และบึงแม่ระหัน

ตำบลบ้านกร่างมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลไผ่ยอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก และตำบลท่าช้าง อำเภอพรหมพิราม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลจอมทองและตำบลพลายชุมพล
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลท่าทอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ

ตำบลบ้านกร่าง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 11,335 คน แบ่งออกเป็น ชาย 5,757 คน หญิง 5,578 คน ตำบลบ้านกร่างมีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร เป็นพื้นที่นา มีระบบชลประทานสามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี การประกอบอาชีพหลัก ของประชากรส่วนใหญ่คือการทำนา อาชีพรับจ้าง ค้าขายและเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรอง รายได้เฉลี่ย (คน/ปี) มากกว่า 20,000 บาท หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกร่างประกอบด้วย ปั้มน้ำมันและก๊าซ 4 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 3 แห่ง โรงสี 3 แห่ง ทางด้านการศึกษา ประกอบไปด้วย โรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา(วิทยาเขตพิษณุโลก) 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 2 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 1 แห่ง สถาบันและองค์กรทางศาสนา ประกอบไปด้วย วัด/สำนักสงฆ์ 8 แห่ง โบสถ์ 5 แห่ง ทางด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน 2 แห่ง สถานพยาบาลเอกชน 8 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 1 แห่ง มีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100 เปอร์เซนต์

ตำบลบ้านกร่าง ประกอบด้วย 12 หมู่บ้านได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านเด่นโบสถ์	หมู่ที่ 2 บ้านกร่าง(เหนือ)	หมู่ที่ 3 บ้านกร่าง
หมู่ที่ 4 บ้านกร่าง(น้ำอับ)	หมู่ที่ 5 บ้านกร่างใน(วังป่าหญ้า)	หมู่ที่ 6 บ้านกร่างนอก(กอก)
หมู่ที่ 7 บ้านกร่าง (มาบหมู)	หมู่ที่ 8 บ้านหัวแท	หมู่ที่ 9 บ้านแหลมโพธิ์
หมู่ที่ 10 บ้านแม่ระหัน	หมู่ที่ 11 บ้านกร่างท่าวัว	

4.2.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์

ตำบลบ้านกร่าง

พื้นที่สาธารณประโยชน์ของตำบลบ้านกร่างมี 4 บริเวณหรือ 4 แปลง ซึ่งได้แก่

แปลงที่ 1 ที่ดินสาธารณประโยชน์ หนองชุมพล

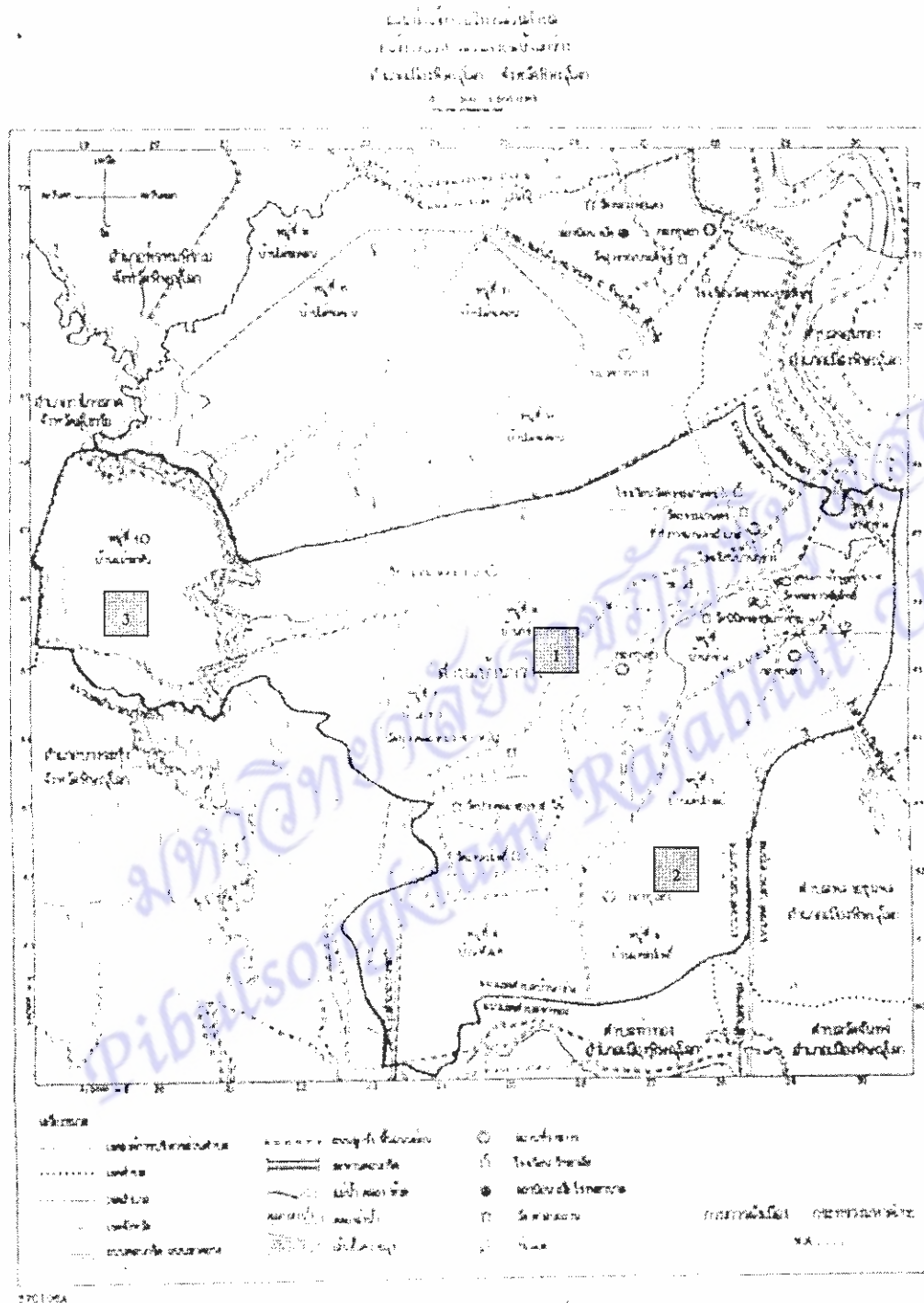
แปลงที่ 2 ที่ดินสาธารณประโยชน์ ท่งหนองอำปรีอ

แปลงที่ 3 ที่ดินสาธารณประโยชน์ บึงแม่ระหัน

แปลงที่ 4 ที่ดินสาธารณประโยชน์ หนองบอน

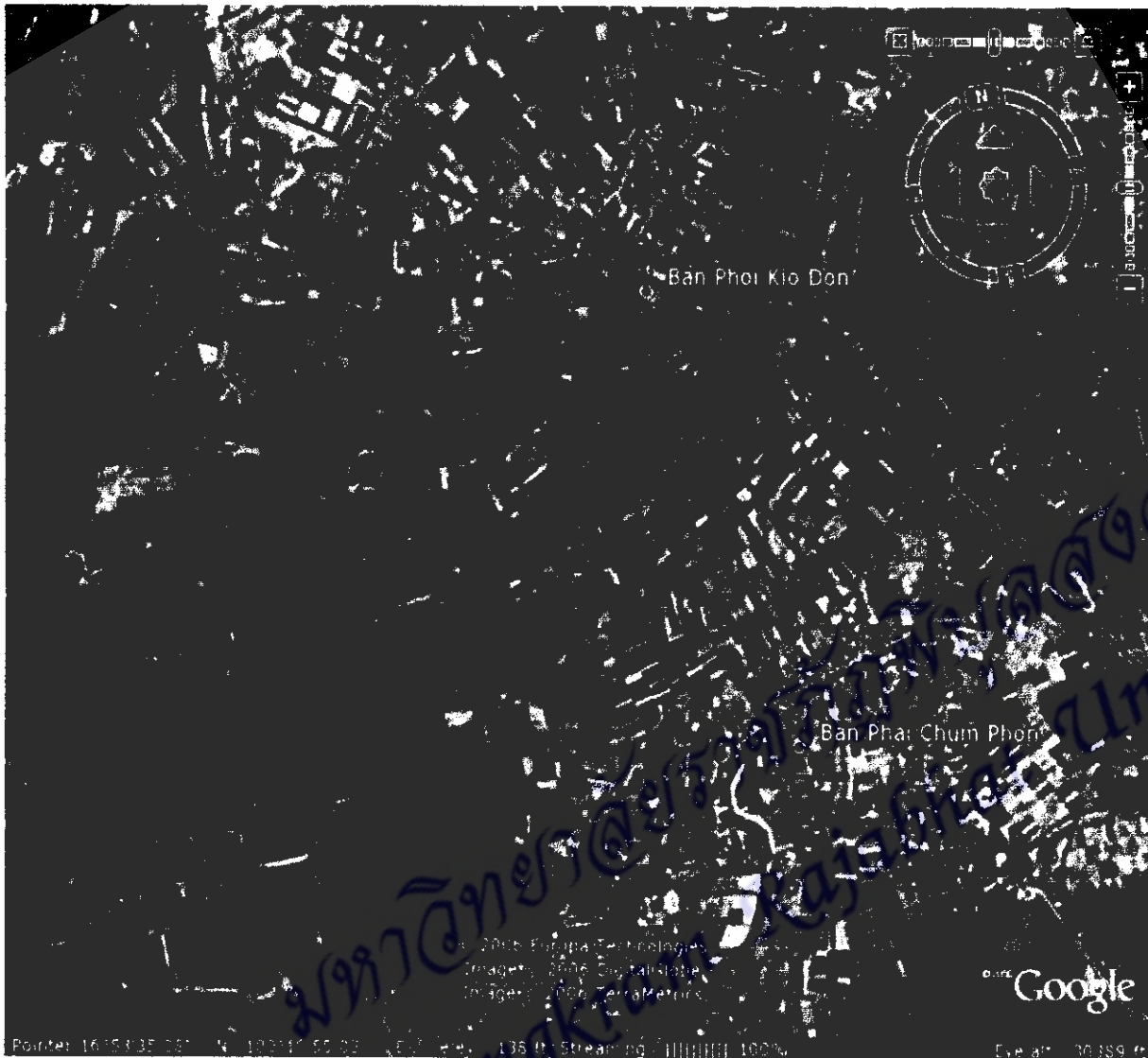
ท่งหนองอำปรีอหรือหนองอำปรีอ หนองชุมพลหรือหนองอำพล เป็นที่ๆ ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) กำหนดเป็นที่สาธารณะ จากการสอบถาม คุณสุชาติ จินด้าง ช่างโยธาประจำองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกร่าง พบว่ามีที่สาธารณะอีก 2 แปลงคือ หนองบอนซึ่งเป็นคลองสาธารณะ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ต่อกับหมู่ที่ 6 และบึงแม่ระหันซึ่งไม่ทราบจำนวนพื้นที่ที่แน่นอน ซึ่งที่สาธารณะทั้ง 2 แปลงนี้ไม่มี นสล.

ที่สาธารณะท่งหนองอำปรีอใน นสล. เขียนว่าอยู่หมู่ที่ 1 แต่สภาพความเป็นจริงตั้งอยู่ในหมู่ที่ 6 จึงเป็นข้อผิดพลาดที่ต้องทำการแก้ไข ในแผนที่ที่สาธารณะหนองบอนเขียนตำแหน่งอยู่เหนือถนนแต่จากการลงพื้นที่สำรวจจริงอยู่ใต้ถนน จึงควรการแก้ไขแผนที่ใหม่ ที่ดินสาธารณะทั้ง 4 แปลงนี้มีสภาพเป็นบึง และหนองน้ำ ในพื้นที่สาธารณะทั้ง 4 แปลงนี้ การเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่สาธารณะมี 2 แปลง คือ แปลงที่ 1 หนองชุมพล ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บ้านกร่างนอก (กอก) แปลงที่ 2 ท่งหนองอำปรีอ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 6 บ้านกร่างนอก (กอก) และหมู่ 4 บ้านกร่าง (น้ำอับ) ดังแผนภาพที่ 4.1 แผนที่ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แสดงพื้นที่สาธารณประโยชน์

ภาพที่ 4.1 แผนที่ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แสดงพื้นที่สาธารณประโยชน์

1. ที่ดินสาธารณประโยชน์ หองชุมพล
2. ที่ดินสาธารณประโยชน์ หุ่งหนองอำปรีอ
3. ที่ดินสาธารณประโยชน์ บึงแม่ระหัน

ภาพที่ 4.2 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลบ้านกร่าง

ที่สาธารณชนองชุมพล ตำบลบ้านกร่าง จากที่รกร้างว่างเปล่าในอดีตเปลี่ยนเป็นพื้นที่ในการทำนา ในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดีไม่จัดว่าเป็นมลภาวะ ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์เปลี่ยนเป็นระบบนิเวศทุ่งนาที่มีข้าวเป็นพืชเด่น ในด้านแหล่งอาหารและอาชีพเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวจึงเป็นแหล่งอาหารและก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

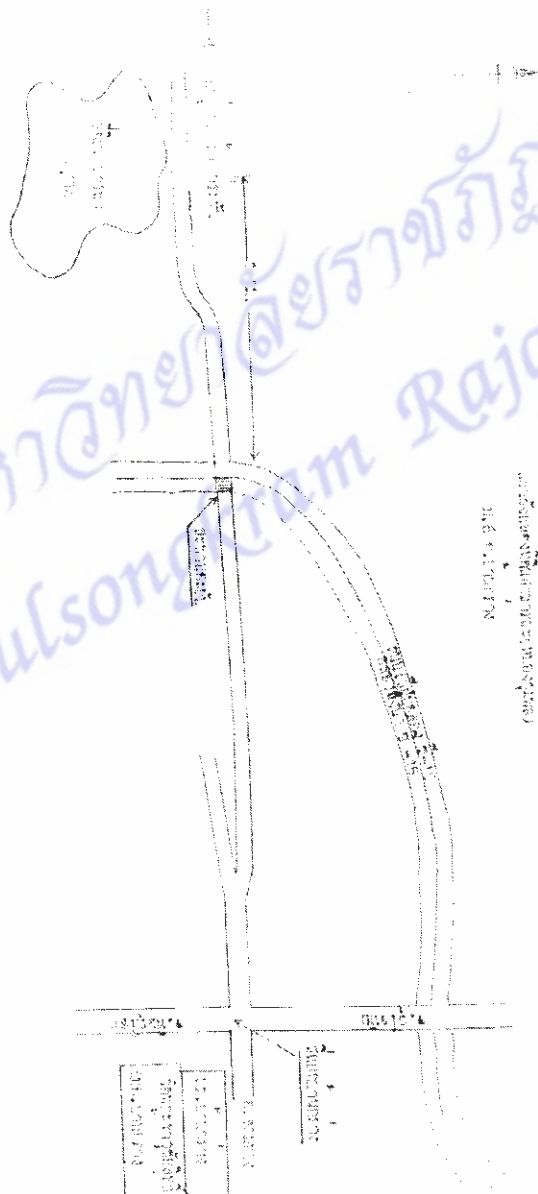
ที่สาธารณชนองอำเภอปรีอ จากหนองน้ำและที่รกร้างว่างเปล่าในอดีตเปลี่ยนสภาพเป็นคลองส่งน้ำและพื้นที่ในการทำนา ในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดีไม่จัดว่าเป็นมลภาวะ และยังคงสภาพเป็นแหล่งน้ำ ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิมซึ่งเป็นระบบนิเวศจากหนองน้ำเป็นคลองส่งน้ำซึ่งมีการตัดแปลงจากธรรมชาติเล็กน้อย ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่เปลี่ยนไปบ้าง และจากที่รกร้างที่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์เปลี่ยนเป็นระบบนิเวศทุ่งนาที่มีข้าวเป็นพืชเด่น ในด้านแหล่งอาหารและอาชีพเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวจึงเป็น

แหล่งอาหารและก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ และที่สำคัญเป็นแหล่งน้ำใช้สำหรับการเกษตรของ ผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

4.2.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง หนองชุมพล หมู่ 6

4.2.2.1.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล

ที่ดินสาธารณประโยชน์ หนองชุมพล ตำบลบ้านกร่าง มีเนื้อที่ทั้งหมด 176 ไร่ 3 งาน 60 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือจดกับถนนสาธารณประโยชน์ ทิศใต้จดกับถนนสาธารณะ และที่ดินที่มีการครอบครอง ทิศตะวันออกจดกับถนนสาธารณะและตะวันตกจดกับที่ดินที่มีการครอบครอง(ภาพที่ 4.3) ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพลนี้เป็นที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน สงวนไว้เพื่อให้พลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ประจำหมู่บ้านโดยมีการประกาศ หวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2540

ภาพที่ 4.3 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล ตำบลบ้านกร่าง

4.2.2.1.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์หนองชุมพล

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล หนองชุมพลตั้งอยู่ในพิกัด
จุดที่ 1 พิกัด E 624234 N1866028 จุดที่ 2 พิกัด E 624489 N1866060
จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์หนองชุมพล เป็นแผนที่
ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.4

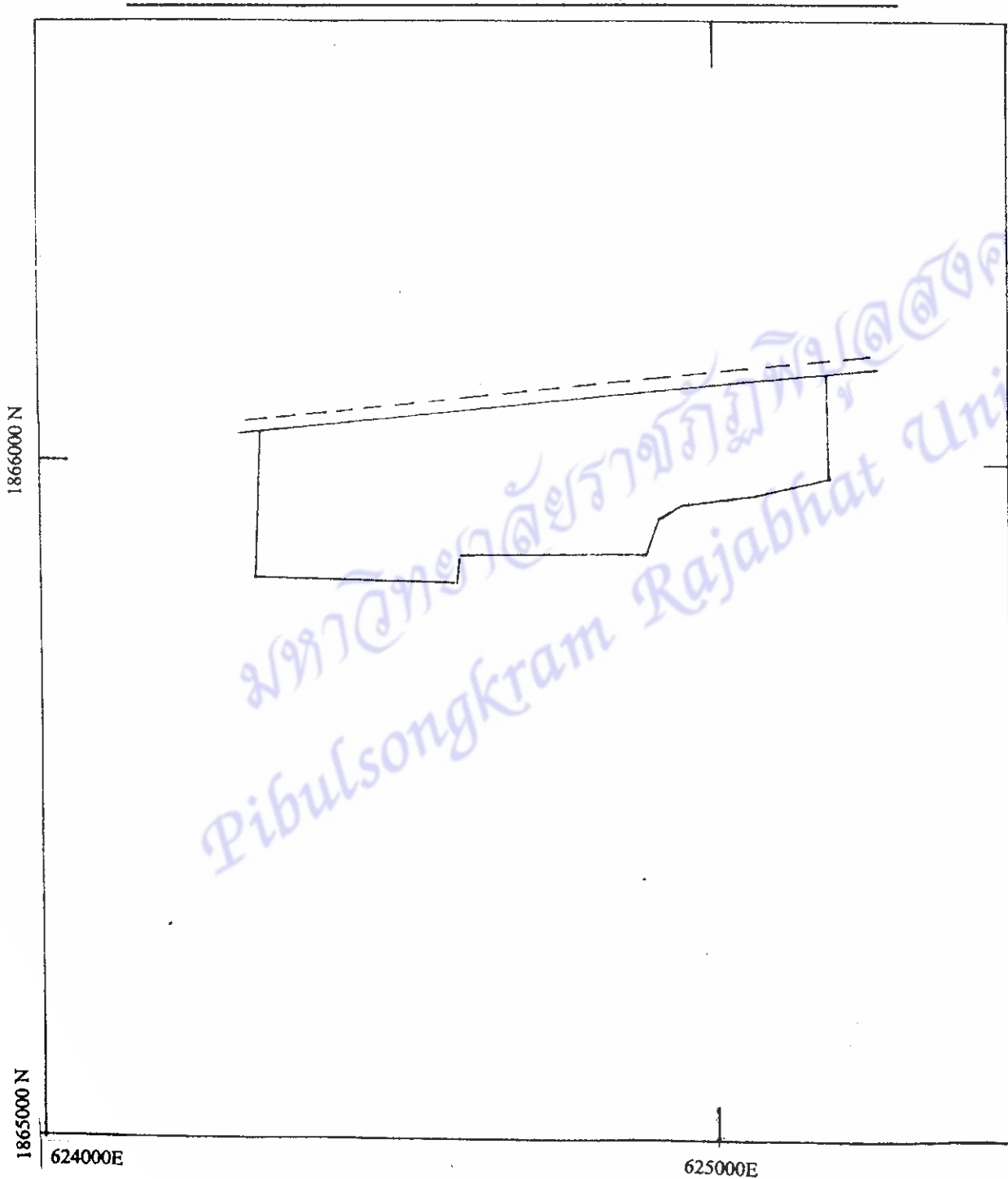
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์ (หนองชุมพล)

ม.6 ต.บ้านกว้าง อ.เมือง จ.พิษณุโลก

เนื้อที่ประมาณ 176-3-60 ไร่

มาตราส่วน 1 : 8,000

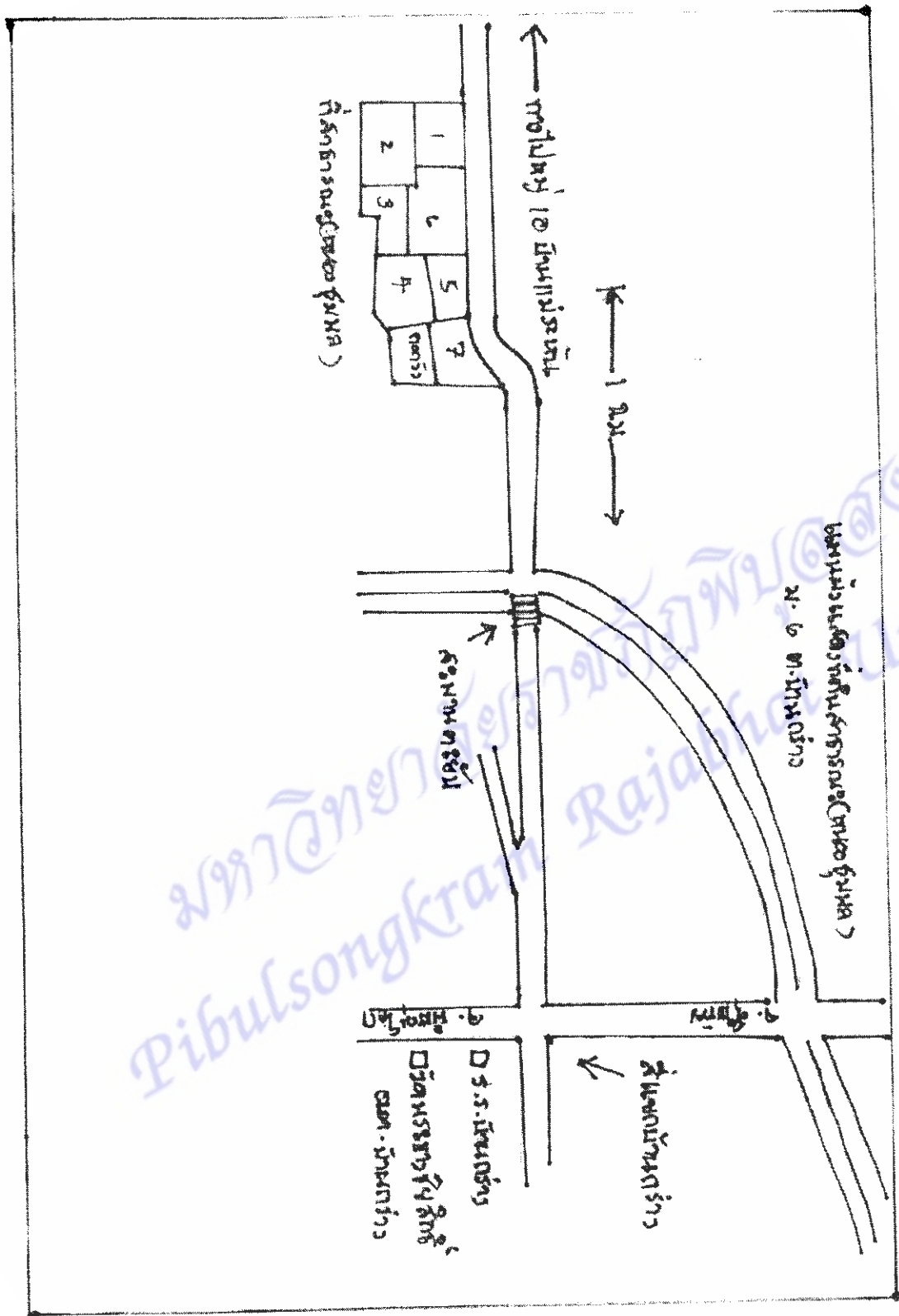

ภาพที่ 4.4 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล จากการวัดพิกัด

4.2.2.1.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล

การเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลบ้านกร่างแปลงที่ 1 หนองชุมพล หมู่ที่ 6 ในพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง หนองชุมพลนี้ มีคนในหมู่บ้าน เข้าไปใช้ประโยชน์ในการทำนาและยังมีที่รกร้างว่างเปล่าในบางส่วนหนึ่ง โดยในอดีตเป็นที่รกร้างว่างเปล่าและประชาชนค่อยๆ เข้าใช้พื้นที่เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จนถึงปัจจุบันนี้ ผู้ครอบครองพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล มีจำนวนรวม 7 ราย ครอบครองพื้นที่รวม 167 ไร่ 3 งาน 60 ตารางวา รายชื่อผู้เข้าครอบครองพื้นที่ดังต่อไปนี้

ที่	ชื่อ – สกุล	การใช้ประโยชน์
1	นายเพ็ง โปธิ์ศรี	ทำนา
2	นายรอน โปธิ์ศรี	ทำนา
3	นายवाद ก้อนจ้อย	ทำนา
4	นายแ้ว ก้อนจ้อย	ทำนา
5	นายจรูญ ทักษะสัมปญ	ทำนา
6	นายถนอม เนียมหอม	ทำนา
7	นายเฉลิม มากด้วง	ทำนา

ภาพที่ 4.5 แผนผังแสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณะประโยชน์หนองชุมพล
(หมายเลขตามรายชื่อผู้เข้าครอบครอง)

ก.

ข.

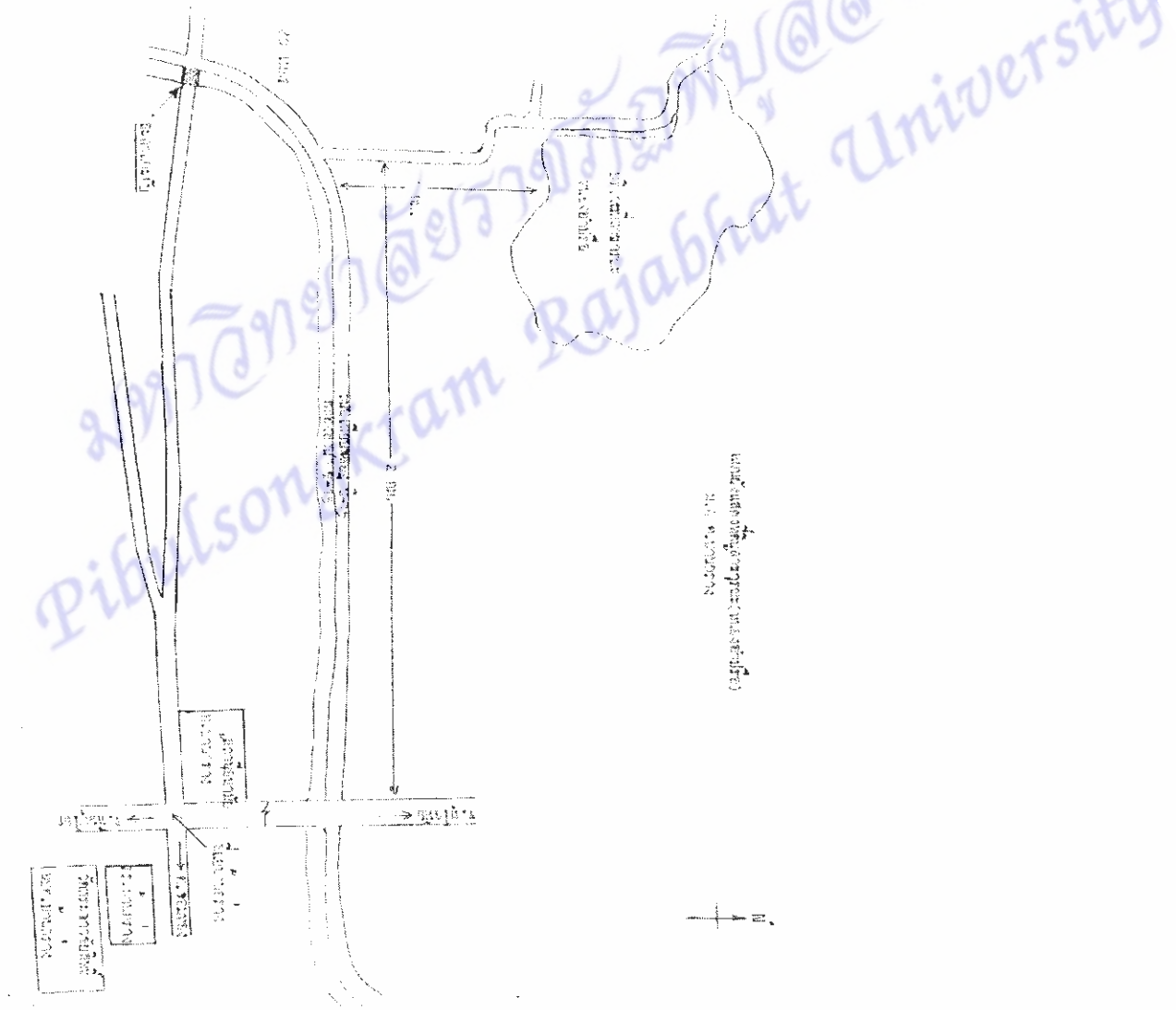
ภาพที่ 4.6 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพล

4.2.2.2 ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ หมู่ 4 และหมู่ 6

คุณสุชาติ จินต์วง ช่างโยธา อบต.บ้านกร่าง ผู้จัดที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 6

4.2.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ

ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 6 มีเนื้อที่ทั้งหมด 327 ไร่ 3 งาน 99 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจดที่ดินที่มีการครอบครอง ทั้ง 4 ด้าน (ภาพที่ 4.7) ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองชุมพลนี้เป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสงวนไว้เพื่อให้พลเมืองใช้ร่วมกันเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ประจำหมู่บ้าน โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2540

ภาพที่ 4.7 ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ ตำบลบ้านกร่าง

4.2.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์หนองอำปรีอ

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์หนองอำปรีอตั้งอยู่ในพิกัด พิกัด E 626132 N1867282 จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์ หนองอำปรีอ แปลงเป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.8

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์(หนองอำปรีอ)

หมู่ที่ 4,6 ต.บ้านกร่าง อ.เมือง จ.พิษณุโลก

เนื้อที่ประมาณ 327 - 3 - 99 ไร่

มาตราส่วน 1 : 4,000

ภาพที่ 4.8 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ จากการวัดพิกัด

4.2.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ

ในพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ ตำบลบ้านกร่าง ปัจจุบันสภาพไม่เป็นหนอง แต่เป็นคลองส่งน้ำ มีคนในหมู่บ้าน หมู่ที่ 2, 3, 4, 5, 6 และ 11 รูปแบบของการใช้ประโยชน์ในพื้นที่คือ การทำนา จากการสอบถามผู้ครอบครองได้ว่าได้เข้าใช้พื้นที่ตั้งแต่สมัยพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย การใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีแนวเขต แต่ใช้วิธีรู้กันเองว่าบริเวณไหนของใคร ผู้เข้าครอบครองพื้นที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหนองอำปรีอ มีจำนวนรวม 38 คน คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 327 ไร่ 3 งาน 99 ตารางวา (ภาพที่ 4.9) รายชื่อผู้เข้าครอบครองพื้นที่ดังต่อไปนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	การเข้าใช้ประโยชน์
หมู่ที่ 2		
1	นายป่อง	ทำนา
หมู่ที่ 3		
2	นายเล็ก คงสน	ทำนา
3	นายเวียง ขอดเพชร	ทำนา
4	นายย่อง นาคมี	ทำนา
5	นายบาง เนียมหอม	ทำนา
6	นายเลย เพชรอ่อน	ทำนา
หมู่ที่ 4		
7	นายเบียง ยอดกลิ่น	ทำนา
8	นายเดือน ขำนุช	ทำนา
9	นายสอย ขำนุช	ทำนา
10	นางพื่อน คงสวัสดิ์	ทำนา
11	นายบุญนาค คงสวัสดิ์	ทำนา
12	นางออบ แก้วนก	ทำนา
13	นายนกเหว่า หนูสุข	ทำนา
14	นางหลุยส์ คงสวัสดิ์	ทำนา
15	นายแวน ฤทธิรอน	ทำนา
16	นายสี ฤทธิรอน	ทำนา
17	นายแก้ว บัวมาก	ทำนา
18	นายทวี บัวมาก	ทำนา
19	นางเมี้ยน รอดคำ	ทำนา
20	นายพวง รอดคำ	ทำนา

ที่	ชื่อ - สกุล	การเข้าใช้ประโยชน์
หมู่ที่ 4		
21	นางแหนบ สุขโชติ	ทำนา
22	นายล้วน โนมน์ส	ทำนา
23	นายอ อ นวลจัน	ทำนา
24	นายโทน มากค้วง	ทำนา
25	นายเหมื่อน มากค้วง	ทำนา
หมู่ที่ 5		
26	นางลามา กุดช่วง	ทำนา
27	ร.ต.ทวี	ทำนา
28	นายเรียง	ทำนา
29	นายช่วย	ทำนา
30	นายพริก มีคำ	ทำนา
31	นายจง คงสน	ทำนา
หมู่ที่ 6		
32	นางลม จันทร์พุด	ทำนา
33	นายโถม เอมหยวก	ทำนา
34	นายยอด	ทำนา
หมู่ที่ 11		
35	นางลามา กุดช่วง	ทำนา
36	นายน้อย นัยเนตร	ทำนา
37	จ.ส.อ.นิวัตร นุ่มเนตร	ทำนา
38	นายเปรี้ยว	ทำนา

ก.

ข.

ภาพที่ 4.10 ก-ข ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์หนองอำปรีอ

4.2.2.3 ที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน หมู่ 10

4.2.2.3.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน

ที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านกร่าง (เนื้อที่ไม่ทราบแน่ชัดเนื่องจากไม่มีการรังวัดจากสำนักงานที่ดิน)

4.2.2.3.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหันในจุดต่างๆ รอบบึงได้ผลดังนี้

- จุดที่ 1 พิกัด E 622512 N1865384
- จุดที่ 2 พิกัด E 622832 N1865431
- จุดที่ 3 พิกัดมุม E 623244 N1865499
- จุดที่ 4 พิกัดมุม E 623350 N1865205
- จุดที่ 5 พิกัดมุม E 623266 N1864799
- จุดที่ 6 พิกัดมุมโค้ง E 623142 N1864668
- จุดที่ 7 พิกัดมุมโค้ง E 622914 N1864587
- จุดที่ 8 พิกัดมุม E 622859 N1864426
- จุดที่ 9 พิกัดมุม E 622588 N1864363
- จุดที่ 10 พิกัดมุม E 622526 N1864372
- จุดที่ 11 พิกัดกลาง E 622061 N1864506
- จุดที่ 12 พิกัดมุมใต้ตัก E 621876 N1864518
- จุดที่ 13 พิกัดหน้าศาลา E 621829 N1865013
- จุดที่ 14 พิกัดมุม E 621853 N1865070
- จุดที่ 15 พิกัดมุมโค้ง E 622077 N1865252
- จุดที่ 16 พิกัดมุมโค้ง E 622283 N1865319

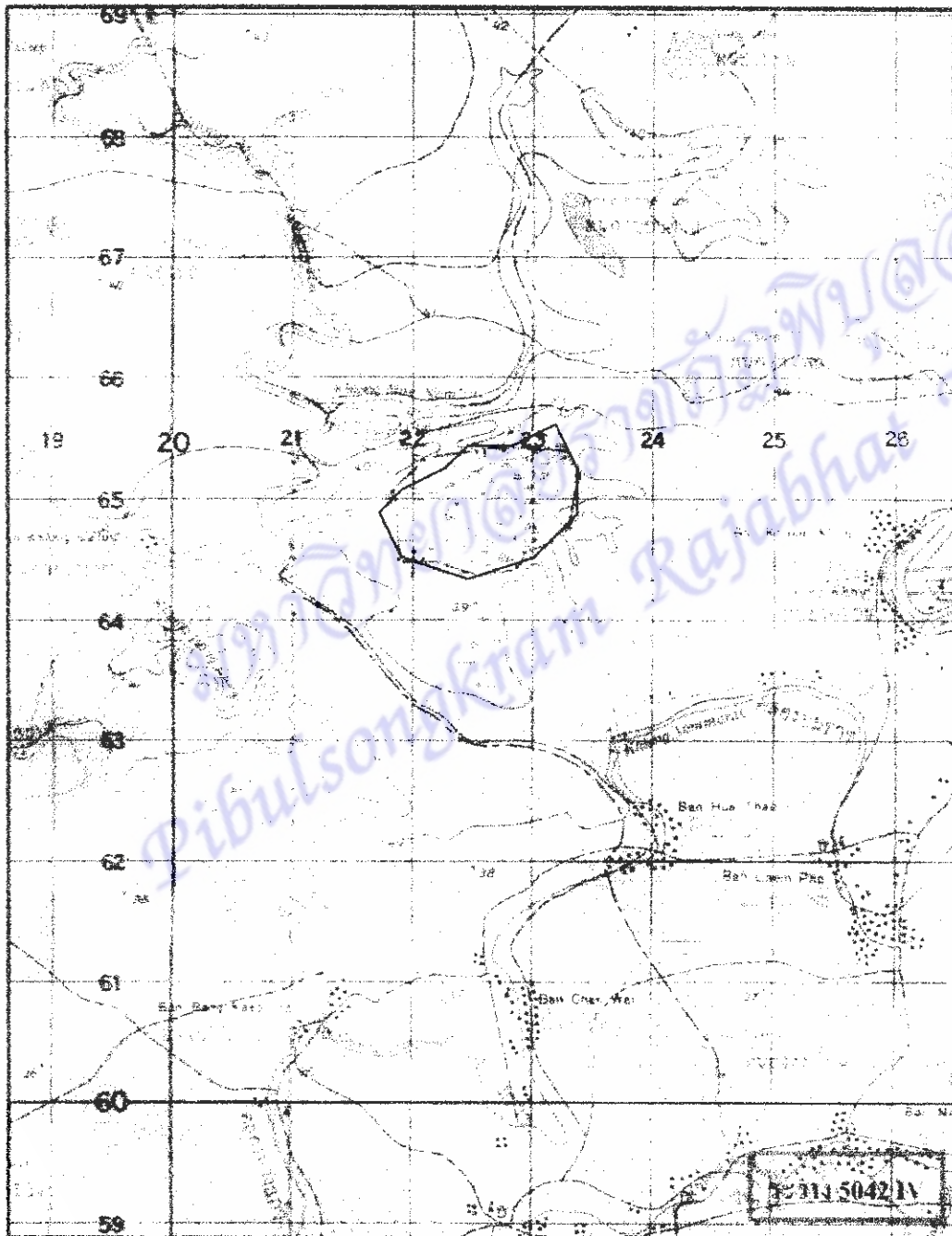
จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน แปลงเป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.11

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์ บึงแม่ระหัน

ต.บ้านกร่าง อ.เมือง จ.พิจิตรโลก

มาตราส่วน 1: 50,000

(เนื้อที่ไม่ทราบแน่ชัดเนื่องจากไม่มีการรังวัดจากสำนักงานที่ดิน คาดว่าประมาณ 800 ไร่)

ภาพที่ 4.11 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์บึงแม่ระหัน จากการวัดพิกัด

4.2.2.3.3 การใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์บึงแม่ระหัน

บึงแม่ระหัน ยังคงมีสภาพเป็นบึง ทางตำบลสงวนไว้เป็นแหล่งเก็บน้ำ และเป็นที่พักผ่อนยังไม่มีผู้ใดเข้าครอบครอง (ภาพที่ 4.12)

ก.

ข.

ภาพที่ 4.12 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณะประโยชน์บึงแม่ระหัน

4.2.2.4 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง

มีการเข้าใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ตำบลบ้านกร่าง 2 บริเวณคือหนองชุมพล และหนองอำปรีอ ผู้ที่เข้าไปใช้ประโยชน์คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 ครอบครองพื้นที่รวม 504 ไร่ 2 งาน 159 ตารางวา รูปแบบของการใช้ประโยชน์ในพื้นที่คือ การทำนา จากการสอบถามผู้ครอบครองว่าได้เข้าใช้พื้นที่ตั้งแต่สมัยพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย การใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีแนวเขต แต่ใช้วิธีรู้กันเองว่าบริเวณไหนของใคร โดยในอดีตพื้นที่เหล่านี้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าและประชาชนค่อยๆ เข้าใช้พื้นที่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จนถึงปัจจุบันนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

4.3 พื้นที่สาธารณะตำบลพันเสา

4.3.1 บริบทของตำบลพันเสา

ตำบลพันเสา เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ดั้งเดิมมีผู้คนอพยพจากเพชรบุรี นครปฐม ราชบุรี และกำแพงเพชร มาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณบ้านนี้ซึ่งมีสภาพพื้นที่เป็นที่ที่มีป่าไม้มาก เมื่อมาตั้งถิ่นฐานได้ตัดไม้มาทำเสาบ้าน กล่าวกันว่าที่แห่งนี้เป็นแหล่งเสาบ้าน ในอดีตเมื่อผู้คนจะปลูกบ้าน จะต้องมาฟันเสาที่นี้ ต่อมาคำเพี้ยนไปเป็นบ้าน "พันเสา" ในปัจจุบัน ตำบลพันเสที่ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอบางระกำ ตามทางหลวงจังหวัด ถนนสายปลักแรด-หนองปรือ ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางระกำ เป็นระยะทาง 12 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 46,075 ไร่ หรือ 73.72 ตารางกิโลเมตร พื้นที่สาธารณะประโยชน์ทั้งหมด 368 ไร่ 128 ตารางวา คิดเป็น 0.8 % ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ดินสาธารณะตั้งอยู่ในที่ดิน 24 แปลง ตำบลพันเสามีอาณาเขตติดต่อคือ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลปลักแรด อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลวังโมกข์ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบ่อทอง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลหนองกุลา และตำบลปลักแรด อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ตำบลพันเสามีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,445 คน เป็นชาย 3,161 คน เป็นหญิง 3,284 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 90 คน/ตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือน 1,623 ครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลพันเสาเป็นที่ราบลุ่มลาดเอียงไปทางทิศใต้ มีที่ราบสูงประมาณ 7% ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ คุณภาพของดินค่อนข้างสมบูรณ์ เมื่อถึงฤดูฝนน้ำจะท่วมไร่นาแต่เมื่อถึงฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ประชากรร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคือ รับจ้างและค้าขาย หน่วยธุรกิจในพื้นที่ตำบลพันเสาประกอบด้วย ร้านขายของชำ 60 แห่ง ปั้มน้ำมันและก๊าซ 3 แห่ง ร้านปิ้งทอด 11 แห่ง โรงสีข้าว 9 แห่ง อู่ซ่อมรถจักรยานยนต์ 3 แห่ง อู่ซ่อมรถยนต์ 2 แห่ง ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า 2 แห่ง ด้านการศึกษาประกอบไปด้วยโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์การศึกษาชุมชน 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 2 แห่ง สถาบันและองค์กรทางศาสนาประกอบไปด้วย วัด 7 แห่ง สำนักสงฆ์ 1 แห่ง ด้านสาธารณสุขประกอบไปด้วย สถานีอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง มีการใช้ส้วมราดน้ำ 99.99% ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีหน่วยบริการประชาชน 2 แห่ง

ตำบลพันเสา ประกอบด้วย 11 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านหัวขัว

หมู่ที่ 2 บ้านพันเสา

หมู่ที่ 3 บ้านพันเสา

หมู่ที่ 4 บ้านหนองปรือ

หมู่ที่ 5 บ้านบอนแดง

หมู่ที่ 6 บ้านนาหมัน

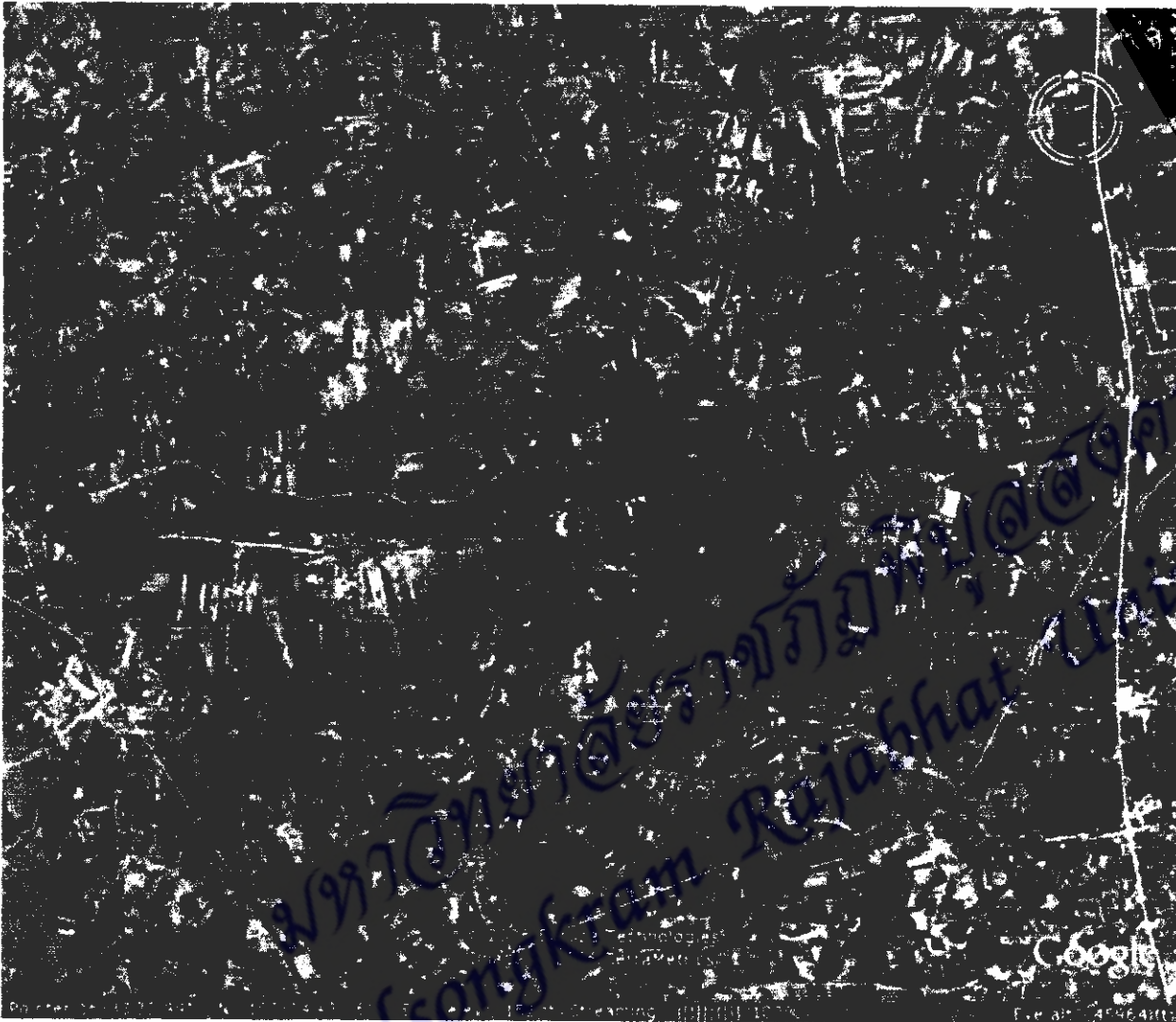
หมู่ที่ 7 บ้านแหลมมะค่า

หมู่ที่ 8 บ้านหลายขานาง

หมู่ที่ 9 บ้านหนองบัวสีบาท

หมู่ที่ 10 บ้านหนองตะกู่

หมู่ที่ 11 บ้านมะค่า

ภาพที่ 4.13 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลพันเสา

ที่สาธารณชนที่เลี้ยงสัตว์ตำบลพันเสาหมู่ที่ 1 สภาพในอดีต และปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ยังคงใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิมเล็กน้อยในบริเวณที่ใช้เป็นสนามตะกร้อ ในด้านแหล่งอาหาร เป็นแหล่งอาหารของสัตว์เลี้ยง วัว ควาย และอาชีพเลี้ยงสัตว์

ที่สาธารณชนตำบลพันเสา หนองหานั่งหมู่ที่ 11 สภาพในอดีต และปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก จากที่รกร้างว่างเปล่าในอดีตเปลี่ยนเป็นพื้นที่ในการทำนา ในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดีไม่จัดว่าเป็นมลภาวะ ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิมซึ่งเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์เปลี่ยนเป็นระบบนิเวศทุ่งนาที่

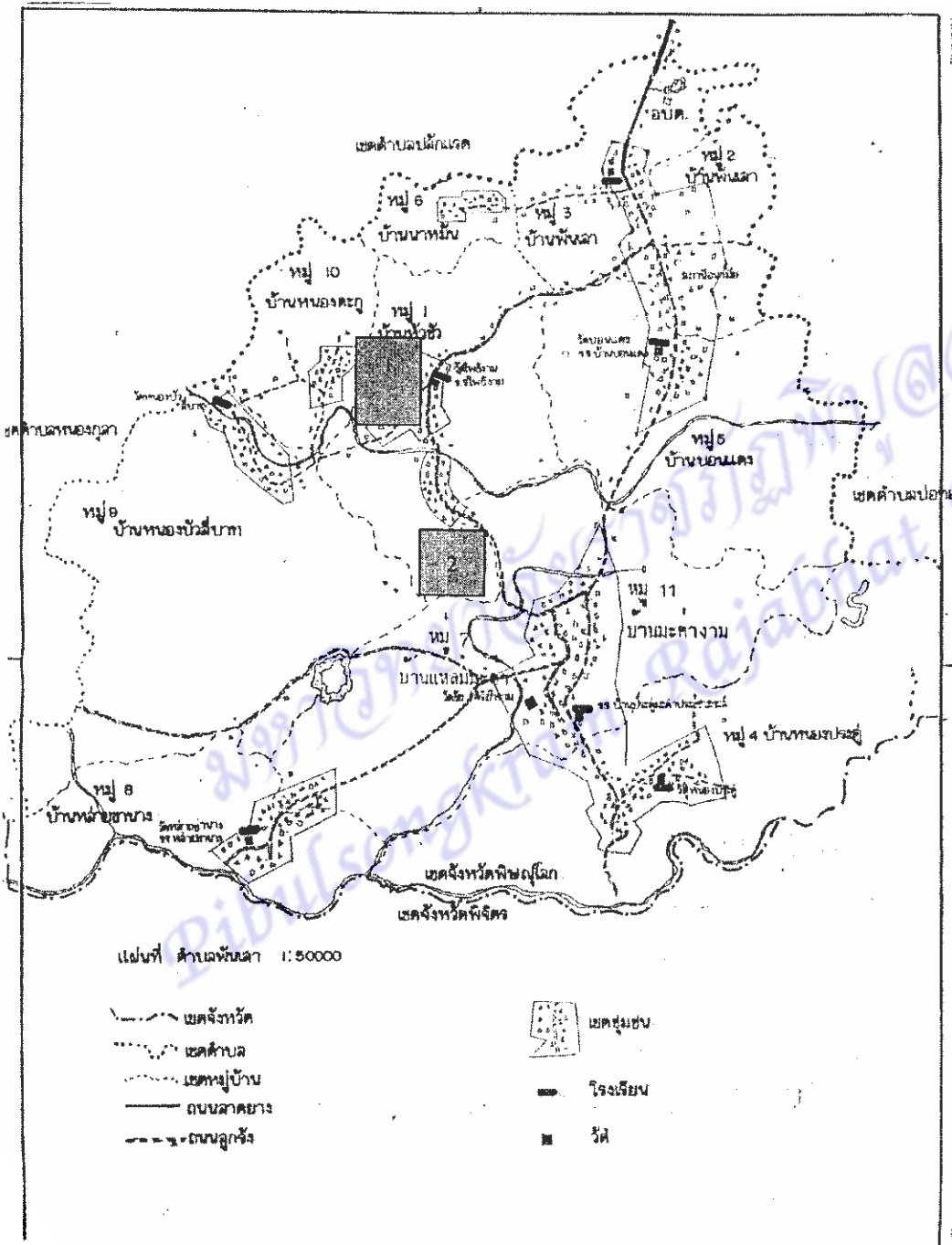
มีข้าวเป็นพืชเด่น ในด้านแหล่งอาหารและอาชีพเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวจึงเป็นแหล่งอาหารและก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

4.3.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภท ลักษณะ การเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบล พันเสา

ที่ดินสาธารณประโยชน์ของตำบลพันเสาที่ศึกษา มี 24 บริเวณหรือ 24 แปลง ซึ่งได้แก่

1. หุ่นพันเสาสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 3 นสล. เลขที่ 45939 25 ไร่
2. หนองบอนสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 5 นสล. เลขที่ 45936 29 ไร่
3. ที่สาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 4 นสล. เลขที่ 45938 1ไร่ 90 ตารางวา
4. หนองชุมแสง หมู่ที่ 5 นสล. เลขที่ พล. 0102 8 ไร่
5. หล่ายมะขามม่วง หมู่ที่ 9 นสล. พล. 0106 8 ไร่
6. หนองประคูดุสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 4 นสล.เลขที่ พล.0103 16 ไร่ 1 งาน 26 ตารางวา
7. บึงลับ หมู่ที่ 3 นสล. เลขที่ พล.0133 21 ไร่ 3 งาน 55 ตารางวา
8. บึงกรอบ หมู่ที่ 6 นสล. เลขที่ พล.0104 21 ไร่ 3 งาน 94 ตารางวา
9. หนองโรงสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 4 นสล. เลขที่ พล.0001 5 ไร่ 22 งาน
10. ที่ป่าช้าหนองตาเขียว หมู่ที่ 9 นสล. เลขที่ 16799 19 ไร่ 2 งาน 88 ตารางวา
11. หนองตาเขียว หมู่ที่ 9 นสล. เลขที่ 16800 16 ไร่ 21 งาน
12. หนองเม็กไพรสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 11 นสล.เลขที่ 15582 4 ไร่ 1 งาน 44 ตารางวา
13. หนองจิว หมู่ที่ 9 นสล. เลขที่ 16797 5 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา
14. บึงลับสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 3 นสล.16792 41 ไร่ 2 งาน 70 ตารางวา
15. ที่ป่าช้า หมู่ที่ 1 นสล.เลขที่ 16811 3 ไร่ 2 งาน
16. ที่ป่าช้า หมู่ที่ 8 นสล.เลขที่ 16801 7 ไร่
17. ที่ป่าช้า หมู่ที่ 4 นสล.เลขที่ 15577 3 ไร่ 52 ตารางวา
18. ที่สาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 2 นสล. 15579 23 ไร่ 1 งาน 48 ตารางวา
19. บึงกาสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 6 นสล. 49258 25 ไร่ 1 งาน 84 ตารางวา
20. หนองประพุดสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9 นสล. 49824 6 ไร่ 1 งาน 31 ตารางวา
21. หนองโพธิ์ประสาทสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 14 นสล. 42041 4 ไร่ 5 ตารางวา
22. หนองกวากันสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 10 นสล. 25988 41 ไร่ 2 งาน 70 ตารางวา
23. หนองหมานั่ง หมู่ที่ 11 นสล. 0342 6 ไร่ 97 ตารางวา
24. ที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 นสล. 0326 23 ไร่ 54 ตารางวา

เนื่องจากพื้นที่สาธารณประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นหนองและบึง จึงไม่มีการเข้าใช้ประโยชน์จากชาวบ้านแต่อย่างใด มีเพียง 2 บริเวณคือ ที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 (นสล. 0326) และหนองหานิ่งหมู่ที่ 11 (นสล. 0324) ซึ่งในที่นี้ได้ทำการศึกษาในรายละเอียดใน 2 บริเวณนี้ (ภาพที่ 4.14)

ภาพที่ 4.14 แผนที่ตำบลพินเสลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก แสดงพื้นที่สาธารณประโยชน์

1. พื้นที่สาธารณะ แปลงที่ 1 หมู่ 1
2. พื้นที่สาธารณะ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 11

4.3.2.1.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์ที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบล
พันเสา ตั้งอยู่ในพิกัด

ทิศเหนือ	จุดที่ 1 พิกัด E 613601 N 1838689
	จุดที่ 2 พิกัด E 613631 N 183765
	จุดที่ 3 พิกัด E 613525 N 1838794
	จุดที่ 4 พิกัด E 613406 N 1838799
	จุดที่ 5 พิกัด E 613402 N 1838598

จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์ที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1
ตำบลพันเสา แปลงเป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.16

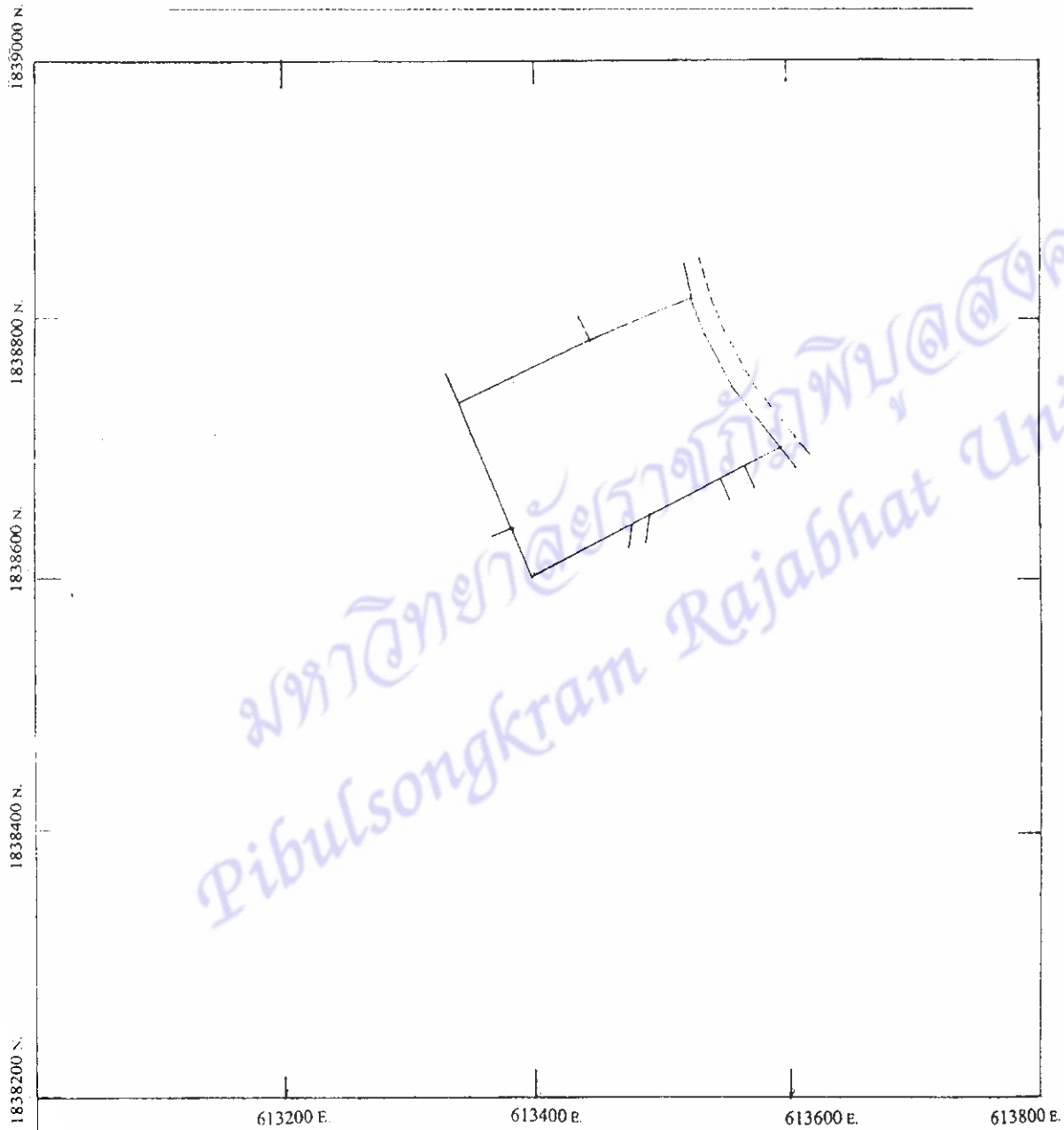
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์ (ที่เลี้ยงสัตว์)

หมู่ 1 ต.พันเสา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก

มาตราส่วน 1 : 4,000

เนื้อที่ประมาณ 23 - 0 - 54 ไร่

ภาพที่ 4.16 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1 จากการวัดพิกัด

4.3.2.1.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1

ในพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์ที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้านหมู่ที่ 1 นี้ เป็นที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน มีสนามตะกร้อและมีทุ่งหญ้าเพื่อไว้ใช้เลี้ยงสัตว์ มีชาวบ้านหมู่ที่ 1 เข้าใช้ในการเลี้ยงสัตว์แต่ไม่ได้มีการจับจองแต่อย่างใด

ก.

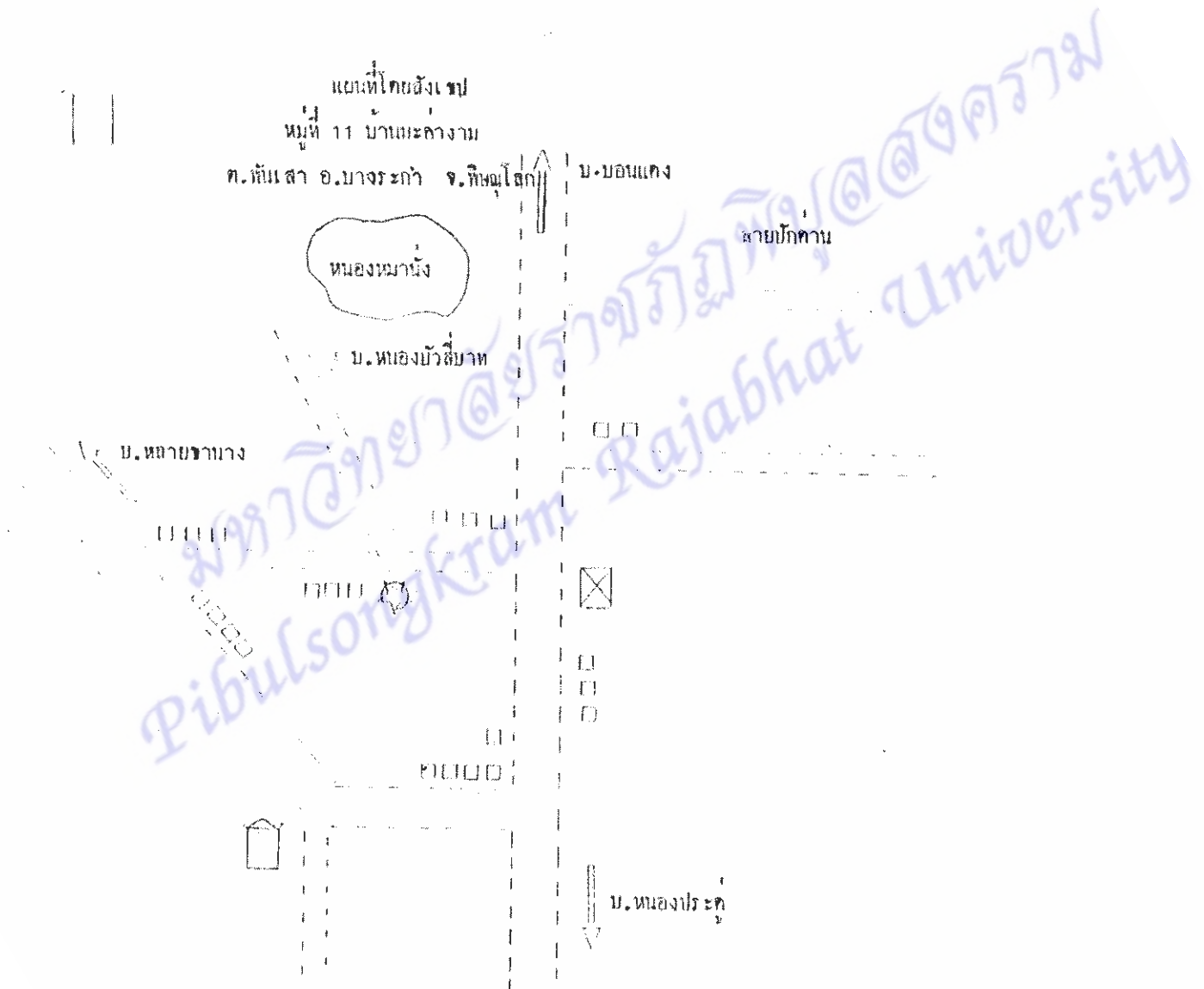
ข.

ภาพที่ 4.17 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 1

4.3.2.2 ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหานั่งหมู่ที่ 11

4.3.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหานั่ง หมู่ที่ 11

ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหานั่ง หมู่ที่ 11 ตำบลพันเสา มีเนื้อที่ทั้งหมด 6 ไร่ 97 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตกและทิศใต้จดกับที่ดินที่มีการครอบครอง(ภาพที่ 4.18) ที่ดินสาธารณประโยชน์นี้เป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสงวนไว้เพื่อให้พลเมืองใช้ร่วมกัน โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2544

ภาพที่ 4.18 ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหานั่งหมู่ที่ 11 ตำบลพันเสา

4.3.2.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์หนองหานหมู่ที่ 11

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์ที่หนองหานหมู่ที่ 11 ตำบล

พันเสา ตั้งอยู่ในพิกัด ทิศเหนือ จุดที่ 1 พิกัด E 614486 N 1836661

จุดที่ 2 พิกัด E 614443 N 1836725

จุดที่ 3 พิกัด E 614380 N 1836700

จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์หนองหานหมู่ที่ 11

ตำบลพันเสา แปลงเป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.19

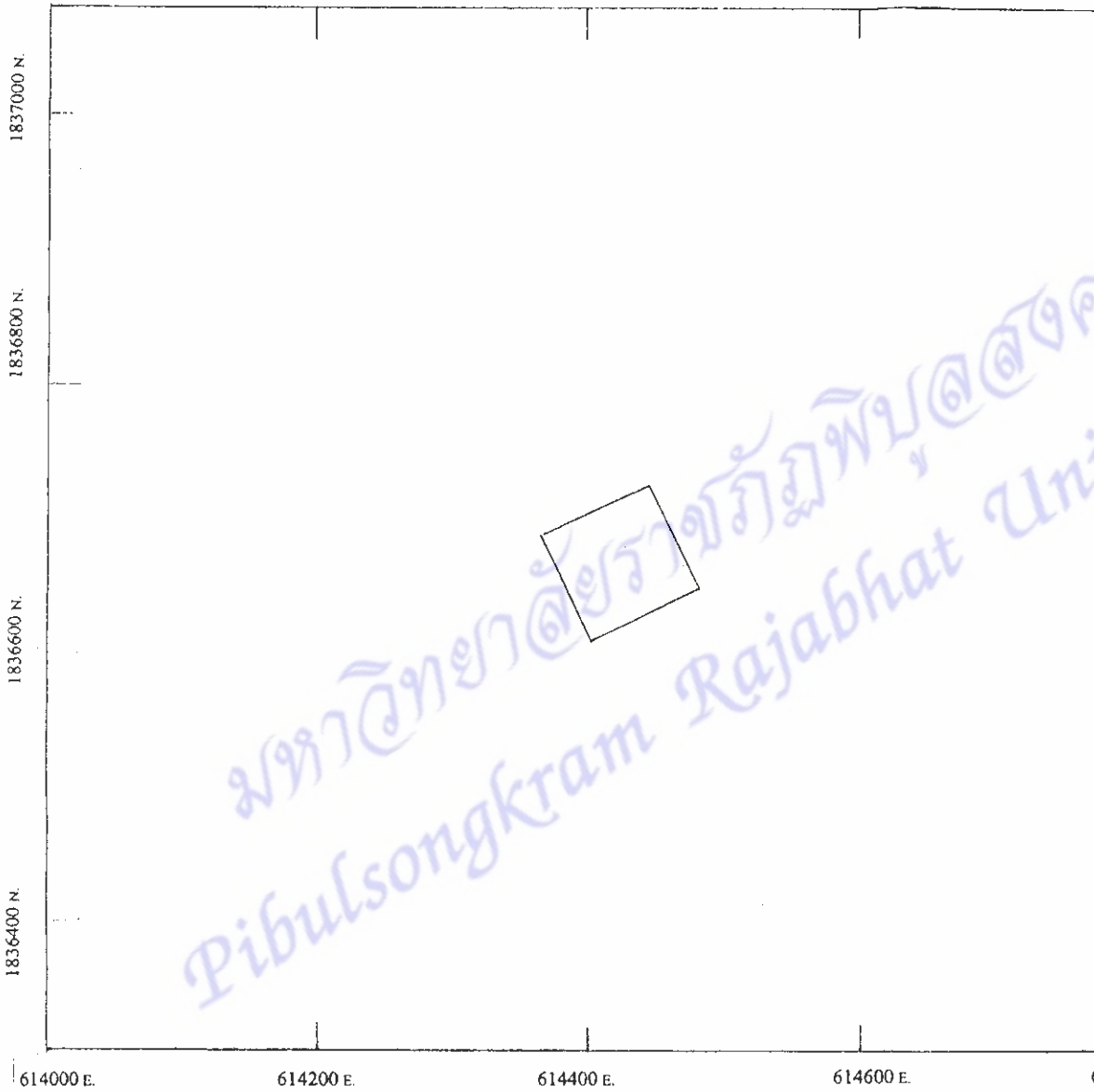
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์ (หนองหานั่ง)

หมู่ 11 บ้านมะค่างม ต.พันเสา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก

มาตราส่วน 1 : 4,000

เนื้อที่ประมาณ 6-0-00 ไร่

ภาพที่ 4.19 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหานั่ง หมู่ที่ 11 จากการวัดพิกัด

4.3.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหานังหมู่ที่ 11

ในพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์หนองหานังหมู่ที่ 11 ตำบลพันเสานี้มีลักษณะเป็นพื้นที่ว่างเปล่า มีการบุกรุกเพื่อใช้พื้นที่ในการทำนาในพื้นที่ประมาณ 2 ไร่ จำนวนผู้บุกรุก 1 ราย ถูกบุกรุกเนื่องจากที่ดินของผู้บุกรุกติดกับบริเวณที่สาธารณะ จึงได้ทำนารุกล้ำเข้าไปในที่สาธารณะ ผู้บุกรุกชื่อนางเหลือ (ภาพที่ 4.20)

ก.

ข.

ภาพที่ 4.20 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 11

4.3.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ตำบลพันเสา

มีการเข้าใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ตำบลพันเสามี 2 บริเวณคือ ที่เลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 ซึ่งเป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน ซึ่งในอดีตพื้นที่นี้มีสภาพเป็นที่รกร้างว่างเปล่า หญ้าขึ้นปกคลุม โดยไม่มีการใช้ประโยชน์แต่อย่างใด แต่ในปัจจุบันได้มีประชาชนในหมู่ที่ 1 เข้าไปเลี้ยงสัตว์โดยไม่ได้มีการจับจอง ส่วนบริเวณหนองหานั่ง หมู่ที่ 11 ซึ่งเป็นที่สาธารณะประจำหมู่บ้าน มีผู้เข้าไปบุกรุกจำนวน 1 คน เนื่องจากบริเวณที่สาธารณะหนองหานั่ง ติดกับที่ดินของผู้บุกรุก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

4.4 พื้นที่สาธารณะตำบลแม่ระกา

4.4.1 บริบทของตำบลแม่ระกา

ตำบลแม่ระกาเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่มาของชื่อตำบลไม่ชัดเจน สันนิษฐานว่าชื่อมาจากการเป็นบ้านที่มีแม่กามาก หรือมีรังนกมาก หรือมีหญ้าร้างมาก เดิมบ้านแม่ระกาอยู่ในเขตปกครองของตำบลวังพิถูล ในปัจจุบันเนื่องจากอาณาเขตของตำบลวังพิถูลกว้างขวาง เส้นทางคมนาคม การปกครองและการติดต่อสื่อสารไม่สะดวก และมีหมู่บ้านเพิ่มขึ้นมาก ทางราชการจึงได้แบ่งแยกออกตั้งเป็นอีกตำบลหนึ่ง คือ ตำบลแม่ระกา ตำบลแม่ระกาตั้งอยู่ทางใต้ของอำเภอวังทอง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังทองไปทางทิศใต้ 20 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 53,142 ไร่ หรือ 85.03 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 45,682 ไร่ พื้นที่สาธารณประโยชน์ทั้งหมด 558 ไร่ 148.1 ตารางวา คิดเป็น 1.5 % ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่สาธารณประโยชน์ตั้งอยู่ใน 29 แปลง ตำบลแม่ระกามีอาณาเขตติดต่อกับ

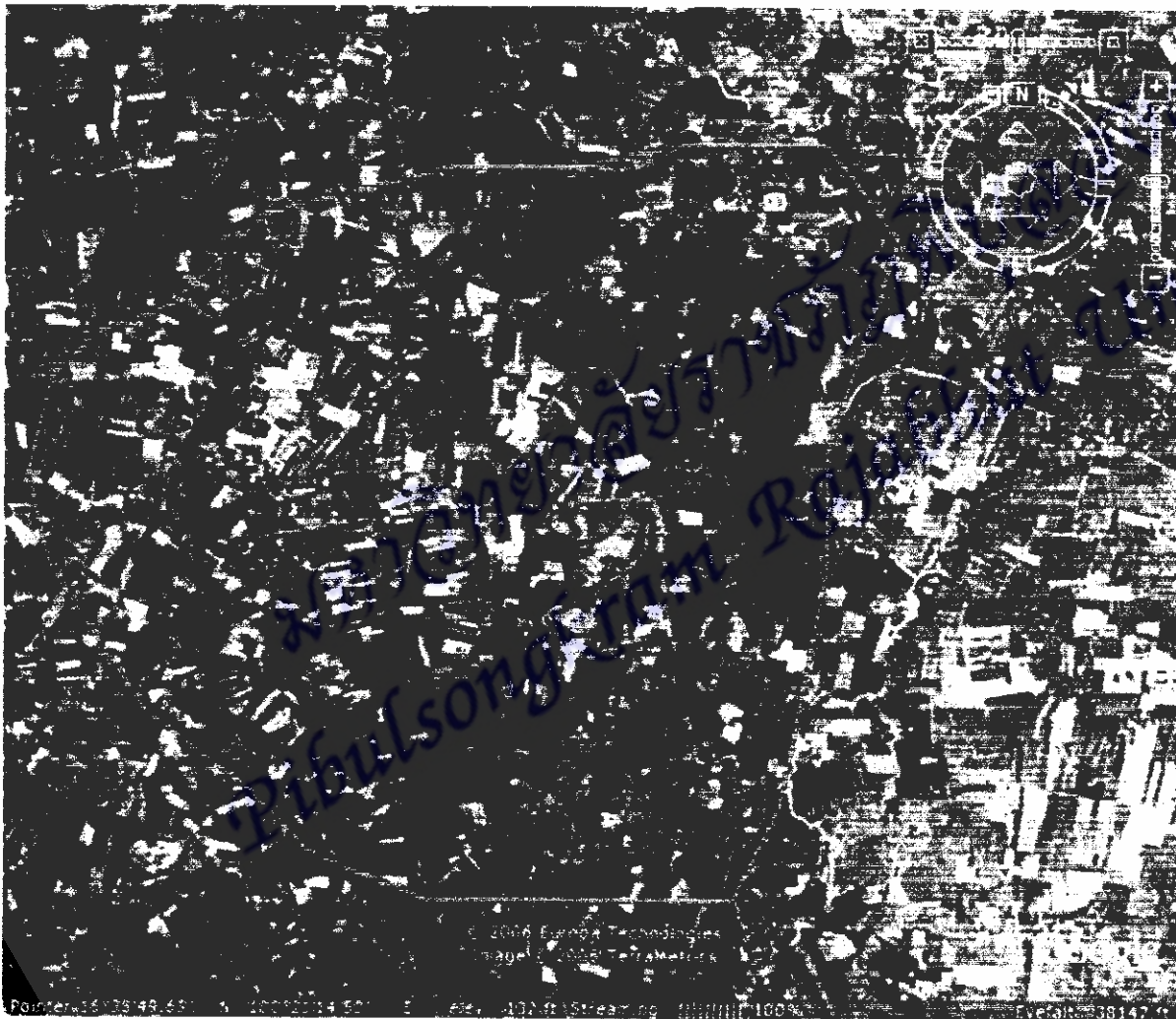
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลวังพิถูล อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลนครป่าหมากและตำบลท่าศาล อำเภอบางกระทุ่ม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองพระ อำเภอวังทอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลวัดพิถูลและตำบลบึงพระ อำเภอเมืองพิษณุโลก

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลแม่ระกา มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่ภาคอีสานโดยอพยพมาจากจังหวัดนครราชสีมา มาตั้งรกรากอยู่จนถึงปัจจุบัน เป็นชุมชนดั้งเดิมปรากฏว่ามีราษฎรทั้งสิ้น 7,280 คน แยกเป็นชาย 3,547 คน หญิง 3,733 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 86 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวน 1,852 ครัวเรือน

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพาะปลูกพืช ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ (ไก่, เป็ด, สุกร) และอื่นๆ หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารตำบลแม่ระกาประกอบด้วย โรงสี 4 แห่ง ร้านค้าปลีก 46 แห่ง ร้านซ่อมยานยนต์ 6 แห่ง ร้านซ่อมเครื่องจักรกลการเกษตร 4 แห่ง ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า 1 แห่ง สถานีบริการน้ำมัน 12 แห่ง ผลิตภัณฑ์มวลรวมของตำบลแม่ระกา ด้านพาณิชยกรรม ได้มีการสนับสนุนให้มีผู้มาลงทุนประกอบการร้านขนาดใหญ่ในเขตตำบลเร่งรัดให้มีการขยายและสร้างมาตรฐานสาธารณูปโภคที่เป็นพื้นฐานให้มากยิ่งขึ้นได้แก่ ถนนเชื่อมหมู่บ้าน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำผลิตภัณฑ์โอท็อปในหมู่บ้าน ตำบล ออกมาจำหน่าย และมีการจัดสร้างตลาดสดองค์การบริหารส่วนตำบลและจัดตั้งร้านค้าชุมชน ทางด้านการศึกษา ประกอบไปด้วยโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาส) 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง สถาบันองค์กรศาสนา ประกอบไปด้วย วัดจำนวน 8 แห่ง ทางด้านสาธารณสุข ประกอบไปด้วย สถานีอนามัย 2 แห่ง

ตำบลแม่ระกา ประกอบด้วย 15 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านแถว	หมู่ที่ 2 บ้านแม่ระกา	หมู่ที่ 3 บ้านหนองตาเรือง
หมู่ที่ 4 บ้านเข็ก	หมู่ที่ 5 บ้านถ้ำเต่า	หมู่ที่ 6 บ้านน้ำโค้งเหนือ
หมู่ที่ 7 บ้านแหลมคู	หมู่ที่ 8 บ้านวังน้ำใส	หมู่ที่ 9 บ้านหนองผักหวาน
หมู่ที่ 10 บ้านหนองโปลา	หมู่ที่ 11 บ้านแหลมคัก	หมู่ที่ 12 บ้านดง
หมู่ที่ 13 บ้านบึงป็น	หมู่ที่ 14 บ้านทุ่งใหญ่	หมู่ที่ 15 บ้านแม่ระกาพัฒนา

ภาพที่ 21 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลแม่ระกา

ที่สาธารณชนหนองบอน ตำบลแม่ระกา สภาพในอดีตและปัจจุบันยังเป็นที่รกร้างว่างเปล่าไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์ในบางครั้ง ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านแหล่งอาหารของสัตว์ และอาชีพเลี้ยงสัตว์

4.4.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภทและลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ ตำบลแม่ระกา

ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลแม่ระกา มีทั้งหมด 29 บริเวณหรือ 29 แปลงดังนี้

1. ที่ป่าช้าสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านแถว หมู่ที่ 1 เลขที่ นสล. 18735 มีเนื้อที่ 3 งาน 8 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
2. หนองบอนสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านแถว หมู่ที่ 1 เลขที่ นสล. พล.0065 มีเนื้อที่ 17 ไร่ 80 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2539
3. หนองปลาแจ่งสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านแม่ระกา หมู่ที่ 2 ปัจจุบันหมู่ที่ 15 เลขที่ นสล. 40325 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 67 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2532
4. หนองคนองสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านหนองตาเรือง หมู่ที่ 3 เลขที่ นสล. พล. 0070 มีเนื้อที่ 3 ไร่ 27 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
5. หนองลาดตะเพียนน้อยสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านหนองตาเรือง หมู่ที่ 3 เลขที่ นสล. พล. 0066 มีเนื้อที่ 6 ไร่ 29 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
6. หนองถ้ำเต่าใหญ่ ตั้งอยู่ บ้านถ้ำเต่า หมู่ที่ 5 เลขที่ นสล. 17599 มีเนื้อที่ 4 ไร่ 3 งาน โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
7. ป่าช้า ตั้งอยู่ บ้านถ้ำเต่า หมู่ที่ 5 เลขที่ นสล. 17584 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 9 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
8. บึงใต้สาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านน้ำโค้งเหนือ หมู่ที่ 6 เลขที่ นสล. พล. 0067 มีเนื้อที่ 20 ไร่ 34 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
9. บึงกลางสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านน้ำโค้งเหนือ หมู่ที่ 6 เลขที่ นสล. พล. 0078 มีเนื้อที่ 9 ไร่ 2 งาน 36 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
10. บึงใหญ่สาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านน้ำโค้งเหนือ หมู่ที่ 6 เลขที่ นสล. พล. 0068 มีเนื้อที่ 27 ไร่ 1 งาน 27 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
11. หนองกระทิง ตั้งอยู่ บ้านแหลมคู่ หมู่ที่ 7 เลขที่ นสล. 17593 มีเนื้อที่ 91 ไร่ 3 งาน 70 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
12. หนองวงษ์องสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านแหลมคู่ หมู่ที่ 7 เลขที่ นสล. พล. 1075 มีเนื้อที่ 8 ไร่ 1 งาน 96.1 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2540
13. คลองเกาะแก้วสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านแหลมคู่ หมู่ที่ 7 มีเนื้อที่ 19 ไร่

14. นอนงอิเชือนสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านวังน้ำใส หมู่ที่ 8 เลขที่ นสล. พล. 0074 มีเนื้อที่ 13 ไร่ 1 งาน 34 ตารางวา
15. นอนงบ่อสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านวังน้ำใส หมู่ที่ 8 เลขที่ นสล. พล. 0069 มีเนื้อที่ 12 ไร่ 1 งาน 39 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
16. นอนงแพบ ตั้งอยู่ บ้านนอนงผักหวาน หมู่ที่ 9 เลขที่ นสล. พล. 0121 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 47 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2539
17. นอนงบัวน้อย ตั้งอยู่ บ้านนอนงผักหวาน หมู่ที่ 9 เลขที่ นสล. 17602 มีเนื้อที่ 4 ไร่ 1 งาน 18 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
18. นอนงบัวใหญ่สาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านนอนงผักหวาน หมู่ที่ 9 เลขที่ นสล. 17601 มีเนื้อที่ 7 ไร่ 3 งาน 95 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
19. บึงสำโรงสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านนอนงผักหวาน หมู่ที่ 9 เลขที่ นสล. พล.0027 มีเนื้อที่ 22 ไร่ 3 งาน 35 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
20. บึงลาดตะเพียนใหญ่สาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านนอนงโบสถ์ หมู่ที่ 10 เลขที่ นสล. พล. 0072 มีเนื้อที่ 27 ไร่ 3 งาน 61 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2538
21. ทุ่งนอนงสนุ่น ตั้งอยู่ บ้านนอนงสนุ่น หมู่ที่ 10 เลขที่ นสล. 17594 มีเนื้อที่ 12 ไร่ 62 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
22. นอนงวงษ์องสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านนอนงโบสถ์ หมู่ที่ 10 เลขที่ นสล. พล. 0071 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 1 งาน 10 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
23. บึงหญ้าคาสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านแหลมคัก หมู่ที่ 11 เลขที่ นสล. พล.0075 มีเนื้อที่ 156 ไร่ 3 งาน 44 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2538
24. ทุ่งป่าช้าสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านดง หมู่ที่ 12 เลขที่ นสล. 18734 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 45 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
25. นอนงตลุกบัวสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านดง หมู่ที่ 12 เลขที่ นสล. 17596 มีเนื้อที่ 4 ไร่ 2 งาน 49 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
26. นอนงหัวควายสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านบึงป็น หมู่ที่ 13 เลขที่ นสล. 17598 มีเนื้อที่ 14 ไร่ 1 งาน 45 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
27. ทุ่งสาธารณประโยชน์นาหลวง ตั้งอยู่ บ้านบึงป็น หมู่ที่ 13 เลขที่ นสล. 17595 มีเนื้อที่ 40 ไร่ 1 งาน 38 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ระกา ทำหนังสือขอใช้ที่ดินแปลงนี้ทั้งหมด
28. นอนงตาเรือสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านทุ่งใหญ่ หมู่ที่ 14 เลขที่ นสล. พล.0028 มีเนื้อที่ 4 ไร่ 91 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537

29. นนงสรวะห้วสวทรณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านทุ่งใหญ่ หมู่ที่ 14 เลขที่ นสล. พล. 0073 มีเนื้อที่ 14 ไร่ 1 งาน 97 ตารางวา โดยมีกรประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537

เนื่องจกพื้นที่สวทรณประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นนนงและ้าง จึงไม่มีการเข้าใช้ประโยชน์จกชาวบ้านแต่อย่างใด จกกรศึกษาพบว่า มี 1 บริเวณ ที่มีกรเข้าใช้ประโยชน์คือ ที่สวทรณประโยชน์นำหลวง องค์กรบริหารส่วนตำบลแม่ระก่า ทำหนังสือขอใช้ที่ดินแปลงนี้ทั้งหมด ได้มีการศึกษาในรายละเอียดของ ที่ดินสวทรณประโยชน์ตำบลแม่ระก่าดังนี้

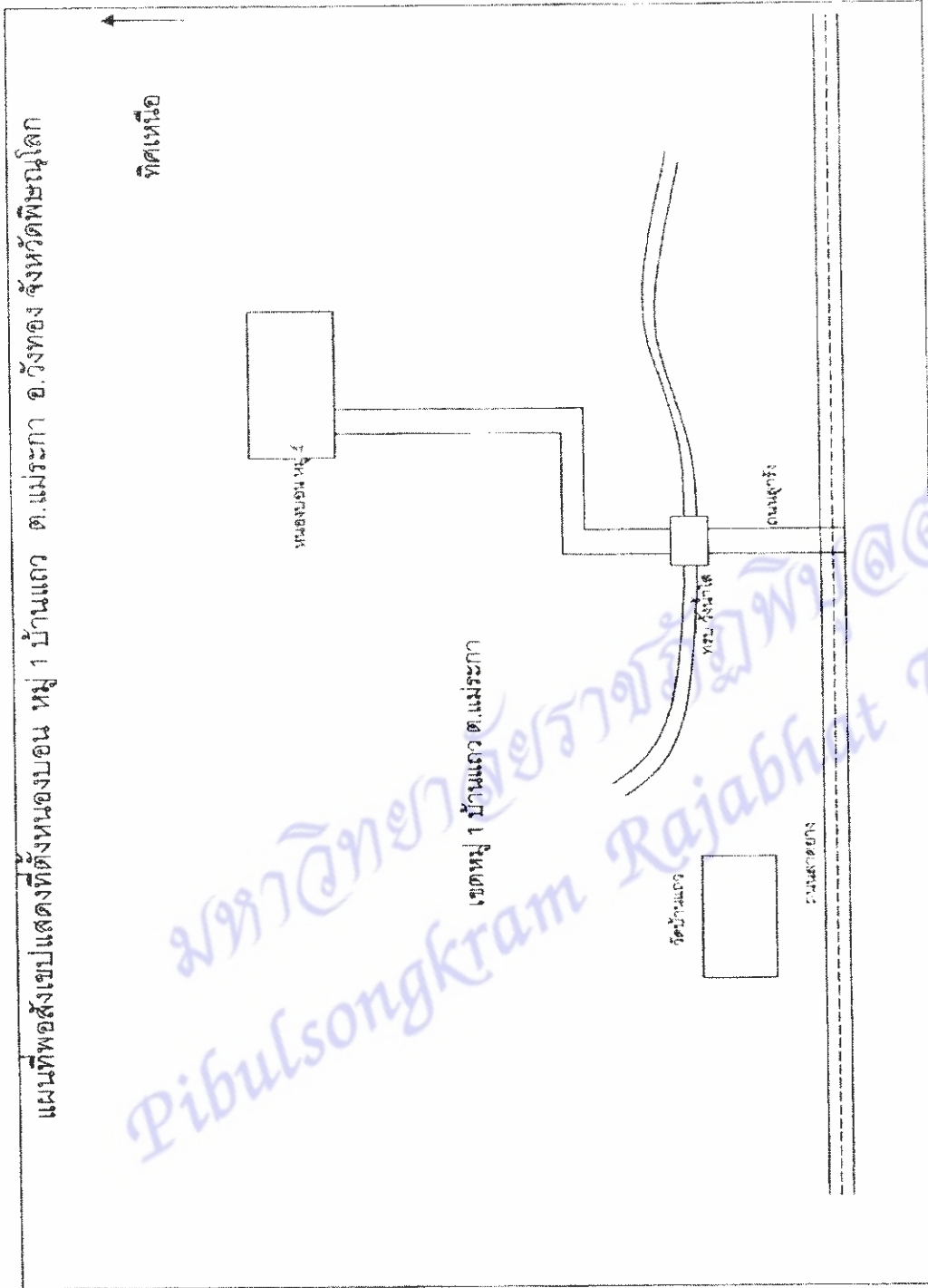
4.4.2.1 ที่ดินสวทรณประโยชน์นำหลวง

ที่สวทรณประโยชน์นำหลวงที่มีกรเข้าใช้ประโยชน์คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลแม่ระก่า ทำหนังสือขอใช้ที่ดินแปลงนี้ทั้งหมด

4.4.2.2 ที่ดินสวทรณประโยชน์นนงบอน

4.4.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสวทรณประโยชน์นนงบอน

ที่ดินสวทรณประโยชน์นนงบอน ตำบลแม่ระก่า มีเนื้อที่ทั้งหมด 17 ไร่ 80 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตกและทิศใต้จดกับที่ดินที่มีกรครอบครอง (ภาพที่ 4.22) ที่ดินสวทรณประโยชน์นี้เป็นที่ดินสวทรณสมบัติของแผ่นดินสงวนไว้เพื่อให้พลเมืองใช้ร่วมกันโดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2539

ภาพที่ 4.22 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน ตำบลแม่ระกา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

4.4.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์หนองบอน

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน ตำบลแม่ระกา ตั้งอยู่ในพิกัด

ทิศเหนือ จุดที่ 1 พิกัด E 640138 N 1858473

จุดที่ 2 พิกัด E 639943 N 1850919

จุดที่ 3 พิกัด E 639924 N 1850837

จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์หนองบอนแปลงเป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.23

4.4.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน

ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอนมีลักษณะเป็นหนองน้ำ ที่แห่งมีต้นหญ้าคา ขึ้นอยู่ในระดับสูงจนไม่สามารถมองเห็นพื้นดินได้ ลักษณะของที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอนเป็นที่ลุ่มและมีน้ำขังไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ มีพืชปกคลุมทั่วไปทั้งพื้นที่(ภาพที่ 4.24)

4.4.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลแม่ระกา

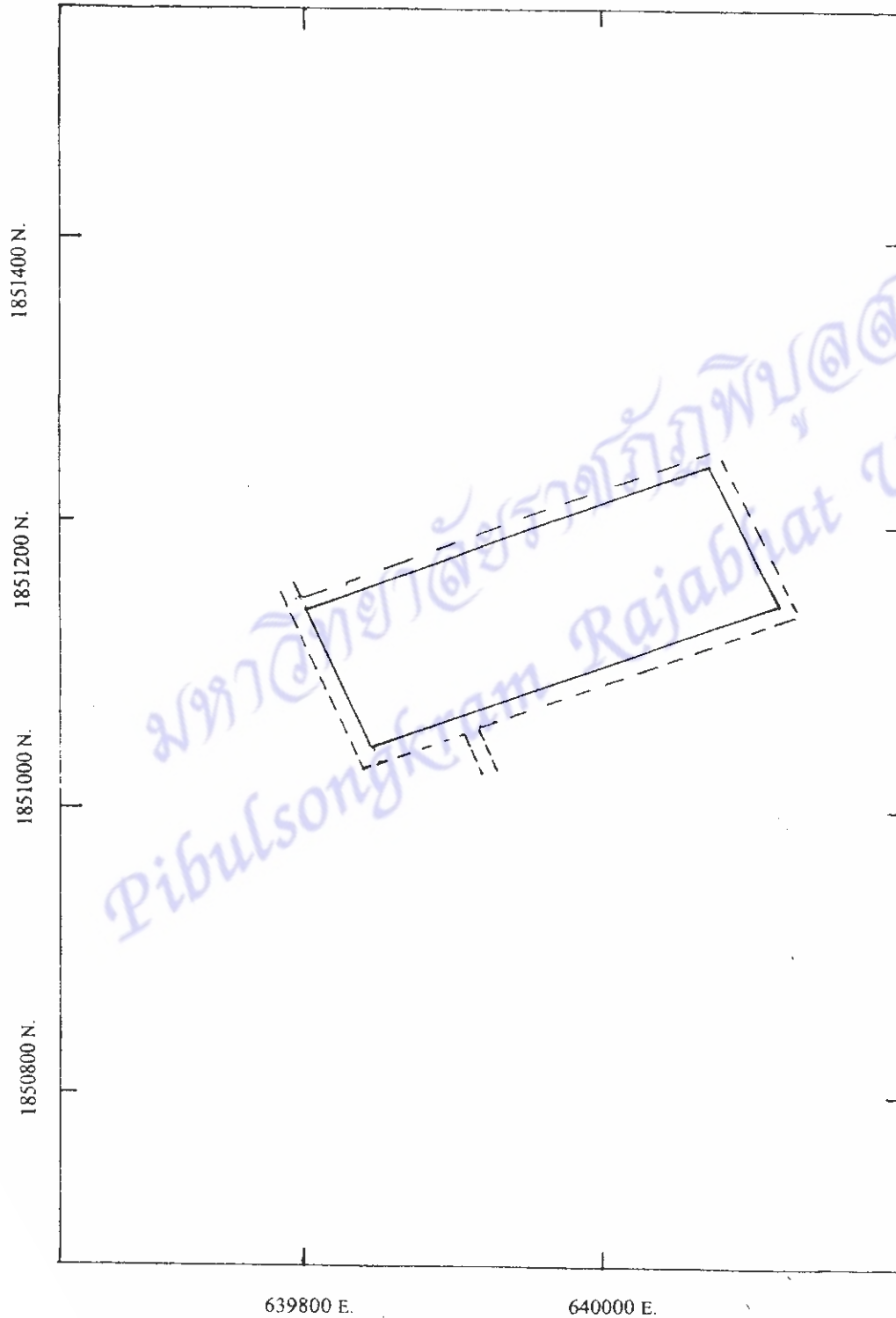
มีการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลแม่ระกา 1 บริเวณ คือที่สาธารณประโยชน์นาหลวง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ระกาขอใช้พื้นที่แปลงนี้ทั้งหมด จากการให้สัมภาษณ์ของรองนายก อบต. กล่าวว่าพื้นที่แปลงนี้ในอดีตเป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีพืชปกคลุมเป็นบริเวณกว้าง โดยไม่มีการเข้าใช้ประโยชน์ของประชาชนแต่อย่างใด อาจื่อนำสัตว์เลี้ยงเข้ามาบ้างเป็นครั้งคราว

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์ (หนองบอน)

หมู่ 1 บ.วังน้ำใส ต.แม่ระกา อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

มาตราส่วน 1 : 4,000

เนื้อที่ประมาณ 17-0-50 ไร่

ภาพที่ 4.23 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน ตำบลแม่ระกา จากการวัดพิกัด

ก.

ข.

ภาพที่ 4.24 ก-ข ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์หนองบอน ตำบลแม่ระกา

4.5 พื้นที่สาธารณะตำบลวังพิกูล

4.5.1 บริบทของตำบลวังพิกูล

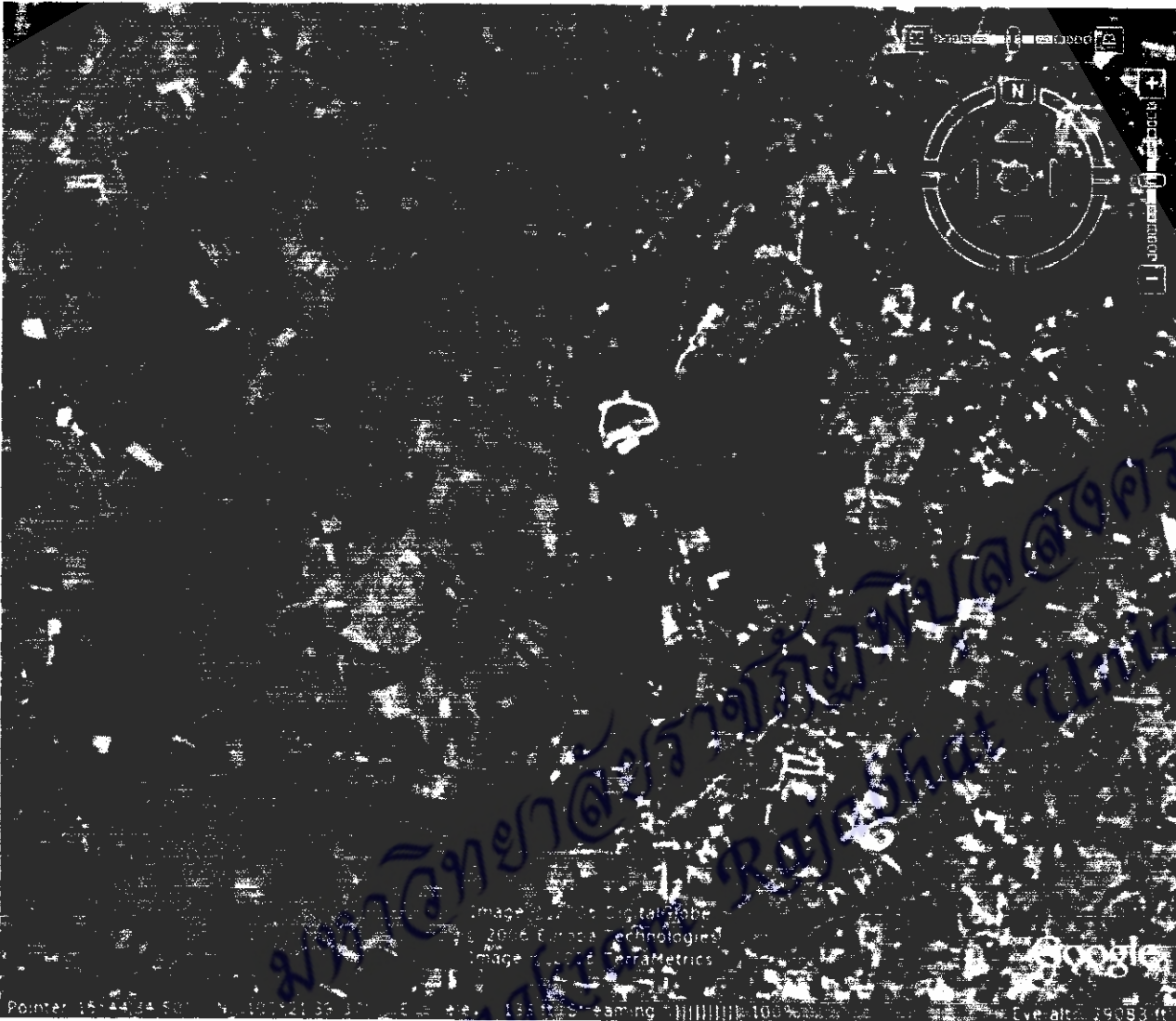
ตำบลวังพิกูลเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่มาของชื่อตำบลวังพิกูลเชื่อว่าเป็นสถานที่ตั้งที่มีต้นพิกูลปรากฏอยู่บริเวณที่มีระดับน้ำลึกที่สุดในพื้นที่ กำนันคนแรกคือนายฟุ้ง ทองโพธิ์ เป็นผู้ตั้งชื่อตำบลวังพิกูล ตำบลวังพิกูลตั้งอยู่ทางใต้ของอำเภอวังทอง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังทอง 14.5 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 70.46 ตารางกิโลเมตร หรือ 51,204 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นที่เกษตรกรรม พื้นที่สาธารณะประโยชน์ทั้งหมด 1,167 ไร่ 21 งาน 637.2 ตารางวา คิดเป็น 2.3 %ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่สาธารณะตั้งอยู่ใน 12 แปลง ตำบลวังพิกูลมีอาณาเขตติดต่อคือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลสมอแข อำเภอวังทอง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลแม่ระกา อำเภอวังทอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลอรัญญิก อำเภอเมือง

ประชากรตำบลวังพิกูลจนถึงปัจจุบัน จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 8,263 คน เป็นชาย 4,045 คน หญิง 4,218 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 117.27 คน/ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพาะปลูกพืช ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และอื่นๆ หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังพิกูลประกอบด้วย ร้านค้าปลีก 30 แห่ง ร้านซ่อมยานยนต์ 7 แห่ง สถานีบริการน้ำมัน 3 แห่ง ทางด้านการศึกษา ประกอบไปด้วย โรงเรียนประถมศึกษา 7 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 1 แห่ง สถาบันองค์กรศาสนา ประกอบไปด้วย วัดและสำนักสงฆ์ 11 แห่ง ด้านสาธารณสุข ประกอบไปด้วย สถานีอนามัย 2 แห่ง

ตำบลวังพิกูล ประกอบด้วย 15 หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ 1 วังประคู้	หมู่ที่ 2 วังพิกูล	หมู่ที่ 3 ดงข่อย
หมู่ที่ 4 คลองเปิด	หมู่ที่ 5 ทางลัด	หมู่ที่ 6 คลองเมือง
หมู่ที่ 7 ดงพลวง	หมู่ที่ 8 วังสำโรง	หมู่ที่ 9 ดงไผ่
หมู่ที่ 10 ดงจันทร์	หมู่ที่ 11 หนองตาสี	หมู่ที่ 12 ตะกูดสามนาง
หมู่ที่ 13 ดงพลวง	หมู่ที่ 14 วังฉำฉา	หมู่ที่ 15 หลังกาล

ภาพที่ 4.25 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลวังพิศกุล

ที่สาธารณชนตำบลวังพิศกุล หมู่ที่ 1 วังประคู้ อดีตเป็นที่รกร้างว่างเปล่าและเป็นป่าช้าเก่า ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นแปลงนาสาธิต ในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดี ไม่จัดว่าเป็นมลภาวะ ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิมซึ่งเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์เปลี่ยนเป็นระบบนิเวศทุ่งนาที่มีข้าวเป็นพืชเด่น ในด้านแหล่งอาหารและอาชีพเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวจึงเป็นแหล่งอาหารและก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของหมู่บ้าน

4.5.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภท และลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์

ตำบลวังพิศกุล

พื้นที่สาธารณประโยชน์ของตำบลวังพิศกุลที่ศึกษา พบว่ามี 12 บริเวณหรือ 12 แปลง คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 1,172 ไร่ 1 งาน 237.2 ตารางวา ดังนี้

1. ที่สุสานสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านวังประคู้ หมู่ที่ 1 เลขที่ นสล. 17590 มีเนื้อที่ 3 ไร่ 1 งาน 59 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
2. ที่สาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 ตั้งอยู่ บ้านวังประคู้ หมู่ที่ 1 เลขที่ นสล. 17591 มีเนื้อที่ 25 ไร่ 3 งาน 75 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
3. หุ่นงอนอีเต่า ตั้งอยู่ บ้านคลองเมือง หมู่ที่ 6 เลขที่ นสล. 31021 มีเนื้อที่ 325 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2529
4. บึงปลาสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านคลองเมือง หมู่ที่ 6 เลขที่ นสล. พล. 0268 มีเนื้อที่ 32 ไร่ 1 งาน 53 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2541
5. ที่ป่าช้าสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านคงพลวง หมู่ที่ 7 เลขที่ นสล. 19652 มีเนื้อที่ 8 ไร่ 74 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2527
6. ที่สาธารณประโยชน์(หนองโสน) ตั้งอยู่ บ้านคงพลวง หมู่ที่ 7 เลขที่ นสล. 18741 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 3 งาน 17 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526
7. บึงบัวสาธารณประโยชน์(1) ตั้งอยู่ บ้านวังพิศุด คงพลวง ดงจันทร์ สมอคลอง หมู่ที่ 2 7 8 10 เลขที่ นสล. พล. 0224 มีเนื้อที่ 432 ไร่ 3 งาน 82.2 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2540
8. บึงบัวสาธารณประโยชน์ (2) ตั้งอยู่ บ้านคงพลวง ดงจันทร์ สมอคลอง หมู่ที่ 7 8 10 เลขที่ นสล. พล. 0225 มีเนื้อที่ 191 ไร่ 3 งาน 33 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2540
9. บึงหนองอ้อสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านคงไผ่ หมู่ที่ 9 เลขที่ นสล. พล. 0029 มีเนื้อที่ 65 ไร่ 1 งาน 14 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
10. หนองขมุก ตั้งอยู่ บ้านดงจันทร์ หมู่ที่ 10 เลขที่ นสล. 17588 มีเนื้อที่ 14 ไร่ 2 งาน 93 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
11. หนองตาสีสาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านหนองตาสี หมู่ที่ 11 เลขที่ นสล. พล.0026 มีเนื้อที่ 66 ไร่ 2 งาน 87 ตารางวา โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2537
12. ที่สาธารณประโยชน์ ตั้งอยู่ บ้านคลองเป็ด หมู่ที่ 4 เลขที่ มีเนื้อที่ 1 ไร่ ใช้เป็นที่ทำการ อบต. ปัจจุบัน

4.5.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1

4.5.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1

ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิศุด มีเนื้อที่ทั้งหมด 25 ไร่ 3 งาน 15 ตารางวา ทิศเหนือ ตะวันตก และทิศใต้ติดกับพื้นที่เกษตรกรรมของประชาชน ส่วนทิศ

ตะวันออกจดกับทางสาธารณะ (ภาพที่ 4.26) ที่ดินสาธารณประโยชน์นี้เป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสงวนไว้เพื่อให้พลเมืองใช้ร่วมกัน โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2526

แผนที่ข้อ ๑๑

ภาพที่ 4.26 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิรุณ

4.5.2.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิกุล ตั้งอยู่ใน

พิกัด	ทิศเหนือ	จุดที่	พิกัด
		จุดที่ 1	พิกัด E 649794 N 1854020
		จุดที่ 2	พิกัด E 649785 N 1854005
		จุดที่ 3	พิกัด E 649821 N 1853983
		จุดที่ 4	พิกัด E 649738 N 1853845
		จุดที่ 5	พิกัด E 649578 N 1853915

จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิกุล เป็นแผนที่ ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.27

4.5.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1

มีการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิกุล ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 เป็นพื้นที่ดินว่างเปล่า ดังนั้นคณะกรรมการประจำหมู่บ้านหมู่ที่ 1 บ้านวังประจักษ์จึงได้ดำเนินการให้ประชาชนเข้าไปทำนาในที่สาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 นี้โดยทำเป็นแปลงสาริต โดยประชาชนภายในหมู่บ้านช่วยกันทำนาร่วมกันและนำรายได้จากผลผลิตมาพัฒนาหมู่บ้านในส่วนต่างๆ ที่ประชาชนต้องการ(ภาพที่ 4.28)

4.5.3 ลักษณะและรูปแบบการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลวังพิกุล

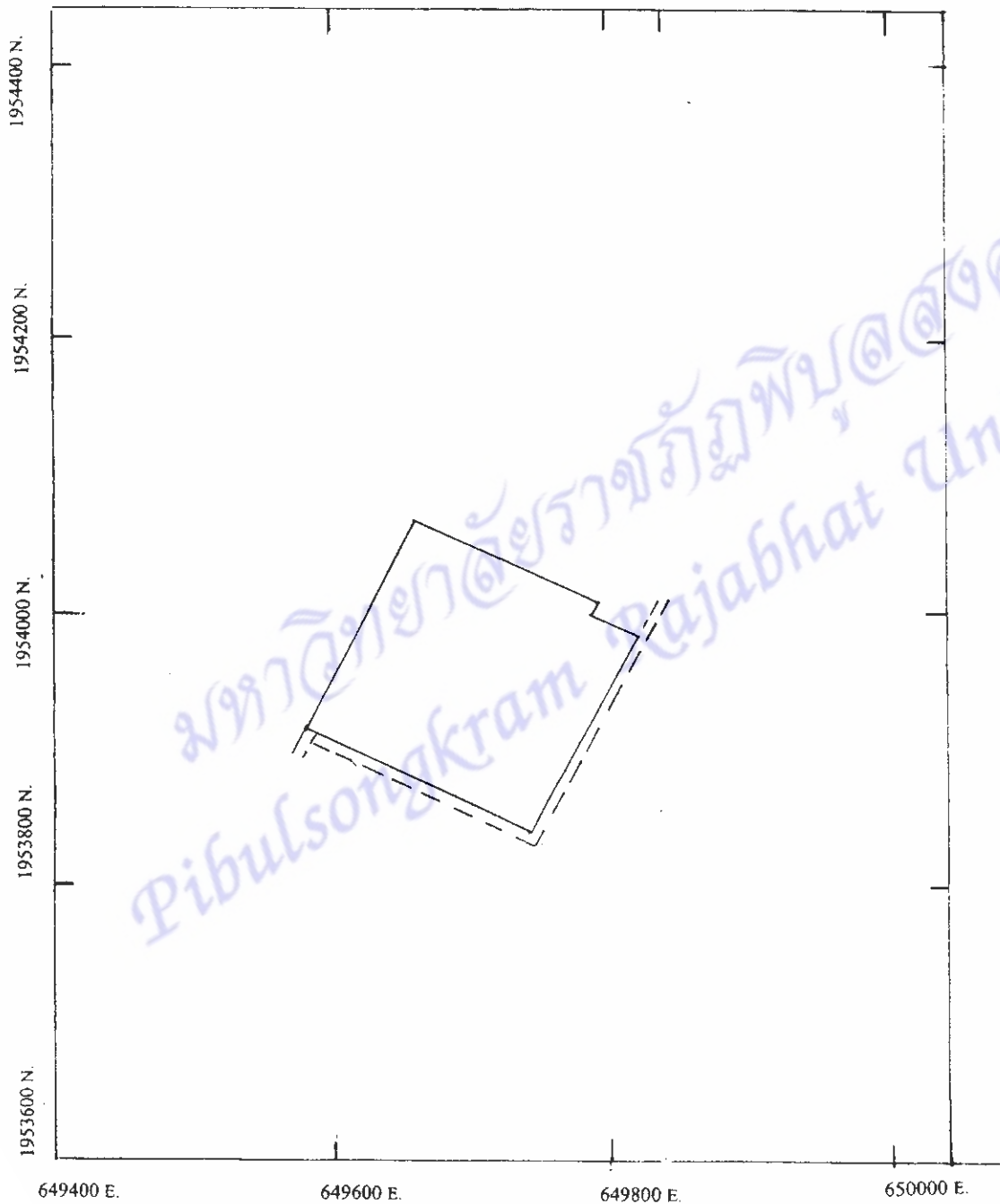
พื้นที่ที่มีการเข้าใช้ประโยชน์มีจำนวนทั้งหมด 404 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา โดยการเข้าใช้พื้นที่จะเป็นหน่วยงานทางราชการเป็นส่วนใหญ่ ส่วนพื้นที่ที่ประชาชนเข้าใช้ มี 1 บริเวณ พื้นที่สาธารณประโยชน์ที่ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 1 บ้านวังประจักษ์ ตำบลวังพิกุล อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่ดินสาธารณประโยชน์แห่งนี้ สงวนไว้เพื่อเป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ประจำตำบล ที่สุสานสาธารณประโยชน์ใช้เป็นที่ฝังศพ ยังไม่มีผู้ใดเข้าครอบครอง ทุ่งหนองอีเต่า ใช้เป็นบ่อบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครพิษณุโลก บึงปลาตลาดสาธารณประโยชน์ใช้เป็นแหล่งเก็บน้ำ ที่ป่าช้าสาธารณประโยชน์บ้านดงพลวงใช้เป็นที่ฝังศพ พื้นที่สาธารณประโยชน์หนองโสน ใช้เป็นลานตากข้าวและเลี้ยงสัตว์ บึงบัวสาธารณประโยชน์ ใช้เป็นแหล่งเก็บน้ำ และทำสวนสาธารณะประจำตำบล บึงหนองอ้อสาธารณประโยชน์ กั้นที่ไว้เป็นศูนย์ราชการ อบต. แห่งใหม่ 30 ไร่ และกั้นไว้ใช้เป็นแหล่งน้ำ 35 ไร่ 1 งาน 14 ตารางวา หนองขมุก ใช้ประโยชน์ร่วมกัน หนองตาสีสาธารณประโยชน์ ใช้สร้างสนามกีฬาและโรงเรียน ที่สาธารณประโยชน์บ้านคลองเป็ด ใช้เป็นที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์กำนันตำบลวังพิกุลกล่าวว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ในอดีตจะเป็นป่าช้าเก่า หนองบึงและที่กร้างว่างเปล่า ซึ่งพอมีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยจึงเริ่มมีการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่เหล่านี้

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์ (สระชุมชนแสง)

บ้านวังประจักษ์ หมู่ 1 ต.วังพิถล อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

มาตราส่วน 1 : 4,000

เนื้อที่ประมาณ 18-3-50 ไร่

ภาพที่ 4.27 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิถล จากการวัดพิกัด

ก.

ข.

ภาพที่ 4.28 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 1 ตำบลวังพิศู

4.6 พื้นที่สาธารณะตำบลดินทอง

4.6.1 บริบทของตำบลดินทอง

ตำบลดินทองเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอวังทอง การเรียกชื่อตำบลดินทองเนื่องจากในตำบลนี้มีดินสีแดงที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีธาตุอาหารสมบูรณ์ เหมาะกับการเพาะปลูกไม้ทุกชนิด เดิมดินทองเป็นหมู่บ้านในตำบลวังทอง มีแม่น้ำวังทองเป็นแนวเขต เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2523 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศแยกหมู่บ้านดินทองออกจากตำบลวังทอง และเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2539 กระทรวงมหาดไทยได้ยกฐานะตำบลดินทอง ตั้งอยู่ทางใต้ของอำเภอวังทอง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังทอง 5 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 39,887 ไร่ หรือ 63.82 ตารางกิโลเมตร ซึ่งใช้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 39,516 ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย 371 ไร่ **พื้นที่สาธารณประโยชน์ทั้งหมด 96 ไร่ 2 งาน 86 ตารางวา** จำนวน 1 แปลง มีขนาดคิดเป็น 0.2 % ของพื้นที่ทั้งหมด อาณาเขตติดต่อก็คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลวังทอง และตำบลชัยนาม อำเภอวังทอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลวังนกแอ่น และตำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลท่าหมื่นราม และตำบลหนองพระ อำเภอวังทอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลวังพิศกุล และตำบลวังทอง อำเภอวังทอง

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลดินทอง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชไร่และสวน โดยมีแม่น้ำวังทองไหลผ่านทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกของตำบล ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของตำบล นอกจากนี้ยังมีบึงกกไม้แดง และบึงไต้ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่สำคัญ สำหรับพื้นที่ทางด้านตะวันออกของตำบลเป็นเนินเขาและเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 10 บ้านหนองกบเกือบทั้งหมด

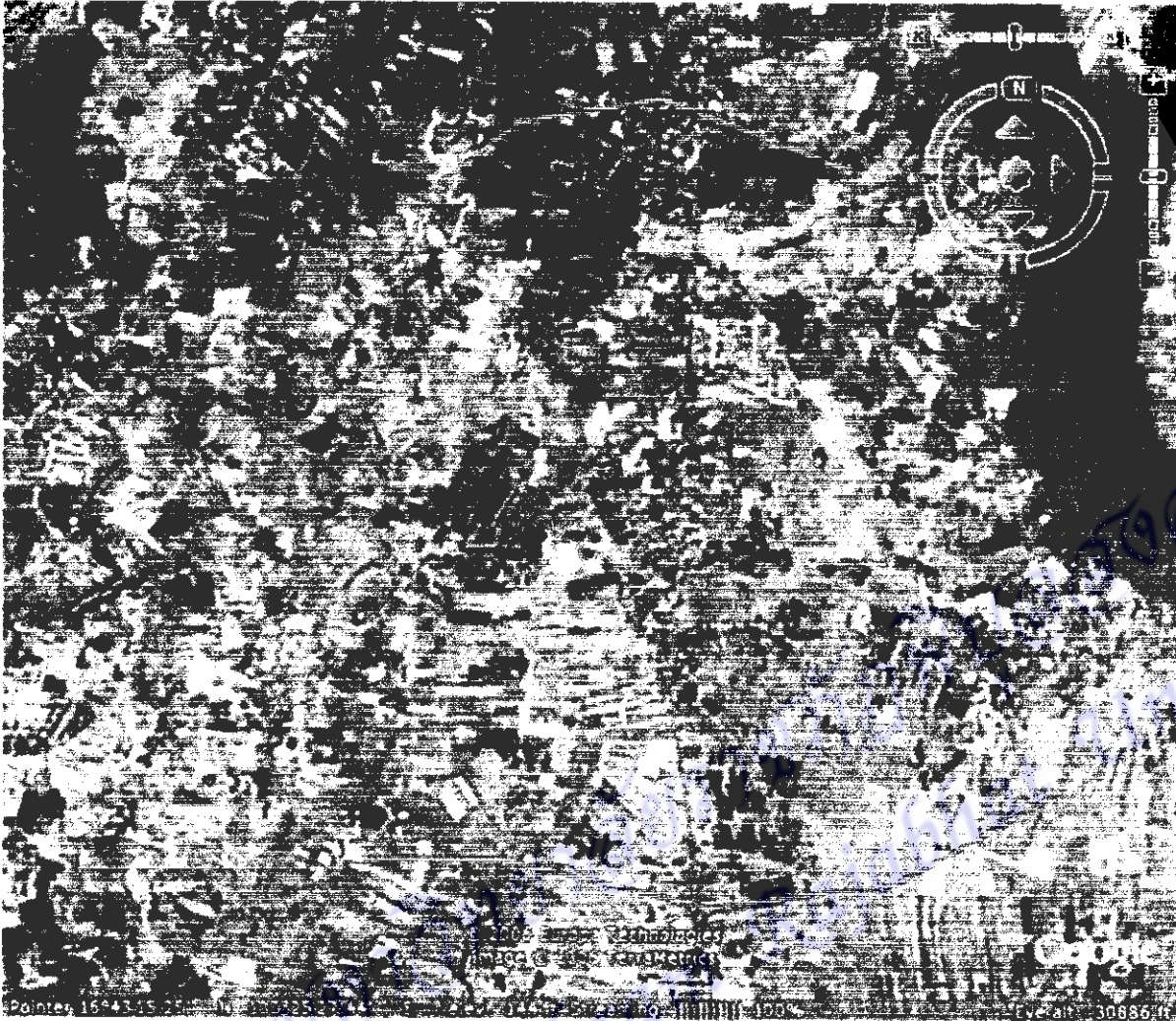
ตำบลดินทอง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,276 คน ชาย 3,072 คน หญิง 3,204 คน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยประมาณ 97 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรในตำบลดินทอง เดิมตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ราบริมฝั่งแม่น้ำวังทอง ซึ่งเป็นลักษณะชุมชนเดิม สำหรับชุมชนใหม่จะเกาะกลุ่มเรียงรายไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 โดยมีกลุ่มชุมชนใหญ่อยู่ที่หมู่ที่ 8 บ้านใหม่กกไม้แดง ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความหนาแน่นมากที่สุดในตำบล โดยมีวัดกกไม้แดงเป็นศูนย์รวมชุมชน แนวโน้มการขยายตัวของชุมชนตำบลดินทอง จะมีทิศทางการขยายตัวในแนวเหนือ ใต้ โดยเกาะกลุ่มตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 (สายวังทอง - เขาทราช) กลุ่มชุมชนที่มีขนาดใหญ่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดของตำบล ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านชำเคย มีประชากรประมาณ 700 คน ส่วนกลุ่มชุมชนที่เล็กที่สุด ได้แก่ หมู่ที่ 5 บ้านหนองเต่า มีประชากรประมาณ 200 คน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประชาชนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด โดยมีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน ซึ่งมีอยู่ในหมู่ที่ 2, 3, 9 และหมู่ที่ 10 นอกจากนี้จะใช้ประกอบกิจกรรมทางศาสนาแล้ว ยังใช้เป็นที่รวมจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี งานประจำปี และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชน นอกจากนี้บางแห่งยังจัดพื้นที่ส่วนหนึ่งให้เป็นสถานับการศึกษาอีก

ด้วย ในชุมชนเหล่านี้ มีบริการสาธารณสุขูปโภค และสาธารณสุขการต่างๆ ค่อนข้างทั่วถึง การบริการสาธารณสุขที่สำคัญๆ เช่น วัด 5 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง และสถานีอนามัย 1 แห่ง เป็นต้น การประกอบอาชีพของประชากรในตำบลดินทอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม โดยประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ รองลงมาคือ การปศุสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงสัตว์เชิงพาณิชย์ เศรษฐกิจหลักของตำบลมาจากการเพาะปลูก ได้แก่ การปลูกข้าวและพืชไร่ โดยทั่วไปเป็นการเพาะปลูกแบบดั้งเดิม อาศัยน้ำจากธรรมชาติเป็นสำคัญ นอกจากนี้ในตำบลยังมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และอื่นๆ ตั้งอยู่จำนวน 3 แห่ง ทำให้ประชากรบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว ก่อให้เกิดรายได้แก่ตำบลเป็นอย่างดี

ตำบลดินทอง ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านคลองตาง	หมู่ที่ 2 บ้านชำเตย	หมู่ที่ 3 บ้านดินทอง
หมู่ที่ 4 บ้านหนองตะแบก	หมู่ที่ 5 บ้านหนองเต่า	หมู่ที่ 6 บ้านใหม่ดินทอง
หมู่ที่ 7 บ้านแหลมม่วง	หมู่ที่ 8 บ้านใหม่กกไม้แดง	หมู่ที่ 9 บ้านกกไม้แดง
หมู่ที่ 10 บ้านหนองกบ		

ที่สาธารณะตำบลดินทอง หมู่ที่ 9 กกไม้แดง อดีตเป็นบึงขนาดใหญ่ และมีพื้นที่ดินบางส่วนปัจจุบันยังเป็นบึง และบางส่วนทำเป็นประปาหมู่บ้านใช้ผลิตน้ำประปาให้ประชาชนในหมู่ที่ 9 ในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดีไม่จัดว่าเป็นมลภาวะ ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิมในบางส่วนที่เปลี่ยนแปลงไป ในด้านแหล่งอาหารและอาชีพเป็นแหล่งที่มีการทำประมงจับสัตว์ภายในบึง ที่เลี้ยงสัตว์ และเป็น ลานตากข้าวจึงก่อให้เกิดอาชีพของกนในชุมชน

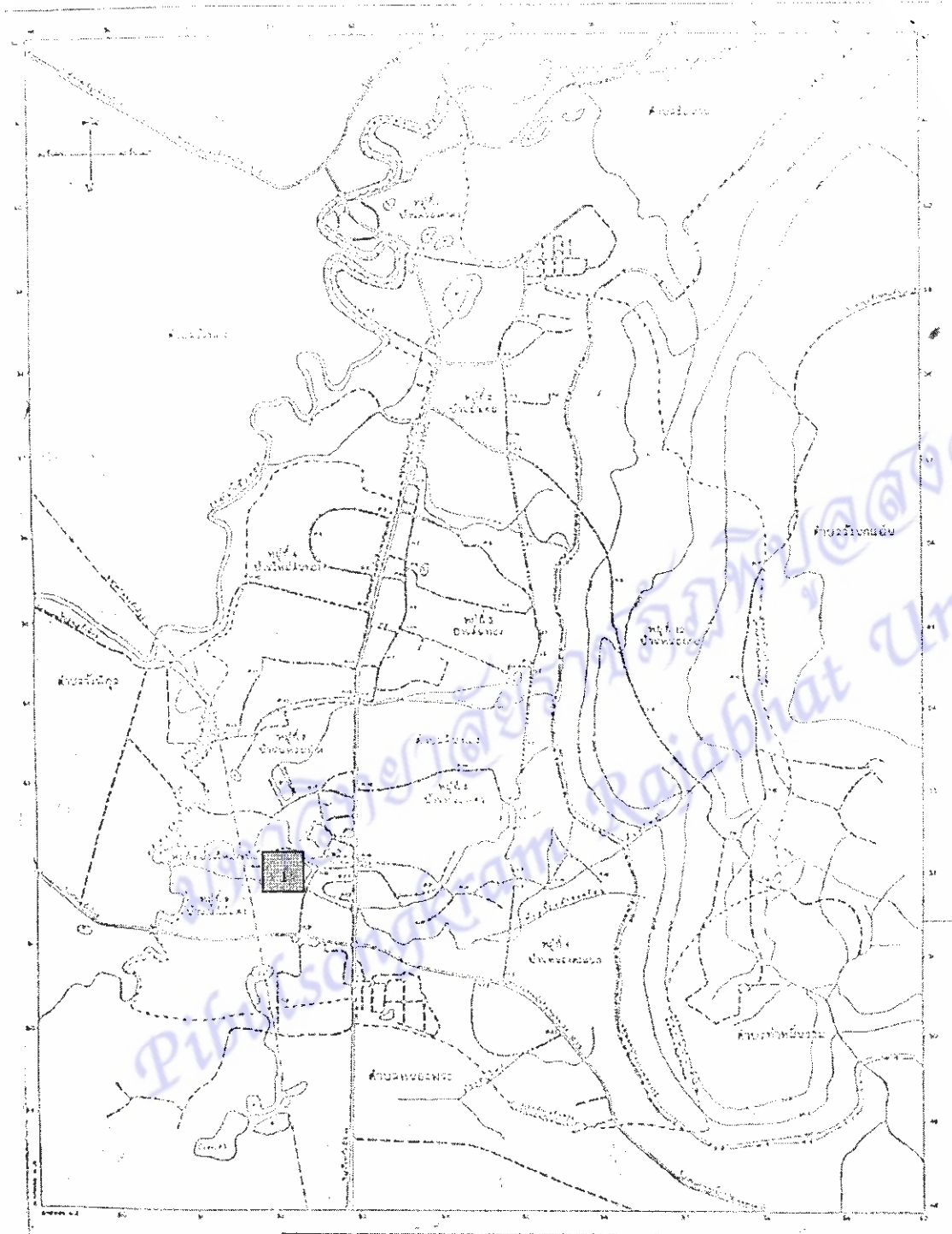

ภาพที่ 4.29 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลดินทอง

4.6.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภท และลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์

ตำบลดินทอง

พื้นที่สาธารณประโยชน์ของตำบลดินทองที่ศึกษา พบว่ามี 1 บริเวณ โดยตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 9 บ้านกกไม้แดง ดังภาพที่ 4.30 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9 ตำบลดินทอง ที่ดินสาธารณประโยชน์แห่งนี้สงวนไว้เพื่อเป็นประปาหมู่บ้าน ลานตากข้าวและทุ่งเลี้ยงสัตว์ประจำตำบล โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2515 ลักษณะที่ดินในอดีต มีสภาพเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่เนื่องมีสภาพเป็นที่ลุ่มมีน้ำขังจึงไม่เหมาะแก่การทำเกษตร จึงมีการขุดเป็นสระเพื่อนำไปใช้ในการเกษตรและประปาหมู่บ้าน อีกทั้งฤดูแล้งไม่มีน้ำ ชาวบ้านสามารถนำสัตว์เข้ามาเลี้ยงในสถานที่นี้ได้

ภาพที่ 4.30 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9 ตำบลดินทอง

4.6.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9

ที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9 มีเนื้อที่ทั้งหมด 96 ไร่ 2 งาน 86 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือจดกับคลองหนองบึงขาว ทิศใต้จดกับหมู่บ้านกกไม้แดง ทิศตะวันออกจดกับหนองกกไม้แดง และทิศตะวันตกจดกับวัดกกไม้แดง

4.6.2.2 พิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9 ตำบลคันทอง ตั้งอยู่ใน

พิกัด	ทิศเหนือ	จุดที่	พิกัด
		จุดที่ 1	พิกัด E 651925 N 1852517
		จุดที่ 2	พิกัด E 651920 N 1852414
		จุดที่ 3	พิกัด E 652133 N 1852372
		จุดที่ 4	พิกัด E 651985 N 1852110
		จุดที่ 5	พิกัด E 651679 N 1852161
		จุดที่ 6	พิกัด E 651629 N 1852066
		จุดที่ 7	พิกัด E 651528 N 1852060

จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์หมู่ที่ 9 ตำบลคันทอง แปลงเป็นแผนที่ ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.31

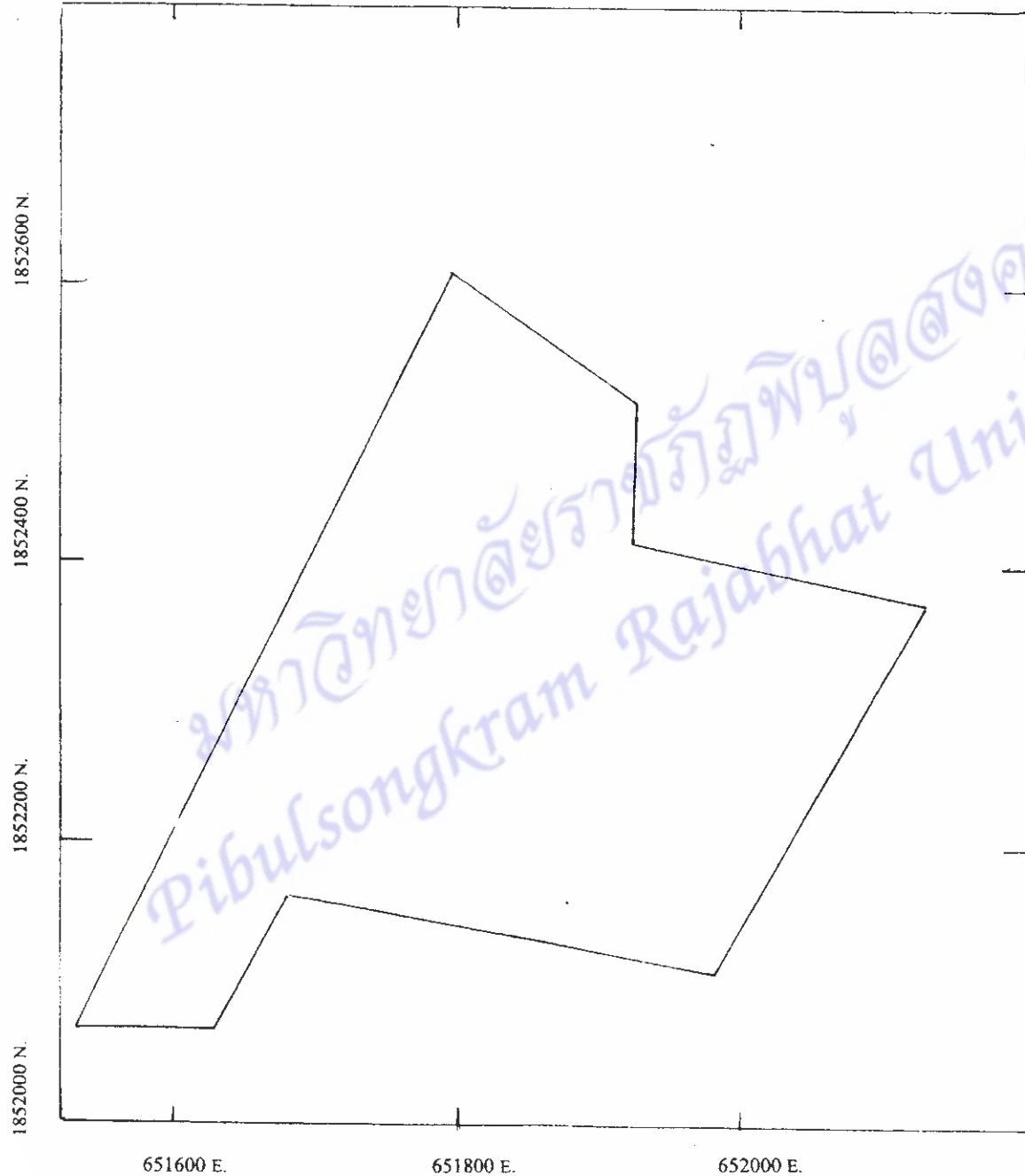
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณะประโยชน์ (หนองกกไม้แดง)

บ้านกกไม้แดง หมู่ 9 ต.คันทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

มาตราส่วน 1 : 4,000

เนื้อที่ประมาณ 95-0-00 ไร่

ภาพที่ 4.31 แผนที่ที่ดินสาธารณะประโยชน์หมู่ที่ 9 ตำบลคันทอง จากการวัดพิกัด

4.6.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลดินทอง

มีการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลดินทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก บริเวณดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 1 มีลักษณะเป็นบึงดินขนาดใหญ่สำหรับใช้ผลิตน้ำประปาให้ประชาชนใน หมู่ที่ 9 ใช้อุปโภคบริโภคซึ่งจะมีรั้วลวดหนามกั้นบริเวณไว้ และมีถนนรอบบริเวณบึงดังภาพที่ 4.32 ก. ลักษณะ ของที่ดินสาธารณประโยชน์หมู่ 9

ส่วนที่ 2 ของที่ดินสาธารณประโยชน์ มีลักษณะเป็นบึงดินที่เกิดจากการขุดขึ้น มีดอกบัวอยู่ในบึงมีการทำประมงจับสัตว์ภายในบึง ส่วนน้ำใช้สำหรับการทำนาในบริเวณรอบๆและเลี้ยงสัตว์ที่สาธารณประโยชน์ ดังภาพที่ 4.32 ข. ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9

ส่วนที่ 3 เป็นบึงดินที่ขุดขึ้นภายในที่ดินสาธารณประโยชน์ น้ำในบึงแห้งเกือบหมดมีวัชพืช บัว ต้นกกน้ำ และมีโคลนที่เกิดจากการทับถมทำให้บึงตื้นเขิน ดังภาพที่ 4.32 ค. ลักษณะของที่ดิน สาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9

ส่วนที่ 4 เป็นลานตากข้าว มีเนื้อที่ 3 ไร่ ผู้เข้าไปใช้ประโยชน์มีสองกลุ่ม คือประชาชนใน หมู่บ้านใช้ 1.5 ไร่ และอีก 1.5 ไร่ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลดินทองได้จัดให้มีการประมูลพื้นที่ ลานตากข้าวเป็นรายปี ซึ่งปัจจุบัน นางคอรัก หอมอ่อน ได้เป็นผู้ประมูลได้โดยจ่ายค่าเช่า เป็นปี ๆ ละ 93,599 บาท ดังภาพที่ 4.32 ง. ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9

ส่วนที่ 5 เป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ประจำหมู่บ้าน มีลักษณะเป็นทุ่งหญ้ากว้าง การเข้าใช้ประโยชน์ ของประชาชนในหมู่บ้านคือนำสัตว์เลี้ยงมาปล่อยให้กินหญ้าภายในทุ่ง ดังภาพที่ 4.32 จ. ลักษณะ ที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ อบต. ในอดีตที่สาธารณประโยชน์แปลงนี้มีสภาพเป็นบึงขนาดใหญ่ และเป็นพื้นที่ดินบางส่วน แต่ไม่มีการเข้าใช้ประโยชน์เหมือนในปัจจุบัน มีเพียงแต่เป็นที่จับ สัตว์น้ำของชาวบ้าน

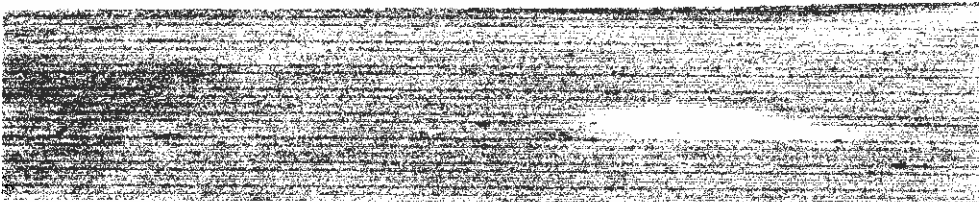
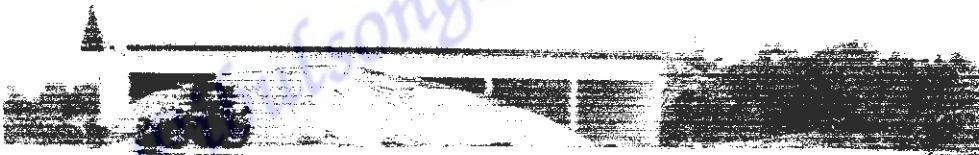
ก.

ข.

ก.

ข.

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Songkram Rajabhat University

จ.

ภาพที่ 4.32 ก-จ ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 9 ตำบลดินทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Pibulsongkram Rajabhat University

4.7 พื้นที่สาธารณะตำบลคลองยาง

4.7.1 บริบทของตำบลคลองยาง

ตำบลคลองยางเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย เดิมเป็นหมู่บ้านขึ้นอยู่กับตำบลในเมือง มีป่าไม้ยางขึ้นอยู่จำนวนมาก มีลำคลองธรรมชาติอยู่มากมาย จึงได้เรียกบริเวณดังกล่าวว่า "คลองยาง" ต่อมามีคนอพยพมาอยู่อาศัยทำกินเพิ่มขึ้น จึงได้เสนอให้ตั้งเป็นตำบลตั้งอยู่ในอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ของอำเภอสวรรคโลก ติดต่อกับอาณาเขตอำเภอศรีนคร มีพื้นที่ทั้งสิ้น ประมาณ 101 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 47,183 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ทางการเกษตร 44,752 ไร่ และเป็นพื้นที่อื่นๆ อีก 2,431 ไร่ พื้นที่สาธารณะประโยชน์ทั้งหมด 213 ไร่ 3 งาน 194 ตารางวา คิดเป็น 0.5 % ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่สาธารณะตั้งอยู่ใน 3 แปลง ตำบลคลองยางมีอาณาเขตติดต่อก็คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับสุขาภิบาลตำบลท่าชัย อำเภอศรีสัชนาลัย
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลคลองมะพลับ อำเภอศรีนคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง

ประชากรทั้งสิ้น 7,573 คน แยกเป็นชาย 3,764 คน หญิง 3,809 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 74.98 คน/ตารางกิโลเมตร ตำบลคลองยาง มีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน แต่มีลำคลองตามธรรมชาติอยู่ในพื้นที่บางส่วน พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำการเกษตรประเภทไร่สวน มีการใช้พื้นที่ทำนาไถน้อยมาก น้ำใช้มาจากการขุดเจาะบ่อบาดาลและห้วย สระ ลำคลองส่วนน้ำดื่มได้มาจากการทำประปาหมู่บ้าน ตำบลคลองยางมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจการเกษตร โดยที่ประชากรส่วนใหญ่ทำการเกษตรกรรม และรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ปลูกอ้อยโรงงาน และทำสวนผลไม้ควบคู่กันไป นอกจากการเกษตรแล้ว ชาวบ้านตำบลคลองยาง ยังทำงานรับจ้างทั้งในและนอกภาคเกษตรเป็นอาชีพเสริม หน่วยธุรกิจเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองยาง ประกอบไปด้วย ปิมน้ำมันขนาด 1 หัวจ่าย 1 แห่ง ปิมน้ำมัน 11 แห่ง ด้านการศึกษา ประกอบไปด้วย โรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 4 แห่ง สถาบันองค์กรทางศาสนา ประกอบไปด้วย วัด/สำนักสงฆ์ 7 แห่ง ด้านสาธารณสุข ประกอบไปด้วย สถานีอนามัย 2 แห่ง อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ 100 % ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สถานีตำรวจ(ที่พักสายตรวจ) 1 แห่ง

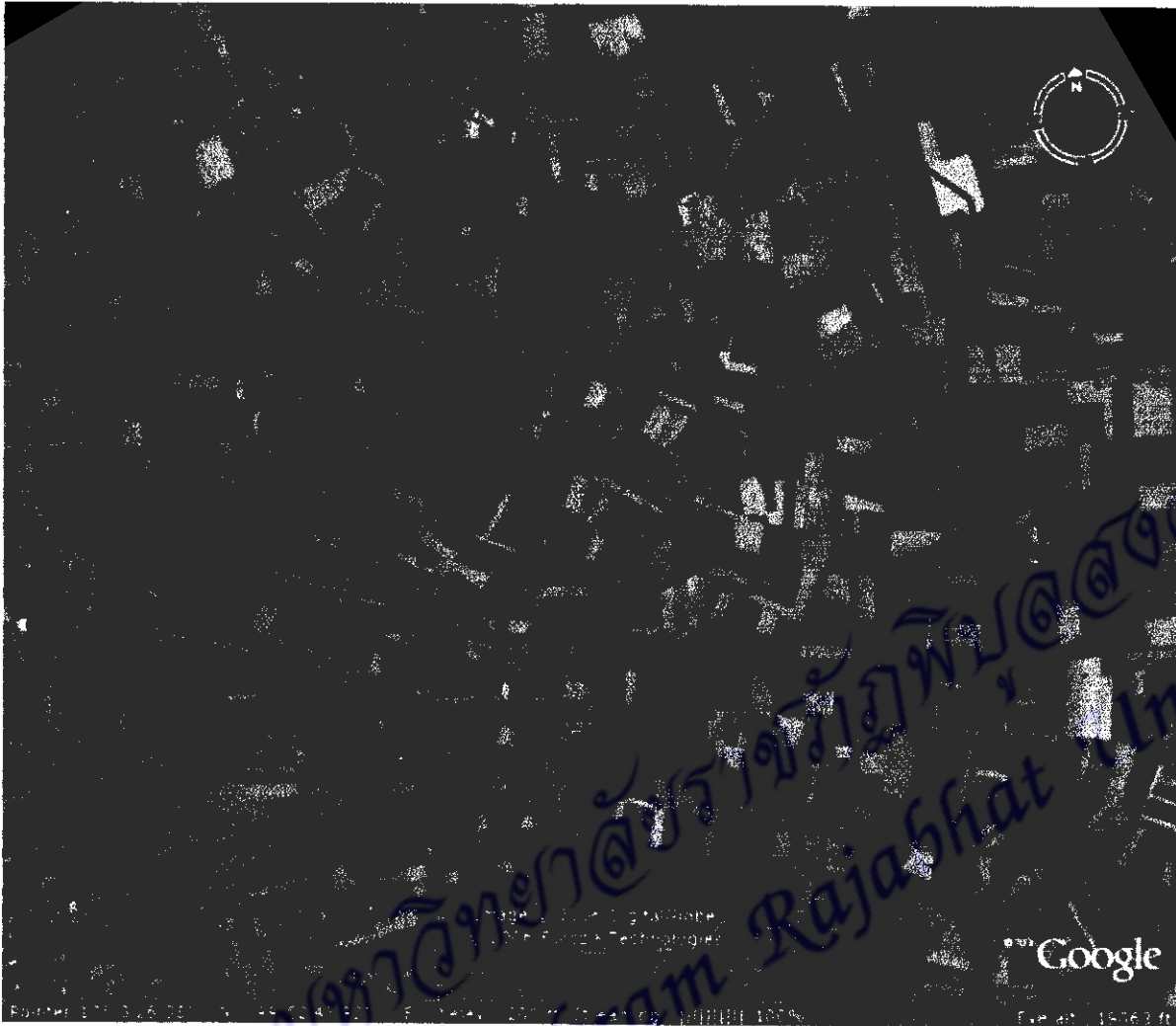
การคมนาคม ประกอบด้วย ถนนสายหลักที่ติดต่อกับอำเภอ ลาดยางแล้วทั้งหมด 3 สาย สายที่ 1 จากอำเภอสวรรคโลก - อำเภอศรีนคร สายที่ 2 แยกจากสายที่ 1 เชื่อมคลองยาง - บ้านดงจันทร์ สายที่ 3 แยกจากสายที่ 1 เชื่อมคลองยาง - ปลายถนนสายในหมู่บ้าน มีเพียงบางสายที่ลาดยางแล้ว(บางส่วน) เช่น สายคลองยาง- ตาลพรว้า(เชื่อมป่าสัก หมู่ 11) วังแร่(หมู่ 2) - สมุย(หมู่ 10)

แต่โดยสภาพทั่วไป ถนนภายในหมู่บ้านซึ่งเชื่อมต่อการคมนาคมระหว่างหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนดินลูกรัง(จำนวน 35 สาย) จะมีฝุ่นมากในฤดูแล้งและน้ำท่วมขังในฤดูฝน ถนนดังกล่าวจะมีสภาพชำรุดทุกปี ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากในพื้นที่ตำบลคลองขางมีการปลูกอ้อยโรงงานเป็นจำนวนมาก เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวจะมีรถบรรทุกอ้อยใช้เป็นเส้นทางสัญจร เก็บเกี่ยววัตถุดิบเพื่อใช้ป้อนโรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาล ถนนภายในหมู่บ้านเทศบาลนครศรีนครินทร์(บางส่วน) 1 สาย สายบ้านหนองตะเข้ (หมู่ที่ 5)

ตำบลคลองขาง ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านคลองปู่	หมู่ที่ 7 บ้านโปร่งมะขาม
หมู่ที่ 2 บ้านวังแร่	หมู่ที่ 8 บ้านคลองวังทอง
หมู่ที่ 3 บ้านคลองขาง	หมู่ที่ 9 บ้านหัวเขา
หมู่ที่ 4 บ้านคลองขาง	หมู่ที่ 10 บ้านสมุย
หมู่ที่ 5 บ้านหนองตะเข้	หมู่ที่ 11 บ้านป่าสัก
หมู่ที่ 6 บ้านไผ่ตะล่อม	หมู่ที่ 12 บ้านไผ่ตะล่อมใต้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลวย
Pibulsongkram Rajabhat University

ภาพที่ 4.33 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลคลองยาง

ที่สาธารณชนตำบลคลองยาง แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4 ที่ป่าช้าเก่า ซึ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตร สภาพในอดีตและปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก จากที่รกร้างว่างเปล่าที่เป็นป่าช้าเก่าในอดีต เปลี่ยนเป็นพื้นที่ในการทำนา ในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดีไม่จัดว่าเป็นมลภาวะ ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิมซึ่งเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์เปลี่ยนเป็นระบบนิเวศทุ่งนาที่มีข้าวเป็นพืชเด่น ในด้านแหล่งอาหารและอาชีพเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวจึงเป็นแหล่งอาหารและก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

ที่สาธารณชนตำบลคลองยาง แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2 อดีตเป็นที่รกร้างว่างเปล่า เป็นคลองส่งน้ำ ปัจจุบันเป็นคลองต่ำลางและ คลองชลประทานในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดีโดยยังคงเป็นแหล่งน้ำ ในด้านระบบนิเวศไม่เปลี่ยนไปจากเดิมมากนัก ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่อาจเปลี่ยนไปบ้าง ในด้านแหล่งอาหารและอาชีพเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญเป็นใช้สำหรับอุปโภคและบริโภคของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

พื้นที่สาธารณะตำบลคลองยาง แปลงที่ 3 หมู่ที่ 7 ในอดีตและปัจจุบันยังคงสภาพเดิมเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีแอ่งน้ำ ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม แหล่งอาหาร และอาชีพยังไม่เปลี่ยนแปลง

4.7.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภท และลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์

ตำบลคลองยาง

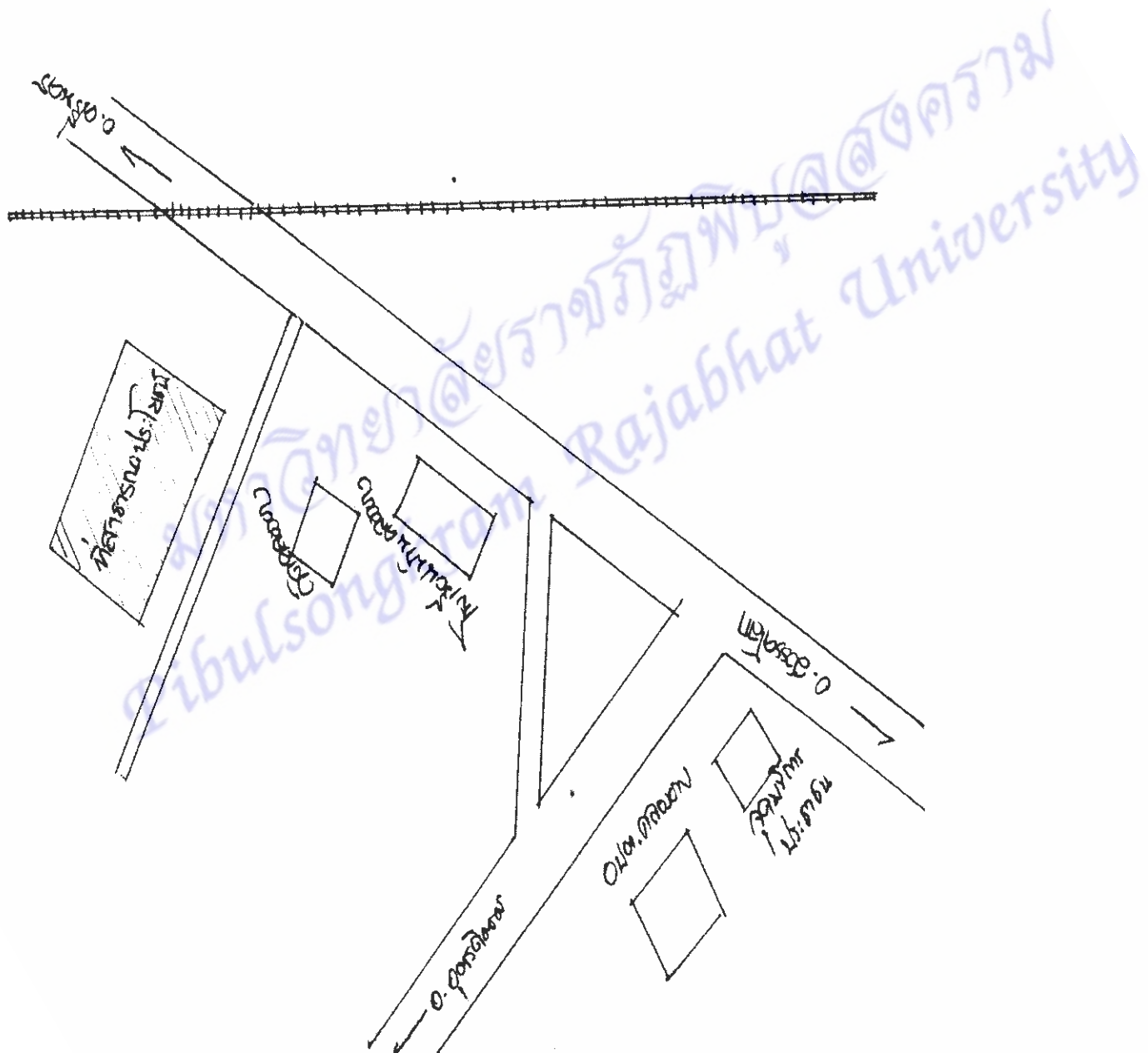
พื้นที่สาธารณประโยชน์ของตำบลคลองยางที่ศึกษา พบว่ามี 3 บริเวณ หรือ 3 แปลง คือ แปลงที่ 1 ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 บ้านคลองยาง แปลงที่ 2 ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1, 2 บ้านวังแร่ แปลงที่ 3 ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 7 บ้านโปร่งมะขาม ดังภาพที่ 4.34 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณะประโยชน์ ตำบลคลองยาง ที่สาธารณะทั้ง 3 แปลง เป็นที่สาธารณะสงวนไว้เพื่อเป็นที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันในตำบล โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ แปลงที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2546 แปลงที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2543 และ แปลงที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2525

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

4.7.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4

4.7.2.1.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4

ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4 มีเนื้อที่ทั้งหมด 6 ไร่ 25 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 220 เมตร ทิศใต้จดทางรถไฟ สาย สวรรคโลก-ชุมทางบ้านदारว มีความยาว 240 เมตร ทิศตะวันออกจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 240 เมตร ทิศตะวันตกจดทางสาธารณประโยชน์มีความยาว 140 เมตร (ภาพที่ 4.35)

ภาพที่ 4.35 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4

4.7.2.1.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4

ทิสเหนือ
จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4 ตั้งอยู่ในพิกัด
จุดที่ 1 พิกัด E 596993 N 1996638
จุดที่ 2 พิกัด E 596084 N 1996061
จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4 แปลง
เป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.36

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แผนที่แสดงจุดที่ตั้งพื้นที่สาธารณประโยชน์

หมู่ 4 บ้านคลองยาว ต.คลองยาว อ.ด.บรรคอก จ.สุโขทัย

มาตราส่วน 1 : 50,000

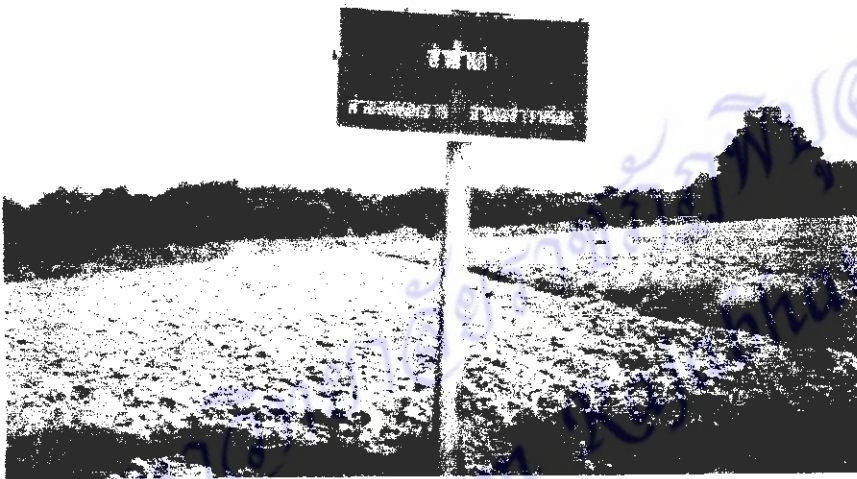
เนื้อที่ประมาณ 6 - 0 - 25 ไร่

ภาพที่ 4.36 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4 จากการวัดพิกัด

4.7.2.1.3 การใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4

ในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ มีผู้ที่ขอใช้พื้นที่ดังกล่าวเพียงแต่ผู้เดียวเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีเพียง 6 ไร่ 25 ตารางวา มีการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่ดินสาธารณะ หมู่ที่ 3 จำนวน 1 คน คือนายสง่า น้อยงาม ครอบครองพื้นที่ 6 ไร่ 25 ตารางวา ครอบครองพื้นที่โดยการเช่าจากทางวัดคลองยาง ในราคาไร่ละ 200 บาท มีการตั้งคั่นนาเพื่อเป็นรั้วกันเขตกัน มีการใช้พื้นที่ในการปลูกถั่วและบางฤดูก็ทำผักบุ้ง(ภาพที่ 4.37)

ก.

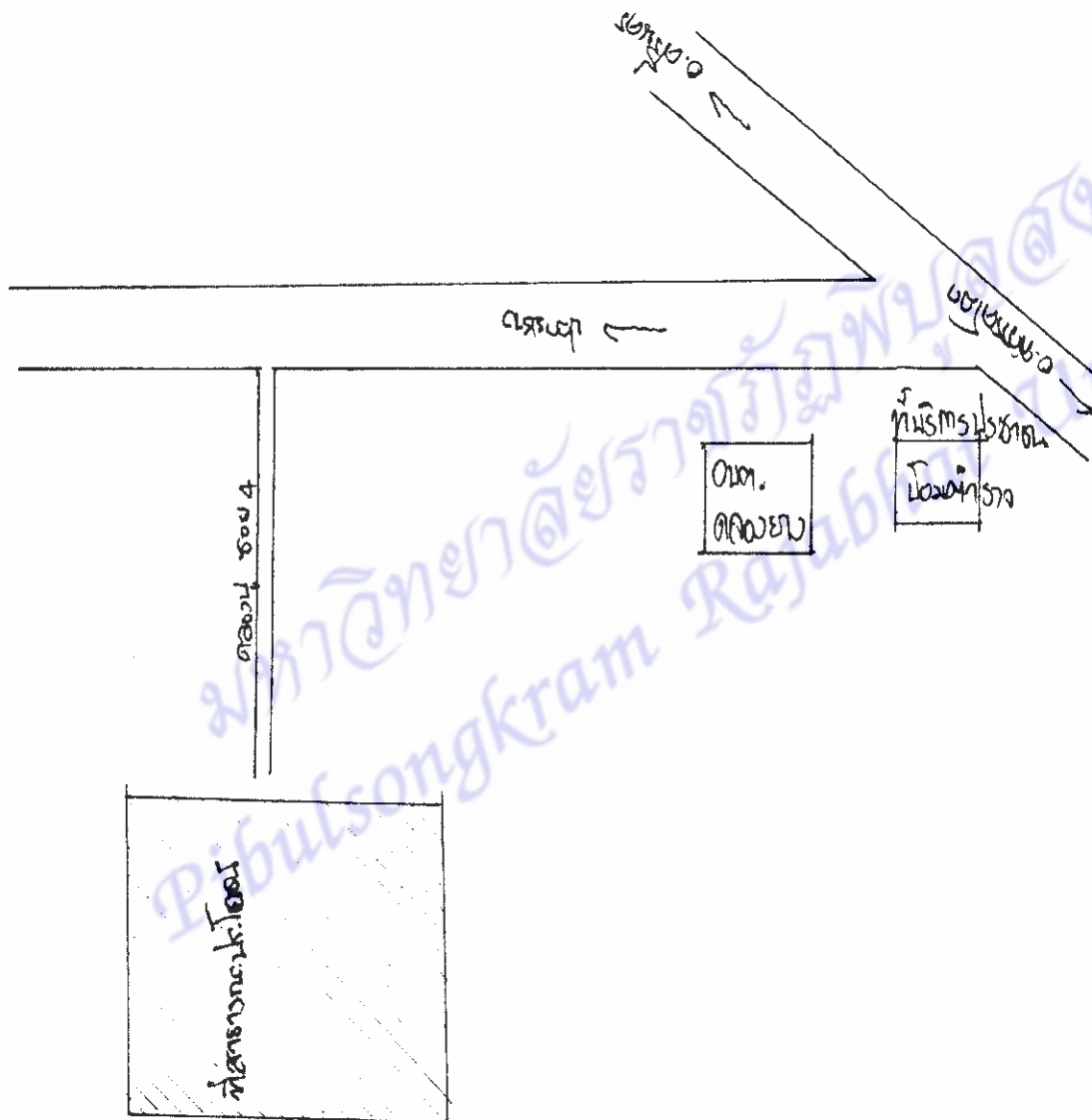
ข.

ภาพที่ 4.37 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณะประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 4

4.7.2.2 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2 หนองปึกกระทู้

4.7.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2

ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองปึกกระทู้มีเนื้อที่ทั้งหมด 195 ไร่ 2 งาน 99 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 700 เมตร ทิศใต้จดที่ดินที่มีการครอบครอง มีความยาว 325 เมตร ทิศตะวันออกจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 725 เมตร ทิศตะวันตกจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 500 เมตร(ภาพที่ 4.38)

ภาพที่ 4.38 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2

4.7.2.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2

จากการใช้ GPS วัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2 ตำบล
คลองยาง ตั้งอยู่ในพิกัด ทิศเหนือ จุดที่ 1 พิกัด E 601504 N 1918234

จุดที่ 2 พิกัด E 601490 N 1918195

จุดที่ 3 พิกัด E 601261 N 1918212

จุดที่ 4 พิกัด E 601175 N 1918060

จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2
แปลงเป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.39

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์ (หนองบึงกระทุ่ม)

หมู่ที่ 1, 2 ต.คลองขาม อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย

เนื้อที่ประมาณ 195-0-02 ไร่

มาตราส่วน 1 : 5,000

ภาพที่ 4.39 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 1, 2 จากการวัดพิกัด